

Izberite Gorenjsko kreditno banko za svojo banko

LETO XXIV. — Številka 53

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj, Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 10. 7. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
In sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

MARSAL TITO ODPOTOVAL — V četrtek zjutraj je odpotoval z Brda pri Kranju na Brione predsednik republike Josip Broz-Tito s soprogo. Na Brdu so se od maršala poslovili predsednik centralnega komiteja ZKS Franc Popit, predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher, članica sveta federacije Lidija Sentjarc, predsednik slovenskega izvršnega sveta Stane Kavčič, predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik, republiški sekretar za notranje zadeve Silvo Gorenc, generalpodpolkovnik Stane Potočar, podpredsednik kranjske občinske skupščine Janez Sušnik in predsednik občinske konference SZDL Kranj Tone Volčič. Predsednik Tito se je med potjo na Brione ustavil tudi v Portorožu, kjer si je ogledal novi del mesta. (jk) — Foto: F. Perdan

Včeraj opoldne so prispeli v Kranj člani jugoslovanske alpinistične odprave v Hindukuš. Na ploščadi pred skupščino občine so jih pozdravili prijatelji, znanci in sorodniki. V pozdravnem nagovoru je podpredsednik skupščine občine Kranj Janez Sušnik poudaril uspeh alpinistov v Hindukušu, njihov pogum in vztrajnost. Vrnitev domov pa je bila za planince kljub veselju nad zmago grenka zaradi smrti Zvoneta Koflerja. — Foto: F. Perdan

SEZONSKO ZNIŽANJE OBUTVE *Peke* OD 12. 7. 71

JESENICE

● Na povabilo občinskega odbora ZZB NOV Jesenice se bodo tudi jeseniški člani ZB, aktivisti in drugi udeležili proslave borcev Prešernove brigade, ki bo v počastitev 30-letnice vstaje v nedeljo, 11. julija, v Leskovici pod Blegošem. V nedeljo dopoldne bo odkritje spominskega obeležja komisarju Prešernove brigade Ludviku Petelinšku-Crtu. — D. S.

● Na osnovnih šolah v jeseniški občini je letos končalo šolanje 490 učencev. Nekaj se jih bo vpisalo v srednje šole na Jesenicah, nekaj učencev pa se bo takoj zaposlilo. Tudi na tehnični šoli so že končali z zaključnimi izpiti strojniki in metalurgi. Šolanje je letos končalo 23 strojnikov ali 88,6 odstotka in 13 metalurgov ali 86,7 odstotka. — D. S.

● Na zadnji seji upravnega odbora sklada za borce NOV se razpravljali o nekaterih perečih problemih borcev, ki so potrebni klimatskega zdravljenja ali pa daljšega zdravljenja na morju, zaradi težkih in trajnih bolezni. Prav tako so razpravljali o nekaterih primerih socialno ogroženih članov borcev, ki imajo prenizke osebne dohodke za preživljanje svoje družine. Odbor je vse vloge, katere so v večini priporočili krajevni odbori ZZB NOV, skrbno preučil in odobril iz sklada večje ali manjše zneske za enkratno ali stalno priznavalnino. srš

KRANJ

● Za minuli četrtek popoldne napovedana redna seja izvršnega odbora občinske konference socialistične zveze je zaradi nesklepčnosti odpadla. Tako je predvideno, da bodo člani izvršnega odbora o stabilizacijskem programu kranjske občine, problematiki in programu telesne kulture, o evidentiranju kandidatov za člane republiške konference socialistične zveze in o imenovanju vodstev sekcij in drugih organov občinske konference razpravljali na seji prihodnji teden v sredo. A. Z.

● V torek, 6. julija, je bila v Kranju 9. seja predsedstva občinske konference ZMS, na kateri so obravnavali program dela do jeseni. Izdelali so ga sodelavci komiteja občinske konference. Jeseni se bo spet sestala občinska konferenca ZMS Kranj, pregledala opravljeno delo in ga planirala za zimske mesece. — Jk

Zbor aktivistov uspel

Pripravljalni odbor pri občinski konferenci socialistične zveze v Kranju je ugotovil, da je III. zbor gorenjskih aktivistov v Preddvoru, ki je bila hkrati osrednja gorenjska prireditev v počastitev 30-letnice ustanovitve OF in vstaje slovenskega naroda,

uspel. Udeležili so se ga številni aktivisti, borci, mladi na oziroma prebivalci Gorenjske ter tudi iz zamejstva. Pripravljalni odbor se vsem, ki so skrbeli za pripravo in izvedbo zbora zahvaljuje.

A. Z.

Okrepiti vlogo sindikata

V petek, 2. julija, je bila v prostorih Kluba gospodarstvenikov v Kranju seja aktivna ZK Gozdnega gospodarstva Kranj. Na njej so govorili o uresničevanju sklepov akcijskega programa CK ZKS na področju kmetijstva. Poudarili so, da ima vsak komunist in vsaka organizacija »svoje mesto in naloge« v akcijskem programu. Menili so, da so v podjetju poglobili in izpolnili samoupravo in da so dobili tudi kmetje, lastniki gozdov, v tej samoupravi več besede. Imajo svoje samoupravno telo, svet kmetov, lastnikov gozdov, sestavljen iz 19 članov. Prav toliko članov ima tudi delavski svet podjetja. Kmetje so se po zaslugi tega svojega »parlamentarstva« vključili v snovanje politike podjetja. S tem pa se podira tudi še vedno preveč ostra pregrada med zasebnim in družbenim sektorjem gozdarstva. Zgodovinska osnova sodelovanja med kmeti in GG, začeta 1962. leta, je vse preveč temeljila na administrativnih odnosih, pravega sodelovanja pa ni bilo. Res je tudi, da so GG v svoji zgodovini kmetu veliko pomagala in da to družba velikokrat pozablja. Tako po mnenju članov aktivna ZK GG Kranj kritika ob sprejetju novega zakona o gozdovih ni bila naperjena zoper GG, temveč zoper kmetijsko politiko kot celoto, čeprav bo treba tudi omenjeni zakon o gozdovih prilagoditi ustavnim amandmajem. Sodelovanje med kmeti in Gozdnimi gospodarstvi se torej ugodno razvija. Pri tem kranjski GG ni med zadnjimi.

Nadalje so člani aktivna pozitivno ocenili ustanovitev hranilnokreditne službe pri GG Kranj. Pri delavcih in kmetih ni naletela na gluha ušesa in so jo vsi sprejeli kot svojo. Služba lahko že danes veliko koristi pri razvoju kmetijstva, gozdarstva in turizma, z leti, ko se bo povečala tudi njena materialna moč, pa bo njen pomen zanesljivo večji. Na seji aktivna so se lotili tudi problemov zaposlenih. Zanimiva je ugotovitev, da mnogi delavci odhajajo v tujino zaradi še enkrat večjega zaslužka. Tak primer je Zahodna Nemčija, kjer je gozdarstvo v konjunkturi in so zaradi tega tudi

dohodki večji, čeprav že pri GG niso tako slabi.

Člani ZK GG Kranj so govorili še o delu sindikata in samoupravnem sporazumu gozdnih gospodarstev. Predlagali so, da bi imeli v podjetju eno sindikalno organizacijo, ki bi imela po obratih podružnice. Samoupravni sporazum o delitvi dohodka pa ne pomeni rezanja OD, ki se že sedaj gibljejo v predpisanih mejah. Kljub temu bodo morali biti pri sklepanju samoupravnega sporazuma izredno precizni. Gozdarji komunisti so tudi obžalovali, da v njihovi organizaciji ni več kmetov, lastnikov gozdov! J. Košnjek

Osrednja proslava 30-letnice vstaje slovenskega naroda 22. julija 1970 v Lokvah pri Črnomlju

Začetek slavnostnega spreda bo ob 11. uri. Po slavnostnem govoru predsednika Izvršnega sveta Staneta Kavčiča, bo koncert zbora in orkestra Doma JLA iz Beograda. Sodeluje tudi vojaška godba iz Ljubljane. Po slavnosti bo vse popoldne zabavni program, v katerem sodeluje ansambel Lojzeta Slaka in zabavni orkester Doma JLA iz Ljubljane ter drugi.

Na proslavo vabimo partizane, aktiviste, mladino in sploh vse, ki se čutijo povezane s slavno zgodovino našega osvobodilnega boja in naših današnjih naporov za uresničevanje idealov naše osvobodilne in revolucionarne borbe.

Organizacije SZDL in Zveze borcev so poklicane, da organizirajo čimvečjo udeležbo iz vse Slovenije, prav tako pa vabimo delovne kolektive in vse delovne organizacije, da organizirajo za ta dan svoje izlete na proslavo v Beli krajini.

Pripravljalni odbor se je dogovoril z železnico, ki je odobrila 50 % popusta na vseh slovenskih progah. Iz Ljubljane bo peljal na postajo Otovce pri Črnomlju poseben vlak. Vozovnica bo veljala 14,00 din na obe strani. Odhod bo 22. julija ob 6,40 iz Ljubljane, vračal pa se bo ob 17,32. Poleg tega bodo okrepljeni vlaki na vseh progah, kolikor bo pač prijavljenec. Vozovnice bodo v predprodaji na vseh postajah do vključno 19. julija t. l.

SAP in Ljubljana-Transport organizirata posebne avtobusne vožnje s Ljubljani v Kranj in povratno vozovnico s popustom velja 25,00 din. Avtobusi se bodo vračali proti Ljubljani istega dne od 17. ure dalje. Vozovnice so v predprodaji ravno tako do 19. julija t. l.

Opozarjamo vse organizacije, kolektive in ustanove, ki bodo iz svojih krajev organizirale posebne avtobusne prevoze, da se pravi čas prijavijo avtobusnim podjetjem in njihovim poslovalnicam v domačih krajih, da ne bi zaradi zamude ostale brez avtobusov.

Prosimo vse organizatorje potovanj v Belo krajino, da javijo do petka, 16. julija t. l. število avtobusov na republiško konferenco SZDL Slovenije v Ljubljani, Komenskega 11, tel. 323-967, zaradi zagotovitve uspešnega prometnega režima v Črnomlju.

Odbor je razposlal vsem organizacijam SZDL v Sloveniji lepake. Prosimo, da jih takoj izobesijo na vidnih mestih ter zainteresirajo čimveč ljudi za udeležbo. Odbor posebnih osebnih vabil ne bo razpošiljal. Vabljeni so prav vsi, ki žele ob jubileju tako znamenitega zgodovinskega dogajanja, kakor je bila vstaja slovenskega naroda proti fašizmu in za narodno osvoboditev, izpričati tudi danes svojo zvestobo idejam osvobodilnega boja, revolucije in samoupravnega socializma.

Številna udeležba na proslavi v Brestanici

270 udeležencev iz jeseniške občine na srečanju izgnancev v Brestanici 4. julija je dokaz, da se izgnanci radi srečujejo in da jim taka medsebojna srečanja veliko pomenijo. Na svečani proslavi, katere se je udeležilo več tisoč ljudi iz vseh krajev naše ožje domovine in tudi povabljeni gostje iz drugih bratskih republik so določili 7. julij za dan izgnancev.

Veselo razpoloženi so odhajali Jeseničani v Brestanico in prav tako dobre volje so se vračali, saj so srečali veliko znancev in prijateljev iz najbolj težkih časov okupacije, ko so bili nasilno odpeljani z doma, oropani vsega premoženja in čisto ločeni od svojih dragih. srš

Triglav konfekcija
Kranj

Razglašamo
prosto delovno mesto
referenta za izvoz
in detajlistično trgovino

Pogoji: višja strokovna izobrazba ekonomske ali komercialne smeri ter znanje enega tujega jezika. Razglas velja do zasedbe delovnega mesta.

Kmet ali delavec

Zasebno ali družbeno kmetijstvo? Samostojni, svobodni kmetovalci ali kmetijski delavci v organiziranem združenem delu? Taka vprašanja so sama po sebi nevzdržna tako v teoriji kot v naši sami praksi. In vendar se še slišijo, se pravi, so aktualna. Javljajo se celo dileme, katero izmed teh organizacijskih oblik kmetijstva bi bilo ceneje, kdo proizvaja ceneje mleko in podobno.

V tem kratkem sestavku nikakor ni moč dati odgovora, kot bi ga narekoval zastavljeni naslov. Morda pa niti to ni potrebno, kajti v našem, vsaj današnjem razvoju, so take polemike nesmiselne, ko se vendar obe ti dve obliki, ti dve skrajnosti dopolnjujeta, sta neizogibni za naš družbeni razvoj, ko je ob naporih za čimvečjo in cenejšo proizvodnjo in preskrbo prebivalstva potrebna tudi iskati oblike dela, no obstoja in življenja vseh kmetovalcev do zadnjih gornjih kmetij. V tem razvejanem konglomeratu težav, problemov, tradicij, objektivnih in subjektivnih možnosti in naših skupnih ciljev je potrebno prilagovati vsako vrsto oblik in primerov.

Občinska služba skupno s organiziranim kmetijstvom v Službo družbenega knjigovodstva in Kmetijsko živilskim kombinatom v Kranju so zbrali nekaj osnovnih podatkov, iz katerih se zelo prepričljivo kaže prednost družbenem sektorju. Tako je na primer ugotovljeno, da je proizvodnja mleka na zaposlenega za okrog 7-krat večja v družbenem sektorju, proizvodnja krompirja za trikrat večja itd. Podobne so razlike pridelka v poprečju tudi med

površinami žitaric, krompirja, površine namenjene za govedorejo in podobno.

Seveda pa je ob tem tudi ugotovljena razlika obveznosti in dajatev. V celoti ima družbeni sektor 7,8-krat višje dajatve kot zasebni kmetovalec. Celo voda, elektrika in drugo je za družbeni sektor z dokaj višjimi cenami. To seveda zato, ker bi zasebni kmetovalec ne zmoget takih cen in obveznosti, da ob tem ne omenjamo zavarovanja in vseh drugih vprašanj, ki danes še vedno tarejo zasebne kmetovalce.

Končno pa je težko potegniti črto med zasebnim in družbenim kmetijstvom, ker se le-ta prepleta in dopolnjuje. In to je nujno, vsaj za nekatere vrste proizvodnje. Tako na primer zasebno kmetijstvo še vedno dopolnjuje potrebe prebivalstva z mlekom na Gorenjskem kar s 65 odstotki, kar je veliko. Razen drugih oblik je značilno tudi sodelovanje zasebnih kmetovalcev — kooperantov z družbenim kmetijstvom. Tako ima KZ Radovljica, sedaj v sklopu Kmetijsko živilskega kombinata Kranj, več kot 300 kmetovalcev z gornjesavskega in radovljskega območja. Obiskali smo dva: Rudija Solarja na Sp. Dobravi pri Kropi ter Franca Kljarja v Plavškem Rovtu nad Jesenicami. Oba sta se pred leti odločila za vzrejo telic in tako prilagodila svoje posestvo, mehanizacijo in drugo. Oba se strinjata s tem, da kot zasebna kmetovalca s pridelovanjem vsega po malem na star način dandanes ne gre več.

Morda prav njune izkušnje kooperantov najbolj nazorno govori o nujnosti vseh

vrst in oblik kmetijstva na današnji stopnji razvoja pri nas.

K Makuc

Premalo storitvenih obrtnikov

V poročilu o gibanju zasebne obrti na območju občine Kamnik, o katerem so razpravljali na nedavni seji občinske skupščine, je rečeno, da je v občini premalo storitvenih obrtnikov, predvsem instalaterjev za vodo, plinsko napeljavo, centralno kurjavo, parketarjev, pečarjev, steklarjev, kovačev, kocarjev, avtokleparjev, medtem ko elektroinstalaterjev, avtoelektričarjev in krovecv sploh ni.

Potem se ne smemo čuditi, če storitveno obrtno dejavnost še vedno opravljajo občani brez predpisanega dovoljenja in mnogokrat zelo nestrokovno. Sušmarji delajo nekontrolirano in ne plačujejo družbenih obveznosti. Toda odborniki kamniške občine ne vidijo v tem problemu. Zelijci, da sušmarji legalizirajo svojo dejavnost. Ne gre torej za nekaj dinarjev, ki bi jih s tem dobila občina, ampak za javno (uradno prijavljeno) delo obrtnikov storitvene obrtne dejavnosti, ki jo v občini tako primanjkuje.

Lani je bilo novo ustanovljenih 31 obrtnih delavnic. To je precej, toda hkrati so lani zaprli 49 obrtnih delavnic. Delavnice so zaprli samostojni obrtniki, ki so lani izpolnili pogoje za starostno upokožitev.

gorenjska kreditna banka

ŽREBANJE

za vse tiste, ki bodo do 31. julija vložili na hranilno knjižico ali devizni račun 2000 Ndin vezanih za 1 leto, 1000 Ndin vezanih za 2 leti ali v tem času obnovili vezavo

KRANJ • JESENICE • TRŽIČ • BLED
RADOVLJICA • ŠK. LOKA • ŽELEZNIKI

Ugotovljeno je, da je pri zasebnikih zaposlena pretežno kvalificirana ali priučena delovna sila. Zanimivo je, da se kvalificirani kadri s področja obrti rajši zaposlujejo v delovnih organizacijah, kjer imajo več možnosti za razvoj.

V zadnjih letih se ustanavljajo nove obrtne delavnice. Težave so v tem, ker je težko dobiti poslovne prostore. Te bi morali predvideti pri gradnji novih objektov, predvsem pri gradnji novih stanovanjskih naselij.

J. Vidic

ČE UREJATE STANOVANJE:

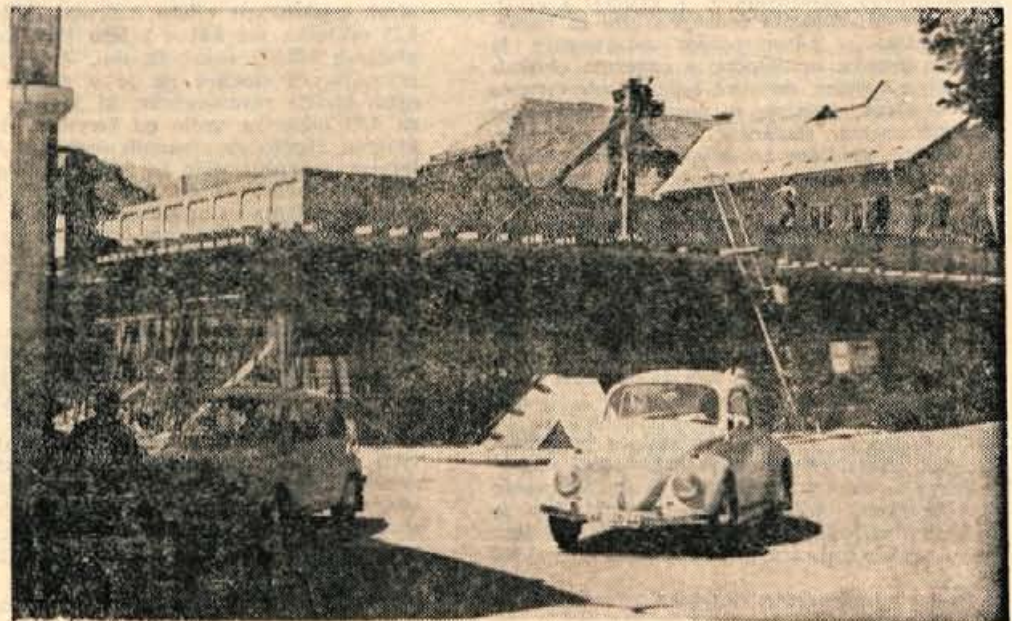
suhe in oljnate barve, laki, zidne in samolepilne tapete v veliki izbiri in po konkurenčnih cenah v naši prodajalni

Železnina v Trziču na Koroški cesti

Salon pohištva v Cerkljah

Veletrgovina Zivila Kranj je pred dnevom borca v nekdanjih prodajnih prostorih v Cerkljah odprla salon oziroma stalno razstavo pohištva. Otvoritev so združili z razstavo cvetja v Cerkljah in so razstavljeno pohištvo prodajali s 5-odstotnim po-

pustom. Na 100 kvadratnih metrih bo podjetje Zivila tudi v prihodnje razstavljalo različno pohištvo. Obiskovalcem, ki se bodo odločili za nakup, bodo pohištvo pripeljali na dom brezplačno. Brezplačna pa bo tudi montaža.

Radovljici grade novo trgovino Merkur. — Foto: B. Blenkuš

Nočno delo žensk in mladoletnikov

Vse bolj odločne in ostre zahteve slovenske javnosti, da bi enkrat za vselej sprejeli program, s katerim bi postopoma odpravili nočno delo žensk in mladoletnikov, so bile povod za razne polemične razprave tako v najvišjih republiških organih kot v samih delovnih organizacijah in kolektivih. Večkrat ne dovolj kritično in zgolj enostransko prikazovanje te problematike je ustvarilo javno

mnenje, ki temelji največkrat le na posameznih, skrajnih primerih in se kot tako opira na trditve, da je nočno delo le izkoriščanje, želja po dobičku.

Letos poteka že enajsto leto, odkar smo sprejeli določilo temeljnega zakona o delovnih razmerjih in potrdili mednarodni konvenciji, ki prepovedujeta nočno delo žensk in mladoletnikov. Izjema je nočno delo dovo-

ljeno le tedaj, ko je bilo dnevno delo siloma prekinjeno, tedaj ko bi utrpela škoda surovine in tedaj, ko nastopajo resni družbenoekonomske, socialne in drugi vzroki. Menda so skoraj vse delovne organizacije, ki so zaprosile zbornico, sindikat in republiški sekretariat za delo, lahko in takoj dobile potrebno dovoljenje za uvedbo nočnega dela v svojem podjetju ali organizaciji. Takih prošenj je bilo vse več, število delavk v tretji izmeni je narasčalo in danes zakon ni več zakon, izjeme pa ostajajo že kar pravilo.

V nekaterih podjetjih so sprva delavke nagrajevali za nadurno delo, pozneje so nagrajevanje opustili in delavkam celo zagrozili z odpustom. Osta-

le so brez pravic, nemočne in brez kakršnekoli zaščite.

Vendar pa teh primerov nikakor ne gre posploševati, kajti vedeti moramo, da je večina delavk, ki delajo ponoči, zaposlena v tekstilni industriji, ki je neprimerno slabše razvita kot ostale veje gospodarstva. Stari, dotrajani stroji, zastarela tehnološki proces in nerentabilnost naravnost sili nekatera tekstilna podjetja, da uvajajo nočno izmeno, kajti le in samo na ta način vsaj deloma rešujejo problem nerentabilnosti. V teh podjetjih, ki nimajo pravega drugega izhoda, je nočno delo še nekako opravičljivo. Če bi jim nekoč res hoteli pomagati, bi jim lahko le z

znatno družbeno podporo, razumevanjem, olajšavami itd.

Nikakor pa ni opravičljivo nočno delo žensk v tistih podjetjih, ki so ekonomsko dovolj močna, ki nočnega dela ne vrednotijo pošteno in v skladu z zakoni, ki jim nočno delo le nekako rešuje sicer neuspešno poslovanje. V takih primerih bi moral hitro in učinkovito poseči sindikat in zaščititi delavke in njihove pravice. Če že nočnega dela ne bi mogli povsem odpraviti, bi ga morali dovoliti zares le izjemoma, ga pošteno plačevati in ustvariti primerne pogoje in kar največje ugodnosti za delavke v nočnih izmenah. Skratka: vedno in povsod bi ga morali pravilno vrednotiti. D. Sedej

Nova skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev

Prejšnji mesec so bile volitve novih članov skupščine skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev za območje petih gorenjskih občin. Zavarovanci so v 45 volilnih enotah izvolili 60 novih članov, svojih predstavnikov, ki bodo v naslednjem štiriletnem obdobju usmerjali politiko ter določali obseg in obveznosti zdravstvenega zavarovanja. Tako je 64.610 aktivno zaposlenih zavarovancev in 18.892 upokojencev na začetku dvajsetega leta samoupravljanja v socialnem zavarovanju že sedmič izbralo svoje predstavnike.

Kakor je samoupravljanje v delovnih organizacijah doživljalo različne razvojne stopnje, ugotavljamo približno enak razvoj tudi v samoupravljanju socialnega, posebej pa še zdravstvenega zavarovanja. Če lahko trdimo, da so bili začetki samoupravljanja v socialnem zavarovanju zelo skromni, da ne rečemo formalistični, ko je bilo z zveznimi predpisi določeno vse do posameznih pravic in stopenj prispevkov, pa moramo priznati, da je s pričetkom veljave novih predpisov, tj. od 1.1.1971 prešlo zdravstveno zavarovanje skoraj v celoti v pristojnosti skupnosti zdravstvenega zavarovanja oziroma voljenih predstavnikov zavarovancev. V primeri s prejšnjimi zakoni, določata sedanji zvezni in republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju le okvirne pravice in določbe o obveznih oblikah (nalezljive bolezni, duševne bolezni, zdravstveno varstvo otrok, nosečnic in porodnic, odkrivanje rakastih obolenj, sladkorne bolezni in zdravstvena vzgoja), medtem ko o vseh ostalih oblikah zdravstvenega varstva (ambulantno zdravljenje, bolnišnično zdravljenje, zdravila, zobozdravstvo, ortopedski pripomočki, denarna nadomestila, potni stroški itd.) odločajo zavarovanci sami v okviru svojih skupnosti tako, da po prej pripravljenem mnenju skupščina skupnosti sprejme statut, ki podrobno določa vse pravice in obveznosti zavarovanih oseb. Tak statut je skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj sprejela 4. 12. 1970 tudi za območje petih gorenjskih občin in se uporablja od 1. 1. 1971 dalje.

Obseg pravic po sedanjem statutu je približno enak obsegu po prejšnji zakonodaji zdravstvenega zavarovanja. Razumljivo je, da pravic ni bilo možno takoj znatno razširiti, ker je skupščina morala upoštevati tudi obremenitev gospodarskih organizacij z ustreznimi stopnjami prispevkov.

Poslovanje sklada oz. skupnosti zdravstvenega zavarovanja Kranj v letu 1970 je razvidno iz naslednjih podatkov:

	din
— celotni dohodek sklada je znašal	111.558.607,—
— odvod v rezervno (2%)	1.428.501,—
— čisti dohodek	110.130.106,—
— vsi izdatki skupaj	108.385.852,—
— presežek	1.744.254,—
Izdatki po večjih stroškovnih grupah so bili:	
— ambulantno zdravljenje	19.347.291,—
— bolnišnično zdravljenje	37.407.150,—
— zdravila	12.313.594,—
— zobozdravstvo	5.821.071,—
— nadomestila ob boleznih	10.074.752,—
— nadomestila ob porodu	10.558.693,—

Glede na leto 1969 so bili izdatki v globalu višji za 22,3 odstotka (1969 — din 88.644.311,— izdatkov). Pri tem pa ne gre vse zvišanje izdatkov na račun podražitve zdravstvenih storitev, pač pa deloma tudi na račun večjega števila opravljenih zdravstvenih storitev. Tako je bilo npr. v letu 1970 opravljenih 1.851.381 ambulantnih pregledov, kar je za 4,19 odstotka več kakor v letu 1969. Oskrbnih dni zdravljenja v bolnišnicah je skupnost v letu 1970 plačala 344.591, tj. 4,75 odstotka več kakor v letu 1969, ko je bilo plačanih 328.977 oskrbnih dni. Zvišanje števila zdravstvenih storitev pa je v skladu z zvišanjem števila zavarovancev, ki je bilo v letu 1970 za 4,93 odstotka večje od števila v letu 1969. Skupno število zavarovanih oseb pa je bilo v letnem poprečju višje za 5,02 odstotka od števila zavarovanih oseb v letu 1969. Poprčna cena ambulantne storitve je znašala v letu 1970 10,56 dinarjev, poprčna cena oskrbnega dne v bolnišnicah pa 112,50 dinarjev. Pri tem pa je treba upoštevati, da je znašala npr. cena oskrbnega dne na kliniki za kirurgijo 223,50 dinarjev.

K stroškom zdravljenja so deloma prispevale tudi same zavarovane osebe v obliki samoprispevka. Skupni znesek samoprispevka (participacije) je znašal v letu 1970 vsega 3.928.030,— dinarjev, tj. 4,9 odstotka od vseh stroškov zdravstvenega varstva oziroma 3,6 odstotka od vseh izdatkov zdravstvenega zavarovanja. Odstotki dokazujejo, da zavarovane osebe niso občutneje obremenjene s samoprispevkom. S sprejemom novega statuta o zdravstvenem zavarovanju tudi niso bile zvišane postavke participacije.

Znatno več sredstev za zdravstveno zavarovanje predvideva finančni načrt za leto 1971. Skupni dohodki in izdatki so predvideni v višini

131.737.000,— dinarjev, kar je za 24,2 odstotka več od realiziranih dohodkov v letu 1970 oziroma 25,7 odstotka več od izdatkov preteklega leta. Vzrok ni v razširitvi pravic ali zdravstvene službe, pač pa v glavnem zaradi zvišanja cen zdravstvenim storitvam, ker so bile kalkulacijske postavke v finančnih načrtih zdravstvenih zavodov upoštevane na podlagi določb družbenega dogovora. Pri izračunu odstotkov so izločeni dohodki in izdatki za rehabilitacijo invalidov iz bilančnih podatkov za leto 1970, ker zavezni izdatki v letu 1971 ne bremenijo več sklada zdravstvenega zavarovanja.

Težave v financiranju zdravstvene službe v tekočem letu pa bodo nastale zaradi zveznega predpisa, ki določa, da morajo družbeni skladi svojo potrošnjo v letu 1971 omejiti v okvir 10,8 odstotka večjega dohodka, glede na dohodek v letu 1970. To pomeni, da sklad zdravstvenega zavarovanja kljub zbranim sredstvom ne bo mogel plačevati dospelih računov za zdravstveno varstvo. Tako stanje je nastalo zaradi neuskajenosti republiških in zveznih predpisov. Na večje stroške zdravstvenega zavarovanja bo vplivala tudi določba republiškega zakona o zdravstvu, ki dopušča, da zdravstveni zavodi zaračunavajo po dogovorjeni ceni tudi storitve, ki številčno presegajo pogodbeno sprejeti delovni program zdravstvenega varstva. Take presežke delovnega načrta je skupnost zdravstvenega zavarovanja sicer plačevala že prejšnja leta, vendar le v višini 40 odstotkov (ambulante) oz. 65 odstotkov (bolnišnice).

Spremembe so v letu 1971 nastale tudi v stopnjah prispevka za zdravstveno zavarovanje. V letu 1970 so zavezanci prispevka plačevali za zdravstveno zavarovanje 5,20 odstotka rednega prispevka od kosmatega osebnega dohodka in dodatno v poprečju še po 1,30 odstotka dopolnilnega prispevka, ki je bil posamezni delovni organizaciji odmerjen glede na njene stroške v zdravstvenem zavarovanju. Za leto 1971 pa je stopnja prispevka določena v višini 6,70 odstotka za obvezne in statutarne oblike in 0,80 odstotka za nesreče pri delu. Skupna stopnja prispevka znaša torej 7,50 odstotka od kosmatega osebnega dohodka, kar je v poprečju 1 odstotek več kakor preteklo leto.

Razumljivo je, da uporaba pravic iz zdravstvenega zavarovanja, predvsem pa iz zdravstvenega varstva ni odvisna samo od delovanja samoupravnih organov skupnosti in službe za izvajanje zavarovanja, pač pa v veliki meri tudi od organizacije in poslovanja zdravstvene službe, ki je samostojna samoupravna organizacija.

Odnosi med skupnostjo zdravstvenega zavarovanja in zdravstvenimi zavodi pa so urejeni s pogodbami, v katerih so določbe glede obsega delovnega programa, cenah, načinu plačevanja, postopkih in ostalih obveznostih. Zato je v razpravi o delovanju skupnosti zdravstvenega zavarovanja treba obenem razpravljati tudi o delovanju zdravstvene službe. B. Žužek

Letošnji sprejem v kranjske šole druge stopnje

Teden sprejemnih izpitov na kranjskih šolah druge stopnje je minil. Fantje in dekleta, ki so uspešno končali osnovno šolo, že vedo, če so na izbrani šoli sprejeti ali odklonjeni.

Za **GIMNAZIJU** je bilo letos večje zanimanje kot minula leta, saj je kandidiralo 151 učencev in učenek za 120 razpisanih mest. Tako je bilo vodstvo gimnazije oziroma sprejemna komisija v izjemno težkem položaju. Kako izbrati najprimernejše, če je bilo 75 odličnih, 67 prav dobrih in 9 po uspehu dobrih kandidatov? Če je bilo treba upoštevati kandidate glede na tuj jezik, ki so se ga učili v osnovni šoli, vzeli so namreč 1 razred »nemcev« in tri razrede »angležev«. Če naj imajo prednost dijaki z odobreno štipendijo? Dijaki s posebnimi sposobnostmi: literarni, glasbeni, matematični talent? Če naj bodo izbrani kandidati z najbolj ustreznimi rezultati na testih psihičnih sposobnosti? Če naj bodo izbrani tudi tisti, ki so po mnenju njihovih osnovnošolskih razrednikov najbolj prizadevni in sposobni? Če naj bodo sprejeti tisti, ki imajo najboljše ocene iz matematike, slovenščine in tujega jezika?? Skratka, mnogi merila, ki jih je bilo treba objektivno upoštevati. Sprejemnih izpitov ni bilo in na gimnaziji menijo, da našta merila zadoščajo za sprejem, obenem pa želijo, da bi bila merila za sprejem resnično stvar republike in ne stvar posameznih vzgojnih institucij.

Sprejemna komisija se je odločila sprejeti 129 učencev. Upoštevala je predvsem uspeh iz osnovne šole, zaradi česar je odpadlo več fantov kot deklet in letos je vpisanih točno ena tretjina fantov in dve tretjini deklet. Sprejeti so bili vsi odlični, 53 prav dobrih in en dober. Dober po uspehu je bil sprejet v razred »nemcev«, kjer je bil še prostor, medtem, ko je moralo biti odklonjenih 14 »angležev« s prav dobrim uspehom! Med drugimi merili je sprejemna komisija dosledno upoštevala ocene iz matematike, slovenskega in tujega jezika. Od lani sprejetih učencev, ki so imeli v vseh teh treh predmetih samo dobro oceno, je samo en kandidat napredoval, vsi ostali so imeli popravne izpite.

Tako so bila merila za sprejem v gimnaziji brez sprejemnih izpitov dosti ostra in v gimnaziji pričakujejo za naprej še manjši osip kot doslej.

Za **EKONOMSKO SREDNJO SOLO** je bilo tako lani kot letos veliko zanimanje. Za dva razpisana razreda je kandidiralo 159 učencev in učenek. Lani so sprejem povišali 100%, letos pa to ni bilo mogoče zaradi pomanjkanja prostorov. Tako je bilo na tej šoli odklonjenih 89 kandidatov. Izmed sprejetih je bilo 34 kandidatov odličnih in so bili oproščeni sprejemnega izpita. Odklonjenim kandidatom so omogočili vpis na

UPRAVNO ADMINISTRATIVNO SOLO, kamor je kandidiralo 61 učenek za razpisanih 30 mest. Sprejeti so jih 33, od teh so bile 4 odlične. Odklonili so jih 28. Prav dobre in ostale so delale sprejemni izpit iz slovenščine, matematike in tujega jezika. Uspeh na sprejemnem izpitu je bilo bistveno merilo za sprejem.

Za **ADMINISTRATIVNO SOLO** je bilo letos točno toliko kandidatov kot lani. Sprejeti so jih 30 in 18 odklonili. Sprejemni izpit je bil samo z slovenščine in računstva.

TEHNIČNA SOLA ISKRA — šola je morala odkloniti mnogo kandidatov, saj je bilo za razpisanih 90 mest prijavljenih nič manj kot 166 kandidatov: fantov in deklet. Sprejeti so samo fante. Po posameznih oddelkih je bilo takole:

STROJNI ODDELEK — prijavljenih je bilo kar 60 kandidatov, največ po uspehu dobrih — 32, prav dobrih 22 in 4 odlični. Sprejeti so vse odlične vse prav dobre, od dobrih samo 4, zadostne so odklonili.

Na oddelek za **ELEKTROTEHNIKO** — šibki tok je kandidiralo 73 učencev in učenek, pri čemer so sprejeti vse prav dobre in odlične in enega zadostnega, vsi dobri so bili odklonjeni.

Na oddelek za **ELEKTROTEHNIKO** — jakí tok so odklonili samo tri kandidate in to dva dobra po uspehu in enega zadostnega. Za ta oddelek se je prijavil samo 1 odlični učenec.

TEKSTILNA TEHNIČNA SOLA je imela razpisano običajno število mest: 150 mest za 5 oddelkov: konfekcijskega, pletilskega, predilkega, tkalskega in tekstilno kemijskega. Letos je bilo zanimanje za to šolo v povprečju višje kot prejšnja leta. Zasedena sta namreč poleg konfekcijskega (ki je običajno zaseden in so bili sprejemni izpiti samo na tem oddelku) tudi tekstilno kemijski in pletilski oddelki.

V tkalskem oddelku je prijavljenih 19 učencev in učenek, v predilskem samo 6. Se bodo sprejemali, zlasti fante. Tekstilna podjetja namreč še potrebujejo tkalske tehnike. Na tej šoli je osip izredno velik. Mnogo jih odide že po nekaj mesecih, veliko po prvem letniku. Med kandidati ni nobenega odličnega po uspehu, nekaj je prav dobrih, največ pa dobrih učencev.

ČEVljarska TEHNIČNA SOLA pri Tekstilnem šolskem centru je imela do dneva vpisa 28 prijav, razpisanih pa 30 mest. Tako sprejemnih izpitov ni bilo. Pač pa so po odklonitvah na ostalih kranjskih šolah prihajali na Čevljarsko tehnično šolo učenci in učenke, ki so imeli celo boljše uspehe kot že sprejeti. Navsezadnje je bilo prijav 50, sprejeti pa so 36 učencev. Na tej šoli se več število vpisanih fantov, kar je čevljarski industriji dobrodošlo.

SOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET izobražuje trgovce raznih strok. Za trgovino je v Kranju še vedno dosti zanimanja in trgovska podjetja so morala odkloniti učence. Izjema je živilska stroka, kjer še vedno razpisi niso kriti. Če so lani sprejemali v trgovino fante po milejših merilih kot dekleta, so bili letos oboji sprejeti pod enakimi pogoji. Izbor so opravila trgovska podjetja sama. Solski center za blagovni promet ima doslej vpisanih točno 250, od tega 47 fantov, kar pomeni, da so se letos fante še bolj odločali za trgovino kot lani. Največ je bilo kandidatov z dobrim uspehom, tisti z zadostnim so delali sprejemni izpit iz slovenščine in matematike. Kdor je imel nezadostno oceno iz tujega jezika, je delal sprejemni izpit tudi iz jezika. Med kandidati za trgovino je bilo letos 12 učencev s popravnim izpitom za 8. razred.

POKLICNA SOLA ISKRA ima že nekaj let izrazito premalo kandidatov za kovinske poklice. Zato letos razpisuje tudi ozek profil poklicev, za katero ni nujna popolna osnovnošolska izobrazba. Kandidatom, ki so odpadli na elektro ali strojnem oddelku tehnične šole, so svetovali vpis na poklicno: 24 se jih je preusmerilo, ostali so šli drugam. Poklicni šoli manjka kandidatov zlasti za: strojne ključavničarje, rezkalce, strugarje, brusilce. Za profile finomehanikov, elektromehanicov in telefonskih mehanikov je bilo kandidatov preveč. Prijavljenih je

bilo 17 telefonskih mehanikov (razpisanih 10), 23 finomehanikov (razpisanih 16), 3 elektromehanicov (razpisanih 13), 17 orodjarjev (razpisanih 20), 5 strojnih ključavničarjev (razpisanih 14), 3 rezkalci (razpisanih 17), 1 strugar (razpisanih 22) in 1 brusilec (razpisanih 6). Od razpisanih 118 mest jih je »kritih« 104, seveda ne ustrezno! Sprejemna komisija se bo še odločala za ponoven razpis oziroma izobraževanje le-teh.

ČEVljarska POKLICNA SOLA še vedno ni verificirana, vendar vsak čas pričakujejo uzakonitev. Tako je to šola čevljarskih podjetij PEKA in PLANIKE. Razpisana sta bila 2 razreda: za prirezovalce in prešivalke zgornjih delov obutve. Zlasti manjka prirezovalcev. Doslej imata obe podjetji prijavljenih 36 kandidatov oziroma kandidatin in jih še sprejemata.

SOLSKI CENTER SAVA si je letos dosti prizadeval pridobiti kadre za svojo šolo. Sprejema namreč kandidate za široki in ozki profil poklicev v gumarski stroki. Za ozek profil sprejme 30 učencev z dokončanimi vsaj šestimi razredi osnovne šole. Doslej so sprejeti 33 prijav. Za široki profil so ravno tako

razpisali en razred, doslej je 12 prijavljenih kandidatov. Vzeli bi tudi nekaj deklet. Prijave še sprejemajo!

POKLICNA SOLA KRANJ razpisuje 220 prostih mest: 60 za kovinarje, 70 za elektrikarje in 90 za slikopleskarje. Vpis na šolo je mogoč samo z učno pogodbo. Doslej je za to šolo ena sama prošnja.

MLEKARSKI SOL. CENTER sprejema letos v prvi razred poklicne šole. Učenci, ki kandidirajo na to šolo, morajo imeti sklenjeno učno pogodbo s podjetjem. Šola sprejema učence iz vse Jugoslavje. Iz Slovenije je doslej prijavljenih 11, učnih mest pa je razpisanih precej več. Tako bodo glede na prijave iz ostalih republik in potrebe pri nas, zmogljivosti šole premajhne. Šola bo morala odkloniti učence ne glede na izkazane potrebe mlekarških podjetij.

POKLICNA SOLA ZA PLETILJE, SIVILJE IN KROJAČICE letos ne bo vpisala poklicnega oddelka tako kot lani, ker ni zanimanja. Sprejemala pa bo učence in učence s sklenjenimi učnimi pogodbami do izpolnitve mest.

A. Križaj

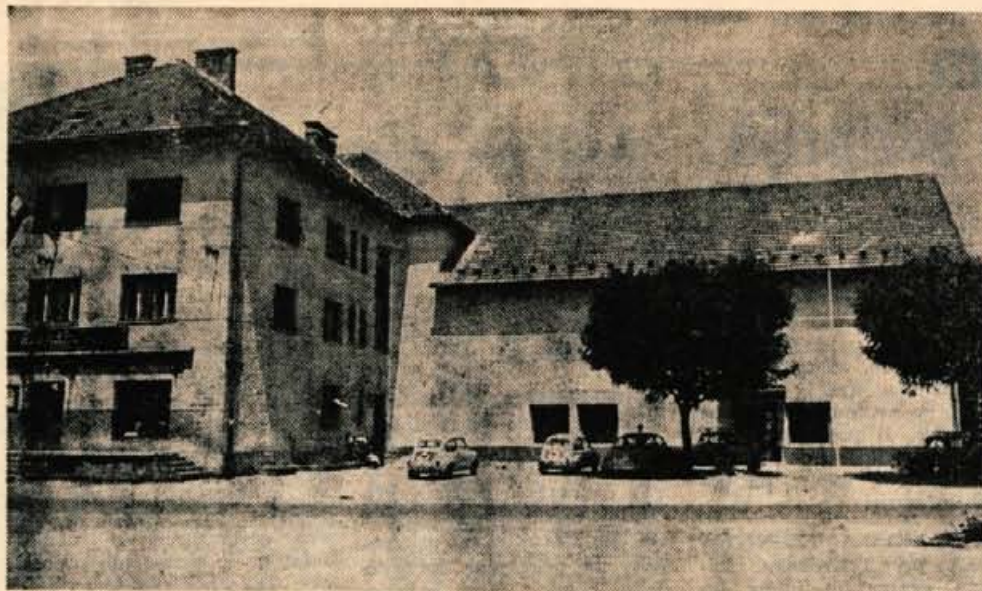
Upravni odbor sklada za pospeševanje zasebne kmetijske proizvodnje pri skupščini občine Kranj

razpisuje

pogoje za najemanje kreditov za razvoj zasebne kmetijske proizvodnje na območju občine Kranj

1. Pravico do kredita iz sklada za pospeševanje zasebne kmetijske proizvodnje ima vsak zasebni kmetovalec — kooperant zadruga pod pogojem, da porabi sredstva za razvoj zasebne tržne kmetijske proizvodnje.
2. Kredit se daje za:
 - nakup molznih strojev in naprav in opreme v mlekarnicah
 - nakup rodovniške plemenske živine
3. Kredite do vrednosti 20.000 din se daje za dobo 5 let s 3 % obrestno mero in s pogojem 50 % lastne udeležbe pri nakupu.
4. Interesenti, ki žele najeti kredit iz sklada, morajo v prošnji navesti znamko molznega stroja in predvideno predračunsko vrednost po lastni presoji, za nakup živine pa število, pasmo in področje nabave.
5. Prednost pri najemanju kredita imajo večji tržni proizvajalci mleka.
6. Prošnja in dokumentacijo (račune v 2 izvodih) morajo interesenti vložiti na oddelku za gospodarstvo skupščine občine Kranj v 30 dneh po tem razpisu, to je do 10. avgusta 1971.
7. Krediti se bodo obravnavali in odobraval po predloženi dokumentaciji, sredstva pa izplačevala po predloženih fakturah nabave.
8. Podrobnejša navodila o pogojih daje kmetijski referent oddelka za gospodarstvo skupščine občine Kranj.

Predsednik
upravnega odbora sklada
za pospeševanje zasebne
kmetijske proizvodnje
Ciril Dolenc, l. r.

Danes zvečer bodo v Senčurju odprli nov kulturni dom. Otvoritev novega doma bo osrednja slovesnost ob krajevnem prazniku Senčurja in Srednje vasi. — Foto: F. Perdan

Danes začetek praznovanja v Šenčurju

Danes, 10. julija, se bo začelo v Senčurju praznovanje 19. krajevnega praznika, ki bo trajalo do sobote, 17. julija, ko bodo v Senčurju in Srednji vasi zadnje prireditve. V teh dneh se bodo Senčurjani spomnili zgodovinskega sestanka šenčurskih komunistov, ki je bil 16. julija v bližnjem gozdičku. Od tam so odšli udeleženci sestanka v partizane.

Program prireditev ob krajevnem prazniku je izredno bogat. Najpomembnejši manifestaciji sta gotovo otvoritev novega kulturnega doma, ki so ga vaščani zgradili s svojimi sredstvi in s pomočjo občinske skupščine ter družbenopolitičnih organizacij, ter krst nove gasilske brizgalne. Družbeni dom bo na željo Senčurjanov ob 19. uri odprl podpredsednik kranjske občinske skupščine Janez Sušnik, novo brizgalno pa bo izročil namenu predsednik občinske gasilske zveze. Več o

gradnji novega doma bomo še poročali v prihodnji številki, prav tako pa tudi o ostalih slovesnostih v okviru krajevnega praznika.

Praznovanje se bo začelo danes ob šestih popoldne s slavnostno povorko po vasi, v kateri bodo sodelovali gasilci, člani AMD, športniki, godba in zastopniki krajevnih organizacij in društev. Uro kasneje bo otvoritev novega kulturnega doma in prevzem motorne brizgalne, nato pa bo v veliki dvorani novega doma slavnostna akademija, na kateri bo sodeloval domači šolski pevski zbor, moški zbor iz Senčurja, šenčurski oktet in dramska sekcija. V nedeljo ob pol desetih popoldne bo prijateljska nogometna tekma, ob desetih strelsko tekmovanje, ob štirih popoldne pa bo v novem domu mladinski ples. V ponedeljek ob pol sedmih zvečer bo predstava pravilnične igre Poštelski zaklad. 13. julija ob

osmih zvečer bo pevski koncert, naslednji dan ob petih popoldne pa prvenstvo v namiznem tenisu. V četrtek ob 20. uri bo predstava slovenskega filma Ne joči, Peter. Na praznični dan, 16. julij, pa bo slavnostna seja sveta krajevne skupnosti in političnega aktiva. Ob osmih zvečer bo podelitev nagrad lastnikom najlepše urejenih hiš, po tem pa bo sledilo odrsko delo Partizanski miting. Zaključek praznovanja bo v soboto, 17. julija, ko bo ob osmih zvečer v novem domu velika kulturna prireditev.

S pomembnejših prireditev šenčurskega krajevnega praznika bomo še poročali!

J. Košnjek

Za lepšo podobo Tržiča

Nelepa razvada, da vsakoteri organizatorji reklamirajo svoje prireditve, kakor jim je pač ljubo, še bolj pa, da potem lepaki ostanejo, dokler jih ne izpere ali dež ali uniči kaj drugega, maliči urejeno podobo mesta in okolice. Zato je domače turistično društvo sprožilo zahtevo pred občinsko skupščino, naj posreduje. Odborniki so se

strinjali z mnenjem turističnega društva ter sprejeli odlok o lepljenju obvestil v občini Tržič. Skrb za to so poverili iniciatorjem. Turistično društvo bo uredilo reklamne panoje, kjer jih še ni, zavezalo pa se je tudi, da bo vsa obvestila najkasneje v dveh dneh po preteku vroka, zaradi katerega so bila izobešana, tudi odstranila.

-ok

Kmetijska zadruga Škofja Loka

sprejme za izpopolnitev prostih delovnih mest

1. poslovodjo špecerijske trgovine Spodnji trg
2. prodajalca
3. KV mlekarja
4. skladiščnika v mlekarni

Pogoji za razpisana delovna mesta so naslednji:
 pod 1.: trgovska šola in dve leti prakse;
 pod 2.: trgovska šola;
 pod 3.: poklicna mlekarška šola;
 pod 4.: trgovska šola ali poklicna šola živilske stroke.

Prednost imajo kandidati z ustreznou prakso.

Nastop dela je možen 1. avgusta 1971 ali po dogovoru.

Interesenti naj pošljejo prijave z navedbo dosedanjih zaposlitev in z dokazili o strokovnosti do 20. julija 1971.

Urejeno financiranje gasilstva v Tržiču

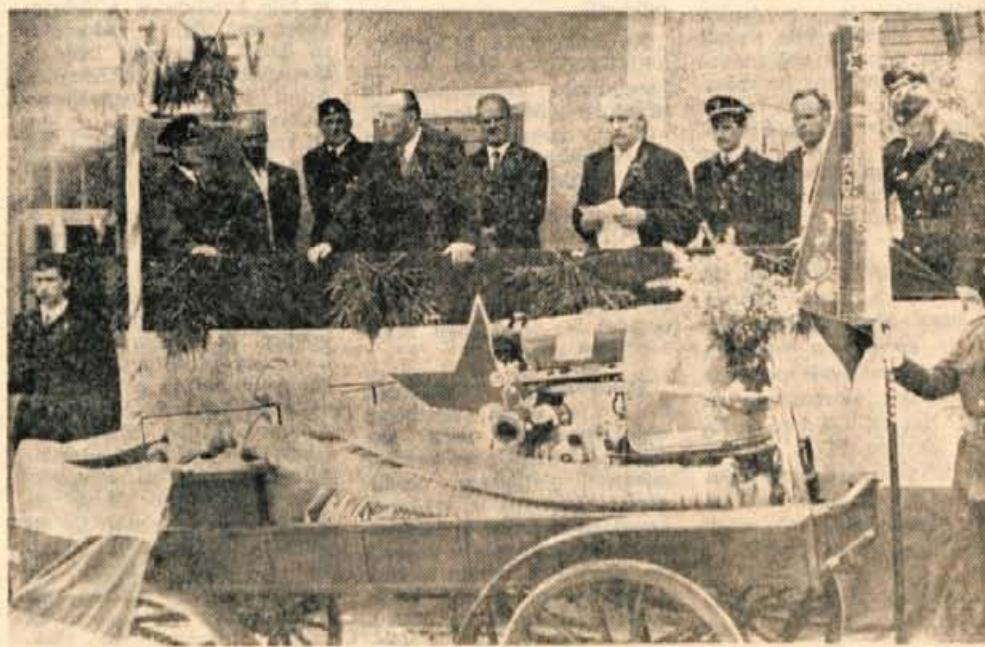
Novi zakon o varstvu pred požarom in o gasilstvu zahteva od slovenskih občin, da za svoja območja ustanove požarne skupnosti ali pa gasilske sklade. Tržičanom po splošnem mnenju bolj ustreza druga možnost, zato so se odborniki na zadnji seji odločili zanjo. Sredstva občinskega gasilskega sklada so določena že z republiškim zakonom, seveda le njih izvor. Poleg 6% od tehničnih premij za požarno zavarovanje, ki bodo pritekala v sklad avtomatično, so tu še denarji, ki jih namenijo družbenopolitična skupnost,

delovne in druge organizacije ter državni organi in prispevajo občani.

Tudi trošenje tega denarja je strogo namensko. Uporablja se za nakup gasilskih tehničnih aparatov, gradnjo in ureditev gasilskih domov, za strokovno izobraževanje ter popularizacijo varstva pred požari.

Občinska skupščina je imenovala 7-članski upravni odbor sklada, v katerem je dobra polovica predstavnikov občinske gasilske zveze, predseduje pa mu občinski odbornik Marjan Dolinar.

-ok

Prostovoljno gasilsko društvo Rudno je pretekli teden dobilo novo motorno brizgalno rösenbauer. Denar zanjo so prispevali: podjetje Alples Zeleniški in druge delovne organizacije Selske doline, občinska gasilska zveza ter prebivalci Rudna in okolice. — Foto: A. Sedelj

Slovenska pesem v Ameriki

Navadno mislimo, da naši rojaki na oni strani velike lahko slišijo našo pesem le, če gre na gostovanje k njim

kak naš ansambel. Pa ni tako. To dokazujejo kar trije ansambli, ki so sestavljeni iz naših rojakov v ZDA, in

so letos prišli igrati na piknik. Dva sta bila letos v Skofji Loki prvič, eden pa drugič. Saj vem, da veste,

kaj, da jih ne bi po končanem kulturnem programu vprašal o njihovem počutju pri nas.

»Ja, seveda se lahko pogovorimo,« je dejal član ansambla bratov Vadnal Frank Vadnal. Frank igra v ansamblu kitaro in poseben instrument banjo in odlično govori slovensko. Zato s pogovorom ni bilo težav. »Tamle v senco pod hruško stopimo,« je dejal. »Preklemano je danes vroče.« Pod drevesom so bili v senci zbrani že vsi člani ansambla in se pripravljali na igranje za ples. Zgovorni Frank mi je brž natresel nekaj podrobnosti o njihovem ansamblu.

»V našem ansamblu igra mo trije bratje: Richard — vodja, Tony in jaz ter Frank Mahnic in Bill Sruick. Že 25 let »piliamo« skupaj. Kdo nas je naučil slovenske pesmi. Mama, kdo pa drug. Vedno je doma prepevala in kmalu smo se naučili vaših pesmi in jih vzljubili. Vsi smo rojeni v Ameriki, le Frank Mahnic je bil rojen v Sežani in je pet let star prišel v Ameriko. Moj oče je bil doma v Kočevju, mama pa v Ljubljani.«

Lansko leto so bratje Vadnal pri nas dosegli izreden

uspeh. Gledalci so jih povsod navdušeno sprejeli. Nastopili so tudi na televiziji.

»Letos bomo ostali pri vas tri tedne,« pravi Frank. »Težko je z dopusti. Glasba nam je le konjiček. V Ameriki igramo ob sobotah in nedeljah ter petkih. Poleg koncertov bomo letos pri vas posneli še en TV show. Pravite, da so nas lani pri vas radi gledali in poslušali po televiziji. Upam, da bo tudi letos tako. Za ljubljansko tovarno gramofonskih plošč Helidon bomo posneli tudi dve mali plošči. Mislim, da nas bodo tako vaši ljudje dobro spoznali.«

Letos so člani ansambla Vadnal pripeljali s seboj tudi žene. Tudi njim je pri nas všeč.

»Prihodnje leto bomo še prišli, če bo le mogoče. Naj povem, da so tudi naši otroci vsi glasbeniki. Doma se učijo. Zato se za usodo slovenske pesmi ni treba batli. Lepo pa bi bilo, če bi bilo pri nas še več slovenskih šol.«

Nisem jih hotel več motiti. Obiskovalci piknika so že težko čakali na ples. »Na svidenje prihodnje leto,« je še uspel reči Frank Vadnal.

J. Govekar

Ansambel bratov Vadnal iz Clevelanda je letos spet navdušil. — Foto: J. Govekar

Prispevek k programu razvoja?

V Kranju se je začela javna razprava o stanju telesne kulture v občini in o njenem nadaljnjem razvoju. Pripravljeno je bilo obširno gradivo, ki bo skupaj s tem, kar bo koristnega navrgla javna razprava, rabilo za izdelavo programa razvoja tako glede materialne oskrbljenosti kot tudi glede novih organizacijskih rešitev in vrednotenja potreb in možnosti za skladnejši razvoj tega področja. Izhodišče za javno razpravo je nesporna ugotovitev, da je telesna kultura v vseh pogledih koristna in potrebna dejavnost, da je sedanje stanje na tem področju nezadovoljivo in da je za njen razvoj potrebno in mogoče storiti več, kot je bilo storjenega doslej. Pomembnost vprašanja je bila poudarjena s tem, da je razpravo o programu razvoja telesne kulture vzela na dnevni red tudi občinska skupščina.

Pričakuje se torej povečana aktivnost vseh, ki jim je kaj do zdrave in uspešne rasti telesne kulture, med njimi še posebej športnikov. Tu pa se zadnje čase pojavljajo nekatere stvari, ki z zdravim rastjo telesne kulture nimajo nič skupnega in ki lahko resno škodujejo prizadevanjem, o katerih govorimo. V mislih imamo do skrajnosti negativen pojav »pomlajevanja« nastopajočih v raznih tekmovalnih ekipah in celo reprezentančnih vrstah, ki

so bili v zadnjem času v dveh primerih dokazani med kranjskimi športnimi funkcionarji. Prvič je prišlo pred nekaj meseci do goljufanja te vrste pri mladih plavalcih, pred kratkim pa pri mladih nogometaših.

Škodljivost takih pojavov je zelo velika in mnogostranska, saj gre v bistvu za manipulacijo z mladimi ljudmi, ki bi jih morala telesna kultura vzgajati — pa jih na ta način kvariti. Ruši se ugled športa in športnikov in namesto družbenega interesa športa se vsiljuje v ospredje klubaštvo in nabiranje lovorik za vsako ceno. Analizo o stanju telesne kulture v občini, ki jo je pripravila za javnost občinska zveza za telesno kulturo bo torej treba dopolniti tako, da bomo formulaciji »... stopnja izobrazbe organizatorskega kadra je zadovoljiva, vprašljiva pa je strokovna usposobljenost za organizatorsko delo v telesni kulturi« (glej str. 4 »Zgodiščnega gradiva«) dodali, da je vprašljiva tudi moralna kvaliteta tega kadra.

Kajti pri »pomlajevanju« prav gotovo gre za prestopke moralnega značaja, ki je še toliko hujši, ker gre na način mladine in ker so vanj vpleteni ljudje, ki imajo tudi sicer in ne samo v športu odgovorne položaje in funkcije.

T. M.

Brate Vadnal mislim. Po velikem uspehu lansko leto jih je letos pot spet pripeljala v domovino svojih staršev. In če so že tu, brez piknika seveda ne gre.

V nedeljo so bili gledalci spet navdušeni nad njihovim igranjem. Nisem si mogel

Takšne prizore lahko srečamo v teh resnično pasjih dneh na vseh kopalščih po Gorenjskem. V četrtek se je začela prava kopalna sezona. Temperatura se je močno približala 30 stopinjam, voda na kopalščih pa je imela okrog 23 stopinj Celzija. Kopalci so se zgrnili tudi na obale rek in jezer. Iz Preddvora so nam včeraj sporočili, da je kopalcev kar mrgolelo, da je imela voda v Jezeru Crnava 20 stopinj, kar je redkost, in da so štirje novi čolni na Jezeru stalno v uporabi. Takšno vreme in voda sta še posebno dobrodošla otrokom, kar nazorno kaže naš posnetek. (jk) — Foto: F. Perdan

Proces v Stockholmu

V Stockholmu so sporočili, da bodo čez približno deset dni razglasili sodbo ustalim teroristom, ki so zveržansko umorili jugoslovanskega veleposlanika Vladimira Rolovića. Za prvoobtoženega Brajkovića in Baresića ter njunega pomočnika Stojanova je javni tožilec zahteval najvišjo možno kazen: dosmrtno ječo, za Lema in Marinkovića pa zelo strogo kazen. Med procesom so odkrili vse strahotne podrobnosti tega zahrbitnega in hladnokrvnega umora. Tožilec je zavrnil vse poskuse obrambe, da bi zločin okvalificirala kot politični umor. Razen tega so med obravnavo osvetlili tudi ozadje, se pravi delovanje ustaške emigracije na Svedskem. Svedska javnost je spremljala proces z velikim zanimanjem in opazovalci menijo, da je lahko večina med njimi nemara prvič temeljiteje spoznala, kakšni cilji in načela ter metode vodijo ustaške emigracije na Svedskem.

Dva obiska — Alda Mora, italijanskega zunanjega ministra v Moskvi, in francoskega

predsednika Pompidouja v Zahodni Nemčiji — sta minul teden znova pokazala na dejstvo, da smo v Evropi pričča dokaj intenzivnim političnim procesom, ki bi jih lahko — vendarle pa ne čisto dobesedno, zakaj kljub vsemu gre še vedno le za bolj ali manj uspešne poskuse — označili kot zblíževanje dežel in narodov stare celine v nekaj, kar bo šele v davni prihodnosti lahko postalo močnejše povezana Evropa. To je vsekakor nekaj dobrega za ljudi, ki živijo v Evropi in za svet nasploh, toda varali bi se, če bi menili, da smo že zelo blizu tem ciljem. Stiki med narodi so bili vselej dobrodošli; dandanašnji smo jim pričča v smeri sever—jug prav tako kot v smeri vzhod—zahod in obratno. To vsekakor ni nekakšno zapiranje vase niti poskus organizirati »evropski blok« — saj bi bilo slednje v tem trenutku nekaj povsem neizvedljivega. Toda ekonomske povezave (pogosto bolj

kot zgolj politične) so postale preprosto nujnost in za mnogimi državniki obiski se skriva v bistvu predvsem to. Stare meje padajo, predsodki zginevajo. Doba hitrih komunikacij in bliskovitega napredka ne trpi umetnih pregrad. Vse to prodira tudi v svet politike, ki se preprosto mora ukloniti zahtevam dobe in izraz tega sta, čeprav vsak na svoj način, tudi obiska Pompidouja in Mora, pa še številni obiski pred tema in tudi tisti, ki jim bomo leto še pričča.

Na Bližnjem vzhodu v bistvu ni nič novega — čeprav diplomati še vedno poskušajo doseči nekaj, kar bi bilo vsaj malo podobno trajnejši spravi. Številnim predlogom in protipredlogom sicer obe strani pristuhneta, vendar pa v njih ne najdeta tistega, kar bi ustrezalo obema. Zdaj so nezadovoljni eni, zdaj drugi

in kdove, koliko vode bo moralo preteči po Nilu, preden bo na Sinaju zopet mir, ampak mir take vrste, ki ne bo le varljivo premirje v senci orožja, marveč trajna popustitev napetosti.

Nov predlog za mir so ponudili tudi v Parizu — in sicer predstavnik osvobodilne fronte Južnega Vietnama. Nekateri so ob tem videli v dejstvu, da Združene države Amerike niso pri priči (kar je bila praksa doslej) zavrnile predloga, vzpodbudno znamenje... dvomimo pa, če so imeli povsem prav. ZDA ne bodo nikoli hoteli priznati poraza v Vietnamu in potemtakem njihovi nasprotniki bržkone ne bodo imeli priložnost ponašati se s slastjo popolne zmage — to je skorajda gotovo, kljub vsem doječim izjavam. Verjetno bo konec nekaj kompromis med željami ene in druge strani,

do njega pa utegne priti šele prihodnje leto, ko bi Nixon potreboval nekaj zelo otipljivega za svoje volivce med predsedniško kampanjo. Dolej bodo Američani verjetno počasi umikali svoje čete (število vojakov US Army se v Vietnamu vztrajno, čeprav počasi zmanjšuje) in hkrati pripravljali svoje saigonske zaveznike na dan, ko bodo morali sami skrbeti za svoj obstoj. Zdi se nam, da je ta obstoj v senci velikega vprašanja že sedaj, ko umik Američanov še ni povsem končan, in bo še toliko bolj, ko bo enkrat pri kraju.

Tiskovna konferenca na Planinski zvezi Slovenije

Velik uspeh alpinistov

Vodja tretje jugoslovanske alpinistične odprave v Hindukuš dr. Ivo Valič je na tiskovni konferenci, ki jo je pripravila Planinska zveza Slovenije v četrtek povedal prve vtise o dolgi poti v Zahodni Pakistan in o uspehu odprave ter o nesreči ob povratku domov.

Kot je že znano sta 5. junija stopila na vrh 7400 metrov visokega vrha Istor-o-Nala Zvone Kofler in Janko Ažman. Na vrh sta prišla po novi smeri, po kateri do sedaj še nobena odprava ni

skušala zavzeti tega vrha. Na podlagi dokumentacije bodo planinski strokovnjaki lahko kasneje ocenili ta podvig, že sedaj pa ga lahko uvrščamo med pomembne dosežke našega alpinizma, na katere so pozorni tudi zunaj naših meja. Televizijske filme in sploh ves ostali fotografski material so alpinisti morali pustiti v Pakistanu, kjer ga bo uradna cenzura pregledala. Na posnetke o odpravi bo treba počakati mesec ali dva. Do tedaj pa bo na razpolago le nekaj fotografij z dveh fil-

mov, ki jih niso odč'ali v pregled. Na filmu so posnetki o osvojitvi vrha, posnela pa sta ju Kofler in Ažman. Kasneje nameravajo alpinisti pripraviti razstavo fotografij iz Hindukuša v Kranju.

Odprava je imela ves čas lepo vreme. Le ob povratku z vrha do baznega taborišča se je vreme pokvarilo in jih oviralo pri reševanju obeh zmagovalcev Istor-o-Nala. Koflerju in Ažmanu je namreč ob sestopu z vrha na

snegu spodrsnilo in sta nekaj časa drsela po strmni. Ažman je pri tem izgubil vso opremo skupaj z očali, zato je dobil snežno slepoto. Njun padeč je opazoval Peter Ščetin in je takoj obvestil ostale. Kofler ni bil zaradi vzpona posebno izčrpan in je po »zdravljenju« s steklenico kisika lahko sam sestopil v bazno taborišče. Ažman pa ni mogel hoditi zaradi izčrpanosti in snežne slepote, drugih poškodb pa ni imel, če izznamemo praske. V dolino so ga spustili po fiksni vrvi, ki sta jo prejšnji dan mojstrsko pritrdila Kofler in on sam. Po dveh dneh si je Ažman že opomogel.

Odprava, ki je pokazala izjemno fizično vzdržljivost in

psihično pripravljenost za premagovanje težav v težkih pogojih bivanja, sprejema čestitke z vseh strani. V tistem času se je samo naš odpravi posrečil vzpon, medtem ko zaradi slabega vremena čakajo številne alpinistične odprave v Hindukušu na ugodnejše pogoje za plezanje.

Zato je bila prometna nesreča ob povratku domov toliko večji udarec za odpravo. Medicinska dokumentacija vsebuje podatek, da je pokojni Kofler dobil ob nesreči opekline tretje stopnje, kože pa je bilo pečene 40 odstotkov. Člani odprave so odpotovali domov dva dni po nesreči. Isti dan je Kofler umrl v bolnišnici. L. M.

Izjava Planinske zveze Slovenije ob nesreči III. JAOH

Danes (7. julija) so z letalom iz Afganistana prepeljali truplo Zvoneta Koflerja, člana III. jugoslovanske alpinistične odprave v Hindukuš, ki se je poškodoval 29. junija opoldan med povratkom v domovino. Nesreča se je pripetila iz do sedaj nepojasnjene vzroka, verjetno zaradi eksplozije sprednje desne gume. Pri tem je avtomobil renault 4 zaneslo v drevo ob cesti. Ob trčenju je eksplodiral bencinski tank, nakar se je vozilo vnelo. Janez Brojan in Janko Ažman, ki sta bila prav tako v avtomobilu, sta dobila le nepomembne poškodbe, pokojnega Zvoneta Koflerja pa je obilil goreči bencin, zaradi česar je dobil hude opekline po vsem telesu. Avtomobil z vso opremo je zgorel.

Ponesrečenega alpinista so tovariši takoj prepeljali v najbližjo bolnišnico v Kabulu. Kljub prizadevanju vsega zdravniškega osebja pa je Zvone Kofler 1. julija zjutraj ob 4. uri podlegel težkim poškodbam. Po uspešnem vzponu je to hud udarec za odpravo in vso planinsko javnost. Pokojnega Zvoneta Koflerja bomo pokopali na pokopališču v Dovjem.

Komisija za odprave v tuja gorstva Planinske zveze Slovenije

Vodja tretje jugoslovanske odprave v Hindukuš dr. Ivo Valič je na tiskovni konferenci na Planinski zvezi Slovenije orisal pot alpinistične odprave na Istor-o-Nal. — Foto: F. Perdan

27 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPAR!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Maček ni molčal, saj 'hrvaškega vprašanja' ni reševal samo v Beogradu, marveč tudi pri Ciano v Italiji, kamor sta 10. maja 1939 prispela na uradni prijateljski obisk tudi knez-namestnik Pavle skupaj s soprogo princeso Olgo ter zunanjim ministrom Cincarjem-Markovićem. Italijansko-albanski kralj in cesar Etiopije Viktor Emanuel III. je skupaj z Mussolinijem priredil knežjemu paru iz Jugoslavije sprejem. Istega dne sta se sestala pri uradnih pogovorih oba zunanja ministra Ciano in Marković, zvečer pa je jugoslovanski gostom in 'prijateljsem' priredil italijanski kralj slavnostno večerjo. V svoji zdravici je dejal med drugim:

»Vezi, ki vežejo Jugoslavijo in Italijo, so trdne in zasidrane v srcih obeh naših ljudstev,« je govoril in ponavljal, kar je govoril že Ciano ob prvem srečanju z Markovićem v Benetkah in podobne fraze o prijateljstvu, sodelovanju, o ohranitvi miru v Evropi, skupnih interesih.

Na te fraze je odgovoril jugoslovanski knez-namestnik Pavel s podobnimi frazami o dokazih simpatije in prijateljstva, ki jo jugoslovansko ljudstvo čuti s strani Italije. »Naši vladi slonita na temeljih reda in stabilnosti, ki omogoča nadaljnje sodelovanje in poglobljanje le-tega in trajno prijateljstvo.«

Naslednji dan so jugoslovanskim gostom priredili parado italijanske mornarice, o čemer je v svojem dnevniku grof Ciano zapisal tudi naslednje:

»Med vožnjo sem se dalj časa pogovarjal s knezom namestnikom Pavlom. Zelo je zaskrbljen zaradi vojne nevarnosti. Sodim, da je verjel mojim miroljubnim razlagam samo z rezervo. Očividno je iskal priložnost, da bi mi razložil Stojadinovičev primer. Ne glede na razkol, ki je nastal v njegovi parlamentarni večini, je Stojadinovič prišel na slab glas zaradi mračnih in umazanih poslov (s kakršnimi so se ukvarjali vsi jugoslovanski oblastniki — prip. p.), ki jih je počel deloma sam, deloma preko svoje kliče. Baje si je nakopičil ogromno bogastvo, posebno v inozemstvu. Pavel je omenil celo to možnost, da bi Stojadinoviča zaradi tega lahko postavili pred sodišče. Odvračal sem ga od takih namenov, toda ne bi prisegel, da bi moje besede spremenile njegovo odločitev...«

In vendar Stojadinovič zaradi malverzacij in korupcije ni prišel pred sodišče. Vrana vrani ne izkljuje oči. 12. maja je bila kneginja Olga v avdienci pri papežu Piju XII., naslednji dan, dne 13. maja pa je Ciano spremljal 'Jugoslovano v Firenzi'. »Sijajen sprejem je pokvaril dež; že ure in ure lije kakor iz škafa. Poizkušal sem nagovoriti Markoviča, da bi Jugoslavija izstopila iz Društva narodov. Ceprav se mu to upira, čuti vedno bolj jasno, da bi bilo koristno, ko bi Jugoslavija zapustila ženevski mavzolej. Verjamem, da bo naposled poslušal moj nasvet...«

Pet dni kasneje pa je Ciano sprejel drugega 'prijatelja' iz Jugoslavije, Mačkovega odposlanca Carneluttija, seveda brez ceremoniala in tajno. Carnelutti bi v Mačkovem imenu rad vedel, kaj so se Mussolini in Ciano pogovarjali s Pavlom in če so sprejeli kake obveznosti do Beograda.

»Z naše strani ni (do hrvaškega vprašanja) nobene spremembe ne obveznosti, ker Beograd še ni pristopil formalno k osi Rim—Berlin,« je Ciano pomiril Carneluttija.

Nato mu je Carnelutti sporočil, da MAČEK NIMA NAMENA SPORAZUMETI SE Z BEOGRADOM in da bo deloval za poglobitev razcepa, ZATO PA POTREBUJE DESET MILIJONOV DINARJEV in je PRIPRAVLJEN V ROKU SESTIH MESECEV DVIGNITI HRVATSKO V UPOR PROTI BEOGRADU.

»Dogovoril sem se za ponoven sestanek s Carneluttijem po svoji vrnitvi iz Berlina,« je Ciano zapisal o tem sestanku.

Dne 21. maja 1939 je bil Ciano v Berlinu, kjer se je sestal z Ribbentropom in se ob zaključku pogovorov pogovarjal tudi o Jugoslaviji. Ciano je šele sedaj odkril, da ga pogovori z jugoslovanskimi državniki niso povsem zadovoljili, vseeno pa je izjavil, da trenutno ne bo Italija podvzela protijugoslovanske iniciative, dokler bo Beograd vodil 'korektno politiko do Osi', če pa bo Beograd vnovič začel naslanjati svojo politiko na demokracije, bo Italija 'takoj spremeni la svoje odnose'. Poudaril je, da ga kljub temu 'notranja gibanja na Hrvatskem ne morejo puščati docela hladnokrvnega'. To je seveda pomenilo, da ga mika razbitje Jugoslavije. »Ribbentrop je kazal odobravanje, toda opazil sem, da bi Ribbentrop trenutno raje videl, da bi Jugoslavija ostala, taka, kakršna je sedaj. V nasprotju z njim pa me je Himmler naravnost vzpodbujal, naj pohitim če hočemo VZPOSTAVITI SVOJ PROTEKTORAT NAD HRVATSKO.«

Tri dni kasneje je Ciano poročal Mussoliniju o svojih berlinskih razgovorih in potovanju po Nemčiji. Ko je govoril o Jugoslaviji, je Mussolini rekel, da njegovo nerazpoloženje do Jugoslavije narašča. »Pooblastil me je, da okrepim MAČKOVO GIBANJE s potrebnim denarjem,« je šele Ciano dnevnik odkril, kar so sumili že komunisti, da Maček prejema za svoje usluge fašizmu denar iz Italije.

S takim Mussolinijevim pooblastilom se je Ciano sestal 26. maja 1939 z Mačkovim odposlan- cem Carneluttijem, ki je vnovič pripotoval iz Zagreba, kakor sta se bila ob zadnjem srečanju dogovorila:

»Danes je (Carnelutti) potrdil, da se je Maček odločil odkloniti sleherni sporazum z Beogradom in pripraviti vstajo. S posebnim zapisnikom smo natančneje opredelili in se odločili za naslednje točke:

1. ITALIJA FINANCIRA Z 20 MILIJONI DINARJEV MAČKOVO HRVATSKO GIBANJE.
2. MAČEK SE ZAVEZUJE, DA BO PRIPRAVIL REVOLUCIJO V ROKU 4—6 MESECEV;
3. BO TAKOJ POKLICAL ITALIJANSKE ČETE, DA ZAGOTOVIJO RED IN MIR.
4. HRVAŠKA BO PROGLASENA ZA NEODVISNO DRŽAVO V ZVEZI Z RIMOM; IMELA BO SVOJO VLADO, TODA MINISTRA ZA ZUNANJE ZADEVE IN NARODNO OBRAMBO BOSTA SKUPNA Z ITALIJO.
5. ITALIJA BO IMELA V HRVATSKI OBOROŽENE SILE IN BO IMELA SVOJEGA GENERALNEGA NAMESTNIKA, KAKOR GA IMA V ALBANIJI.
6. PO DOLOČENEM ČASU BO ODLOČENO GLEDE MOŽNOSTI ZA PERSONALNO UNIJO Z ITALIJO.

Duce je prečital in odobril ta zapisnik in želi, da ga podpiše tudi Maček... Prihodnji teden bomo začeli z izplačevanjem v Zürichu. Mussolini je že prečel z mislijo, da RAZBIJE JUGOSLAVIJO IN DA KRALJEVINO HRVATSKO PRIPOJI ITALIJI. Meni, da to ne bo težko in kakor se stvari razvijajo, sem popolnoma Ducejevega mnenja. Zato moram

POSPESITI ALBANSKO IRENTENO NA KOSOVEM

kot nož v ledja Beogradu.«

Svoje načrte proti Jugoslaviji je Mussolini snoval na gnolobi jugoslovanske notranje in na slepem zaupanju jugoslovanske zunanje politike do sil Osi. Jugoslovanski politiki kljub svojim fašističnim metodam niso mogli utišati zahtev jugoslovanskih narodov po demokraciji in rešitvi perečega nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji, ki je vedno bolj stopalo v ospredje in ki bi ga bilo treba čimprej rešiti ne samo s Hrvati, marveč tudi s Slovenci in Makedonci, ki jih beograjski velesrbski politiki sploh niso imeli za narod in so jih prav tako zatirali, kakor so zatirali Albance na Kosovem in Metohiji, da drugih nacionalnih manjšin, ki so bile brez pravice, niti ne omenjam. Vlada se je trenutno ukvarjala samo z 'reševanjem' hrvaškega narodnega vprašanja in v skladu s svojo zunanjo politiko do Hitlerjeve Nemčije popuščala s hitlerizmom prežeti petokolonaški nemški manjšini v Banatu pa tudi po drugih pokrajinah Jugoslavije.

Že pod Stojadinovičem so Nemci dobili prvo poslansko mesto v jugoslovanski skupščini. Prvi poslanec je bil izvoljen na listi nemške manjšine. To je bil urednik nekega nemškega lista Franz Hamm. Drugi predsednik nemške manjšine dr. Josef Trischer pa je prišel do poslanskega mesta 9. februarja 1939 namesto nekega drugega poslanca, ki se je svojemu mandatu odpovedal.

To je bil izraz naklonjenosti Cvetkovičeve vlade do Hitlerja, ki so jo Nemci, kakor že vemo iz izredov pete kolone v Sloveniji, izrabljali tudi po drugih pokrajinah Jugoslavije za svoje petokolonaške namene. Tako so na primer zastopniki nemških veleposesnikov iz Banata in Vojvodine ter nemške manjšine nasploh 12. marca 1939 zahtevali sprejem pri Cvetkoviću, ki je bil poleg predsednika vlade še minister za notranje zadeve. Terjali so od njega odstranitev zakona o omejeni prodaji in nakupu zemljišč, nastavitve predstavnikov nemške manjšine (berič predstavniki Hitlerjeve pete kolone!) v banovinskih svetih, ustanovitve manjšinskega nemškega predstavništva, ki bi bilo v stalnem stiku s pristojnimi jugoslovanskimi vladnimi ustanovami kot nekakšen posrednik za hitro urejevanje in reševanje vprašanj nemške manjšine, zahtevali so ustanovitev nemških srednjih šol, ki bi poskrbele za izobraževanje zadostnega števila nemških učiteljev, dovoljenje za delovanje in zborovanja švabsko-nemškega Kulturbunda, predvsem pa odstranitev težav, ki so jih ponekod povzročali lokalni in drugi državni organi pri izstavljanju potnih listov pripadnikom nemške manjšine za potovanja v inozemstvo.

Ministrski predsednik in notranji minister jugoslovanske vlade Cvetković je seveda pokazal za zahteve predstavnikov nemške pete kolone popolno razumevanje in jim obljubil, da bo 'njihovim željam v najkrajšem možnem času ustregel'.

Šest dni kasneje (18. marca 1939), torej prav v dneh, ko so jugoslovanski narodi sočustvovali z usodo Češke, in na dan, ko je Hitler imenoval Konstantina von Neuratha za reichsprotektorja v Pragi, pa je predstavnik nemške pete kolone v Jugoslaviji sprejel jugoslovanski prosvetni minister Stefan Čirič ter jim zagotovil, da bo ustregel njihovim zahtevam po učiteljsku v Vrbasu ter nastavitve nemških učiteljev na nemških oddelkih meščanskih šol, nemški pouk in ustanovitev nemških srednjih šol tako, kakor so to predstavniki nemške pete kolone v Jugoslaviji zahtevali.

**KUPUJTE SREČKE EKSPRESNE LOTERIJE
NOVE IGRE JUGOSLOVANSKE LOTERIJE**

Večerja na Bledu

Svarim vas in dobronamerno opozarjam! Če se vam bo v soboto zvečer zahotelo večerje v prijetni domačnosti kake blejske gostilnice, nikar ne izgublajte časa z občudovanjem večerne blejske panorame in s spreho di okoli razsvetljenega Bleda. Čimprej se podvizajte v prvo gostilno na poti, kajti od 9. do 10. ure zvečer vam z večerjo ne bodo skoraj nikjer več postregli. Blejski gostinci strogo in dosledno upoštevajo čas obratovanja kuhinje in zdelo se jim bo nezasljučano in nemogoče, če boste po tem času prosili celo za sendvič. In niti trenili ne bodo, če jim boste ponujali visoko napitnino.

Prejšnjo soboto smo se torej odločili, da bomo večerjali na Bledu. Trdno prepričani o solidni postrežbi in upravičenosti slovesa gostilne na Mlinu, smo poskusili tam.

»Noter pojdite, kaj ne vidite, da na mizah ni več prvov, kar nedvomno pomeni, da zunan ne strežemo več,« nas je nadvse modro poučil natak, ki je naveličano čakal, da odidejo še ostali gosti na vrta. Komaj smo prišli skozi vhodna vrata, že smo postali pozorni na mrke poglede in razburjeno govorico naših sosedov, Italijanov, ki so si po vsej verjetnosti tudi dovolili — ob taki uri! — prositi za večerjo.

»Nič ne bo, kuharice nočejo več in konec«, se je odrezal natak in tudi na našo ponudbo, da dobe pet starih tisočakov napitnine, smo dobili negativen odgovor.

V prepolni restavraciji Pletna je natak — menda lastnik — zmajal z glavo, se ob visoki napitnini nasmehnil, ko pa mu je bilo našega moledovanja le dovolj, se je razhudil: »Niti mrvice kruha, ali razumete, niti mrvice kruha in z vami sploh več ne razpravljaj!«

Le debelo smo pogledali in se odpeljali. Brez vsakega upanja smo poskusili še za Blegašem.

V tem brezupnem iskanju, moledovanju smo postali še bolj lačni in ker smo morda sprevideali, da z ribjo večerjo ne bo nič, smo si jo še bolj zaželeli. Sefinja strežbe za Blegašem nas je pozorno poslušala, odšla v kuhinjo in že odhajajoče kuharice so si znova nadele predpasnike. Točno opolnoči smo večerjali izvrstne ribe, odlično servirane. Postrežba, vredna najboljšega blejskega hotela, cena pa sploh ne visoka. Nismo ponujali napitnine, prosili smo le za uslugo. Sitni smo postali pozneje le mi, nikakor nismo hoteli oditi brez drobne nagrade gostincem, ki naj bodo vsem drugim le dober zgled.

S tem nikakor nočem reči, da bi po restavracijah in gostilnah morali delati pozno v noč in streči gostom ob kateremkoli času. Odločno pa sem proti načinu, s katerim gostom dopovedujejo, da so kuhinje že zaprte. Odločitev, ali se poznim gostom spleča postreči ali ne, pa seveda prepuščam gostincem samim.

Iz Blegaša smo odšli z »na svidenjem«, kajti tja se bomo prav gotovo še vrnili.

D. Sedej

Uspela razstava cvetja v Cerkljah

V ponedeljek, 5. julija, zvečer so v Cerkljah zaprli 5. razstavo cvetja v prostorih osnovne šole, ki jo je izredno uspešno pripravilo domače Turistično društvo. Za razstavo je bilo veliko zanimanje celo v tujini. Obisk letošnje razstave je bil rekorden, saj si jo je ogledalo 7500 ljudi. V knjigi vtisov so zapisane same pohvalne in spodbudne besede. Prostori šole, v katerih je bila razstava so bili pravi pravljčni vrst različnega cvetja, grmičevja in zelenja, v spodnjih prostorih šole pa je bila tudi lepo urejena zbirka lovskih

trofejev. Posebna komisija Turističnega društva je ugotovila, da domačini niso sodelovala na razstavi. Organizator, temveč so izredno lepo uredili tudi svoje hiše in njihovo okolico.

Posebna komisija je izbrala najboljše rože in njihovim lastnikom podelila pohvale in priznanja. Pohvale pa so prejela tudi nekatera podjetja, ki so s cvetjem sodelovali na razstavi. Organizator vsakoletne razstave cvetja v Cerkljah domače Turistično društvo zasluži vse priznanje!

—an

Ulice siciljskih mest so bile v začetku junija prepredene s transparenti italijanskih političnih strank. Zvočniki so navijali zdaj za komunistično stranko zdaj za demokristjane, za socialiste — skratka izbire dovoij.

Novinar Glasa na Etni

En dan na Etni

Dva tisoč kilometrov do Sicilije

Vsa konica italijanskega škornja je obdana s popolnoma nerazčlenjeno obalo. Otoke ob obali bi lahko prešteli na prste. Ne da se primerjati z našo obalo, z neštetiimi zalivi in tisoči otokov. Nižina ob obali je obdelana, povsod sama trta in zelenjava. Ne bi verjeli po videzu pokrajine, da sodi Kalabrija med zaostalejše predele Italije. Več kot polovica Kalabrežanov se ukvarja s poljedelstvom. V Kalabriji pridelajo petino vsega južnega sadja in tretjino fig. Notranost Kalabrije je bolj gorata, zato je primerna za živinorejo. Pred meseci so Kalabrežane vlačili po svetovnih časopisih, ker so se šli lokalno vojno, topli so policaje, gradili barikade, menda je bilo tudi mrtvih, še več pa zaprtih. Kalabrežani v glavnem mestu Reggio di Calabria se namreč niso strinjali, da se sedež pokrajine prenese v Catanzaro.

Prav do konice italijanskega škornja je speljana avto cesta. Zgradili so jo šele pred kratkim in nekateri odseki, predvsem tisti s predori, še niso odprti za promet. Na zemljevidu je sicer avto cesta zarisana neprekinjeno, vendar pa se boste zaradi težav graditeljev avto ceste, vozili po stari vijugasti cesti samo kakih trideset kilometrov. Ker je ta cesta ena od zelo prometnih zvez s Sicilijo, vam bodo vožnjo zagrenili počasni tovornjaki. Avto cesta je tako nova, da niso utegnili postaviti še postaj za plačilo cestnine. Po kalabrijski avto cesti se torej 300 kilometrov lahko peljete, ne da bi kaj plačali.

Na Sicilijo je kaj lahko priti. Messinski preliv je ozek, trajekt ga prepluje v pol ure. Prometne zveze po vodi so tako dobro organizirane, da ni treba čakati kaj več kot pol ure na naslednji trajekt. Na najožjem delu, znanem kot prehod med Scilo in Karibdo je preliv širok le tri kilometre. V prelivu vedno pihlja veter, morski tokovi so zelo močni. Nič čudno, da so se v tem prelivu ob skalah razbijale ladje. Pomorščaki pa so si prali čast s pravljicami o sirenah, ki so jih vabile k sebi, pa so zato izgubili občutek za smer. Le Odisej se jih je ubranil. Ker ga niso zapeljale, so iz besa strmoglavile v morje in menda je od takrat mir v Messinskem prelivu. Posebnega miru pa ni, saj promet teče kot neprekinjena kača od sveta do poznih večernih ur. Ko bodo viadukti nad Scilo zgrajeni in avto cesta pripravljena, si bodo ubogi prebivalci Scile in Ville oddahnili. Govori se tudi o visečem mostu med Sicilijo in celino.

Vsebina trajektov so večinoma tovornjaki namenjeni v Messino ali iz Messine. To mesto je eden glavnih prometnih in trgovskih centrov Sicilije. Mornarji na trajektu so prijazni do turistov. Radi razkažejo komandni most in povedo najnovejše novice o vulkanu. Ko vas trajekt odvrže na obali, se že ozirate za vrhom, ki bruha ogenj in kamenje, pa ni kaj videti. Do Etna je treba prevoziti vsaj še kakih petdeset kilometrov. Cesta je ozka in se vije ob obali. Tu so znana italijanska letovišča kot je Taormina.

Lahko pa izbirate tu i bolj šo cesto, nekakšno avtostrado v malem, ki pelje do Catania. Vendar pa se kot prepričan turist odločite za slabšo cesto, »ker se le tam da kaj videti«. Cesta povezuje med seboj manjša naselja, ki jim ne gre naziv mesta niti vasi. To so kilometrske ulice tesno stisnjenih hiš. Stevec nekajkrat pokaže šest kilometrov dolgo ulico, na kateri se odvija kar precejšen del življenja. Sicilijanci posedajo v senci pred vrati hiš in trgovin, brivci stoje med podboji, mesarji obešajo nad vrata govejo kost. Pešcem je dovolj ozek pločnik ob hišah. Ob gostem prometu jim ne pride ravno na misel, da bi kaj dosti prečkali ulico. Tovornjaki vozijo hitro, izogibajo se na ozki cesti parkiranih avtomobilov. Skratka, če boš hodil po pločniku, pešec, boš ostal živ.

Sicilijanci so prijazni ljudje. Turist pride na otok s predsodki glede mafije. Med mimoidočimi obrazi izbira tipe, ki bi ustrezali podobi gangsterja. Navadno pa turistu ni dano, da bi spoznal siciljsko podzemlje. Spozna le prijaznost Sicilijancev. Večina Sicilije se ukvarja s poljedelstvom. Tu pridelajo več kot polovico vsega italijanskega južnega sadja. Med ostalimi pridelki je važna zelenjava, oljke in vinska trta. Zaradi svoje zanimive zgodovine, ostankov grške kolonizacije, vulkana Etna je Sicilija med najzanimivejšimi turističnimi deželami Evrope.

Prihodnjilč:
Prebujeni vulkan
L. Mencinger

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 10. JULIJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Z ansambлом Mihe Dovžana — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Sonatina in humoreska — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Igrajo veliki zabavni orkestri — 14.30 Poje mezzosopranistka Ruža Pospis-Baldani — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Godala v ritmu — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 W. Sawalisch dirigira Schuberta — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Franca Flereta — 20.00 Večer z napovedovalko Ivi Korošec — vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra — 22.20 Oddaja za naše izseljenke — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Glasbeni variete — 16.05 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Igrajo majhni ansambli — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Ob popevkih in plesnih melodijah — 20.05 Svet in mi — 20.20 Operni koncert — 21.40 Srečanje s slovenskimi tenoristi — 22.15 Okno v svet — 22.30 Z domačih logov in gajev — 23.55 Iz slovenske poezije

N 11. JULIJA

4.30 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Se pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z

domačimi ansambli — 14.05 Slovenske narodne v raznih izvedbah — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Orgle v ritmu — 15.05 M. Marinč: Molče trobental bo — 16.00 Radijska igra — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Plesna glasba — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Iz domače zakladnice zabavne glasbe — 10.00 Nedeljski sprehodi — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Opoldanski koncert lahke glasbe — 13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.00 Operetne melodije — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Glasbeni variete — 16.35 Popevke iz studia 14 — 17.00 Ples ob petih — 18.00 Za vsakogar nekaj — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Z velikimi zabavnimi orkestri — 19.40 Od popevke do popevke — 20.05 Športni dogodki dneva — 20.15 W. Egk: Carobne gosli — odlomki — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.40 Festival v Bergnu 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P 12. JULIJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Pesmice za najmlajše — 9.30 Priljubljene slovenske popevke — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 I. Stravinski: Ognjena ptica — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Lepe melodije z orkestrom Beromünster — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje komorni zbor iz Jesenic — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom 101 Strings — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Kitara v ritmu — 18.45 Kulturni globus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Viški fantje — 20.00 G. Verdi: odlomki iz opere Othello — 21.05 Lahko orkestralna glasba — 21.30 Melodije iz filmov in musicalov — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 S popevkami po svetu

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Glasbeni variete — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Z orkestrom švicarskega radia — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Slovenske popevke — 19.00 Kulturni mozaik — 19.05 Igramo za vas — 20.05 Baletni

prizori Arama Hačaturjana — 20.30 Pota našega gospodarstva — 20.40 Glasba za cembalo — 21.40 Iz repertoarja komornega zbora RTV Ljubljana — 22.15 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 22.30 Obrazi sodobne vokalno-instrumentalne glasbe — 23.55 Iz slovenske poezije

T 13. JULIJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.20 S pevčema Ljupko Dimitrovsko in Bobom Stefanovičem — 9.40 Počitniški pozdravi — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 R. Savin: trije odlomki iz opere Matija Gubec — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z ansambлом bratov Avsenik — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 18 tednov — 18. okteto — 14.40 Na poti s kitaro — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen koncert mariborskega pihalnega kvinteta — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom Girard Calvi — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V tork navsedenje — 18.45 Četrte ure s pevko Eido Viler — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Zadovoljni Kranjci — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.30 Majhen koncert lahke glasbe — 22.15 Karlheinz Stockhausen — glasbeni novotar — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Glasbeni variete — 16.05 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Z orkestrom Herman Hagestedt — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Minute za Mozarta — 21.00 V korak s časom — 21.10 Klavirske skladbe Sergeja Prokofjeva — 21.40 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 22.15 Ljudje med seboj — 22.25 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.55 Iz slovenske poezije

S 14. JULIJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba — 9.20 Z ansambлом Delial in Bele vrane — 9.40 Slovenske narodne pojeta mezzosopranistka Dolores Budal ob spremljavi Avgusta Stanka in kvintet Gorenjci ob spremljavi ansambla Mihe Dolžana — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na

današnji dan — 12.10 Igra violinist Rok Klopčič — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Ob lahki glasbi — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 S. Hristič: 4. suita iz baleta Ohridska legenda — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom David Rose — 17.10 Romeo in Julija v glasbi — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iščemo popevko poletja — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu — 21.15 Melodije in ritmi — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Popevke se vrstijo

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Glasbeni variete — 16.05 Radi ste jih poslušali — 16.40 Izložba hitov in glasbeni express — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Plesni zvoki — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 J. Brahms: Variacije in fuga na Händlovo temo za klavir, op. 24 — 20.30 Na mednarodnih križpotjih — 20.40 Večerni koncertino — 21.40 Portret sopranistke Leontyne Price — 22.15 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

Č 15. JULIJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.20 Slovenski pevci zabavne glasbe — 9.45 Pesem iz mladih grl — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 G. Rossini: odlomek iz opere Seviljski brivec — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke z godbo in pevci — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Lahka glasba za razvedrilo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Madžarske narodne pesmi — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom Raimondo — 17.10 Koncert po željam poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.30 Operetne uverture — 18.45 Naš podlistek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Mojmir Sepeta — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napევov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Nočni koncert — 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah — 23.30 Od popevke do popevke

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Glasbeni variete — 16.05 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Mozaik melodij in ritmov —

18.40 Vesela godala — 19.00 Filmski vrtiljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Za ljubitelje in poznavalce — 21.00 Naš intervju — 21.10 Prizora iz Konjovičeve opere Košana — 21.40 Komorni jazz — 22.15 Radijska kinoteka — 22.30 Recital baritonista Dietricha Fischerja-Dieskau — 23.55 Iz slovenske poezije

P 16. JULIJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.20 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe — 9.45 Skladbe za mladino — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz repertoarja pianista Gajmira Demšarja — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Ob lahki glasbi — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.35 Glasbeni intermezzo — 15.40 Dve popularni deli Carla Marie von Webra — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z or-

kestrom Capitol — 17.10 Clovek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Glasbeni vsak dan — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Beneški fantje — 20.00 Poje zbor RT Beograd — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz pred polnočjo —

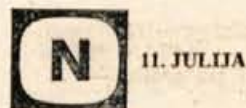
Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Glasbeni variete — 16.05 Popevke slovenskih avtorjev — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Igra plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Popevke in plesni zvoki — 20.05 Od premiere do premiere — 21.00 Dvoržak: Godalni kvartet v d-molu, op. 34 — 21.40 Z jugoslovanskih koncertnih odrov — 23.25 Kontrasti — 23.55 Iz slovenske poezije

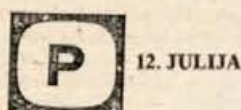
13.58 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 14.00 Balkansko teniško prvenstvo — prenos (RTV Zagreb, Ljubljana), 17.35 Obzornik, 17.50 Po domače z ansamblom Ludvika Lesjaka in Viškimi fanti, 18.15 Mesto izobilja, 19.25 Mozaik, 19.30 TV kašipot, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Glasba Luke Sorkočevića (RTV Ljubljana), 21.00 Dubrovniške poletne prireditve — prenos (RTV Zagreb), 21.35 Svet otokov in atolov, 22.00 Maščevalci — serijski film, 22.50 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila (RTV Zagreb), 17.30 Narodna glasba (RTV Beograd), 18.00 Kronika, 18.15 Otroški spored, 19.00 Risanka, 19.15 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.20 Dokumentarna oddaja (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.30 Po domače v Dolskem (RTV Ljubljana), 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.40 Mestece Peyton — serijski film (RTV Ljubljana), ... Sportno popoldne, 18.15 Pet deklet na grbi — češki film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Mali

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske »kupšine«. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnina: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

oglas: V pasti, 21.25 Glas na obisku, 21.40 Poročila (RTV Ljubljana), 21.55 Sportni pregled (JRT) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

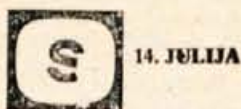
17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.35 Peter in volk — glasb. pravljica, 18.00 Risanka, 18.20 Obzornik, 18.35 Od zore do mraka (RTV Ljubljana), 19.05 Maksimeter (RTV Beograd), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Nasilje — drama TV Sarajevo, 21.25 Kulturne diagonale, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.15 Kronika, 18.30 Znanost (RTV Zagreb), 19.00 Propagandna oddaja, 19.05 Maksimeter (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.20 Obzornik, 18.35 Prijatelj Ben — serijski film, 19.05 Srečanje v studiu 14, 19.35 Cesta in mi, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Časovni stroj — amer. film (RTV Ljubljana), 22.15 Vaterpolo

Mladost: Partizan — prenos (RTV Zagreb, Ljubljana), 23.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Reportaža, 19.00 Narodna glasba, 19.20 TV pošta (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

17.05 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.15 Obzornik, 18.30 Pika Nogavička — švedski film, 19.00 Mozaik, 19.05 Risanke in lutkovni filmi, 19.30 Na sedmi stezi, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Kam gredo divje svinje — II. del, 21.35 Naša srečanja na tujem, 22.05

Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Glasbena oddaja (RTV Beograd), 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.05 Srečanja (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.20 Obzornik, 18.35 Družina, 19.05 Enkrat v tednu (RTV Ljubljana), 19.20 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Vojna in mir — III. del, 21.35 XXI. stoletje, 22.35 400 let slovenske glasbe, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Narodna glasba (RTV Sarajevo), 19.00 Enciklopedija, 19.20 Scrijska oddaja (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

16.40 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.15 Obzornik, 18.30 Veseli tobogan, 19.00 Mestece Peyton — serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Come prima — italij. film, Odiseja miru, Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Glasbena oddaja, 19.00 Humoristična oddaja (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

Kranj CENTER
10. julija angl. barv. film DIRKA S CASOM ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma INCIDENT PRI PHANTOM HILLU ob 22. uri
11. julija japonski barv. CS film INVAZIJA IZ VESOLJA ob 10. uri, amer. barv. CS film V ZNAMENJU REVOLVERJA ob 15. uri, angl. barv. film DIRKA S CASOM ob 17. in 19. uri, premiera italij. barv. filma SKUSNJAVE MLADEGA CASANOVE ob 21. uri
12. in 13. julija italij. barv. film SKUSNJAVE MLADEGA CASANOVE ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC
10. julija amer. barv. CS film V ZNAMENJU REVOL-

VERJA ob 16. in 18. uri, franc. barv. film VOJSKA V SENCI ob 20. uri

11. julija angl. barv. film URAD ZA UMORE ob 14. in 16. uri, amer. barv. CS film V ZNAMENJU REVOLVERJA ob 18. uri, franc. barv. film VOJSKA V SENCI ob 20. uri

12. julija amer. barv. CS film V ZNAMENJU REVOLVERJA ob 18. uri, angl. barv. film DIRKA S CASOM ob 20. uri

13. julija amer. barv. film OPERACIJA OPIJ ob 18. in 20. uri

Tržič

10. julija amer. barv. film DIM REVOLVERJA ob 18. uri, franc. barv. film PROTI-GANGSTERSKA BRIGADA ob 20. uri

11. julija amer. barv. film DIM REVOLVERJA ob 17. uri, franc. barv. film PROTI-GANGSTERSKA BRIGADA ob 19. uri

Kamnik DOM

10. julija amer. barv. CS film BANDOLERO ob 18. in 20. uri

11. julija amer. barv. CS film BANDOLERO ob 17. uri, amer. barv. film OPERACIJA OPIJ ob 19. uri

Krvavec

10. julija japonski barv. CS film INVAZIJA IZ VESOLJA ob 20.30

11. julija japonski barv. CS film INVAZIJA IZ VESOLJA ob 17. uri

Radovljica

10. julija franc. barv. film LJUBIM VSE ZENE ob 18. uri, amer. barv. film CINCINNATI KID ob 20. uri

11. julija amer.-italij. barv. film BOLJE VDOVA, KAKOR... ob 16. uri, franc. barv. film PA POTEM POSODI PRIJATELJU ZENO ob 18. uri, franc. barv. film LJUBIM VSE ZENE ob 20. uri

12. julija angl. barv. film NORMANOVE HIPI AVANTURE ob 20. uri

13. julija amer. barv. film CLOVEK IZ OKLAHOME ob 20. uri

Skofja Loka SORA

10. julija amer. barv. film JOHN IN MARY ob 18. in 20. uri

11. julija amer. barv. film CLOVEK IZ ARIZONE ob 17. in 20. uri

12. julija amer. barv. film CLOVEK IZ ARIZONE ob 19. uri

13. julija franc. barv. film ZLATA VDOVA ob 20. uri

Železniki OBZORJE

10. julija amer. barv. film CLOVEK IZ ARIZONE ob 17. in 20. uri

11. julija franc.-italij. barv. film PRIMI HUDICA ZA REP ob 17. in 20. uri

Transturist
priporoča prijetne
poletne izlete:

6 dnevno
potovanje

LEPOTE SVICE IN JEZER
GORNJE ITALIJE

z ogledom
Grossglocknerja,
slapov pri Krimmlu,
knjižnice v St. Gallenu,
slapov na Renu in mest
Züricha in Luzerna. Izlet
z zobato žičnico
pod Jungfrau, potovanje
čez Sustenpass in
St. Gotthard ter ogled
jezer Lugano, Maggiore,
Como in Garda, vam bo
ostal v spominu kot
enkratno doživetje.

NE POZABITE NA ODHOD
25. JULIJA 1971!

enodnevne
izlete

NA GROSSGLOCKNER
22. 7. in 21. 8. 1971

V CORTINO D'AMPEZZO
7. 8. 1971

V PADOVO IN BENETKE
5. 9. 1971

... in prijetne
počitnice
V DALMACIJI

s 7- in 14-dnevnimi
aranžmaji.

OBISČITE
NAŠE POSLOVALNICE
V SKOFJI LOKI,
RADOVLJICI, NA BLEDU
IN V LJUBLJANI
IN SI OGLEDTE
PODROBNE PROGRAME!

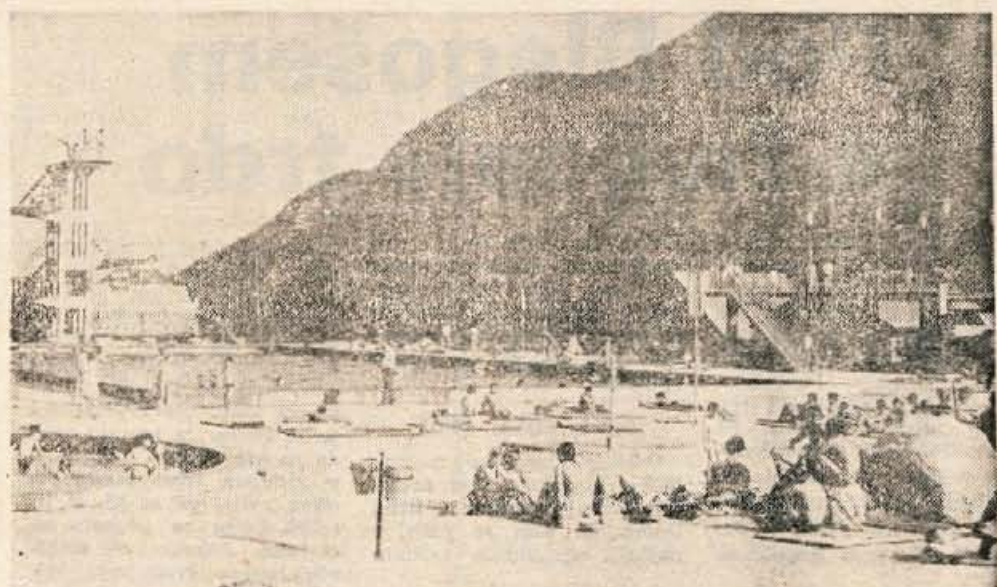

REŠITEV NAGRADNE KRIZANKE

1. OPLESK, 7. KELIHI, 12. KRAMPICA, 14. IGRA, 15. RE, 16. SEKALO, 18. RAS, 19. ADO, 21. KLM, 22. TRANI, 24. ANITA, 26. HRANA, 27. BLAZE, 28. ARA, 29. ERO, 31. ING, 32. RAKUNI, 35. IP, 36. LIRA, 38. LASTNINA, 40. OKITKI, 41. TOKRAT.

IZZREBANI RESEVALCI

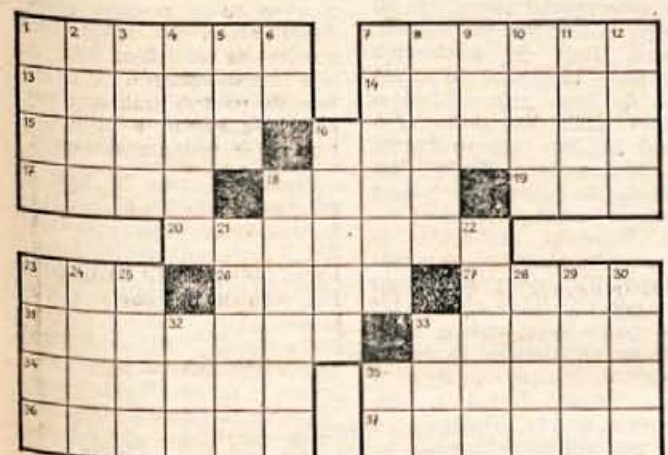
Prejeli smo 73 rešitev. Tokrat so bili izzrebani naslednji reševalci: 1. nagrado (30 din) prejme Petra Hudovernik, Kranj, Cankarjeva 22; 2. nagrado (20 din) prejme Darja Friškovec, Kranj, Pintarjeva 4; 3. nagrado (10 din) pa dobi Lojze Zupanc, Skofja Loka, Solska 3. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

Jeseniško kopalnice je najbolj toplo odprto kopalnice na Gorenjskem, saj vodo v bazenu ogrevajo tudi poleti. Voda doteka iz Zelezarn, za katero predstavlja bazen obenem tudi rezervoar hladilne vode za črpalno postajo ob Savi. — Foto: B. Blenkuš

Nagradna krizanka

VODORAVNO: 1. ime junaka Levstikove povesti, Krpana, 7. zadano delo, 13. priletne ženske, 14. pripadnik Alarodov, starega predindoevropskega plemena, 15. tovarna motornih vozil v Kopru, 16. ferment, kvasnik, 17. muslimanski bog, 18. nemška reka, ki teče skozi Saarbrüchen (Posarje), 19. Slovenska glasbena matica, 20. dopolnilni, spreminjalni predlog; popravek, dostavek, 23. vzklík pri bikoborbah, 26. ime ljubljanske gledališke igralke Tkačeve, 27. kraj pri Visokem, 31. prekapnica, prehlapnica, steklena ali kovinska posoda z dolgim, ozkim navzdol upognjenim vratom, 33. plat, del knjižnice, 34. sen, počitek, 35. vrtni sadež, podolgovate oblike, zaničljivo ime za nos, 36. ime Palestine pred naselitvijo Izraelcev, 37. junak viteških romanov.

NAVPIČNO: 1. pritok Ilmenskega jezera v severovzhodni ZSSR, 2. koralni otok, 3. gornji del telesa med roko in trupom, 4. drobtina, mrvica, trohica, 5. ime érke X, v matematiški neznanka, 6. znak za kemično prvino natrij, 7. običaj, šega, 8. klic k pripravljenosti, preplah, 9. izrastek na glavi, 10. opis, 11. kovinska plošča v obliki diska, na katero udarjajo s posebnim kladivcem za začetek ali konec kake igre, 12. prvi moški po bibliji; ime prvega slovenskega gramatkarja Bohoriča, 16. ptica roparica, konjuh, 18. avstrijski pisatelj in esejist Felix, znan posebno njegov »Bamby«, 21. oblika ženskega imena Marija, 22. naduha, 23. kraj na jugu Južnega Urala ob reki Ural v ZSSR, 24. ime žene Moše Pijade, ime pevke narodnih pesmi Lukić, 25. zemeljski plin brez barve in vonja, ogljikov vodik, 28. biro, pisarna, 29. del imena znane nemške volhunce (Mata), 30. denar v vzhodni Indiji, 32. osebni zaimek, 33. sumničenje, 35. avtomobilska oznaka za Karlovac.

● Rešitev pošljite do četrta, 15. julija na naslov: Glas, ● Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna krizanka. ● Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturno zgodovinska, etnografska, umetnostno zgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava del akad. slikarja Henrika Marchela iz Kranja.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je odprta republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji in razstava risb Petra Jovanoviča iz Zgornje Zetine v Poljanski dolini.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava del slikarja Kamila Vujčića iz Zagreba. V gostski kleti so razstavljene barvne reprodukcije nizozemskega slikarja Lansa Memlinga (1433—1494).

Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure.

loterija

Neuradno poročilo o žrebanju srečk 27. kola (8. 7. 1971)

srečke s končnicami	so zadele din
40	2020.—
60	10.—
67200	2.000.—
92700	500.—
204340	10.020.—
476560	10.010.—
31	20.—
5111	200.—
09431	1.020.—
26831	520.—
92581	500.—
179981	150.000.—
238121	10.000.—
482	100.—
2242	200.—
47852	2.000.—
370052	10.000.—
504912	10.000.—
83	10.—
44083	1.010.—
57503	500.—
77893	1.000.—
554753	10.000.—
708203	10.000.—
24	10.—
34124	1.010.—
95994	500.—
268424	10.010.—
428054	10.000.—
5	6.—
94215	506.—
502485	10.006.—
56	30.—
686	50.—
84066	1.000.—
87366	500.—
009296	10.000.—
7	6.—
74027	506.—
128787	50.006.—
157737	10.006.—
78	10.—
88	10.—
63308	500.—
667058	10.000.—
9	6.—
53849	506.—
336329	10.006.—
732769	10.006.—

Tržni pregled

V KRANJU

Solata 4 din, špinača 5 din, korenček 6 din, slive 6 din, pomaranče 5,60 din, limone 6 din, česen 8 din, čebula 3 din, fižol 6 din, pesa 3 din, kaša 5 din, paradižnik 4 do 5 din, stročji fižol 4 do 5 din, breskve 4 do 5 din, marelice 7 do 8 din, ajdova moka 4,50 do 5 din, koruzna moka 3 do 3,50 din, jajčka 0,65 do do 0,70 din, surovo maslo 18 do 20 din, smetana 12 do 14 din, orehi 28 do 30 din, klobase 5 din, skuta 6 do 7 din, sladko zelje 2,80 do 3 din, kislo zelje 4 din, cvetača 6 do 7 din, paprika 8 do 10 din, krompir 1 do 1,50 din, češnje 4 do 5 din

NA JESENICAH

Solata 4 din, špinača 3 din, korenček 6,50 din, slive 3,50 do 5,50 din, limone 6,50 din, česen 8,50 din, čebula 5 do 5,40 din, pomaranče 2,60 din, stročji fižol 5,50 din, pesa 3,50 din, kaša 3,70 din, paradižnik 4,50 din, marelice 8,50 din, breskve 5,60 din, kumare 2,50 din, ajdova moka 6,16 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 0,60 do 0,75 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 din, orehi 27 din, klobase 4,50 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 1,60 din, kislo zelje 3,20 din, cvetača 5,50 din, paprika 11 din, krompir 1,50 din

V TRZICU

Solata 3 din, špinača 7 din, korenček 5 din, slive 4,40 din, limone 6 din, česen 8 din, čebula 3,80 din, fižol 5 do 8 din, pesa 5,50 din, kaša 4,20 din, paradižnik 4,50 din, breskve 5 do 6 din, med 12 din, ajdova moka 4,80 din, jajčka 0,60 din, surovo maslo 20 din, smetana 10 din, orehi 28 din, skuta 7 din, sladko zelje 3,50 din, cvetača 5 din, krompir 2 din, hruške 5 din, slive 5 din

poročili so se

V SKOFJI LOKI

Tolar Janez in Čufer Pavla, Porenta Zdravko in Rakovec Marija, Sopar Stanislav in Tavčar Marija

V KRANJU

Znidaršič Dušan in Baraga Ljubica, Kunc Leopold in Korbelj Agata, Triller Marko in Trampuž Dragica, Ubiparipović Sreto in Polajšer Jozica

umrli so

V SKOFJI LOKI

Bernik Janez, roj. 1913 in Čuk Alojz, roj. 1902

V TRZICU

Ježek Marija, roj. 1935

V KRANJU

Avbelj Franc, roj. 1902, Zagar Ana, roj. 1903, Celar Jakob, roj. 1904, Černejšek Cecilija, roj. 1911, Oman Ivana, roj. 1897, Strukelj Terezija, roj. 1914, Roblek Franc, roj. 1909, Resman Alojz, roj. 1895

ZMAJ
baterije

Pod Blegošem je življenje trdo

Pred dnevi sem se napotil v oddaljene vasi tja gor pod vrh Blegoša. Zanimalo me je, kakšno je življenje po teh krajih. Sicer pa je najbolje, da vam povem, kako se pride do teh krajev. Po Poljanski dolini se peljete do Hotavelj in tam zavijete na desno. Po kakih dveh kilometrih vožnje spet pridete do križišča. Do Leskovic pridete po dveh poteh — čez Volako ali prek Kopačnice.

rizem, da so že drugi novinarji kvasili same neumnosti in pisali čisto kaj drugega kot je on povedal, pa še in še. Kar nekoliko s strahom sem šel naprej ob takem sprejemu.

SOLA, SOLA, SOLA

Odpeljal sem se naprej. Mimo Kopačnice sem se začel strmo vzpenjati v hrib. Dobro, da sem se peljal z najbolj uporabnim vozilom

— vnukom. Ata je sušil seno. Kljub delu se je odtrgal za kratek čas in mi povedal marsikaj zanimivega o življenju v teh krajih. Predsednik organizacije ZB je tretje leto, prej pa je bil že tudi precej časa. »V organizaciji je 34 članov in moram reči, da so kar aktivni. Zal jih je v zadnjem času precej pomrlo, nekaj pa se jih je izselilo. Letos se pogosto sestajamo. Priprave ob srčanju borcev Prešernove brigade, razvitje prapora krajevne organizacije in še mnogo drugih stvari je čisto veliko dela. Veste, med vojno je bilo pri nas hujo. Prav tu je potekala državna meja in bili smo stalno na prepihu, med dvema ognjema.« Janez je še potarnal, da je po teh krajih veliko ostarelih ljudi, ki bi potrebovali podporo. Povedal mi je še, da bi bilo zelo dobro, ko bi poskrbel za pokojnino kmetov.

PRILJUBLJENA TOČKA PLANINCEV

Napotil sem se k predsedniku krajevne skupnosti v Krnice. Še prej sem se ustavil pri planinskem zavetišču na Robidenskem brdu — 824 metrov. Oskrbnik Mezek Viktor je bil rojen tu. Povedal mi je, da je bila pred leti postojanka druge, zdaj pa jo ima on že več let. Listal sem po knjigi vpisanih gostov in videl, da Robidensko brdo radi obiskujejo planinci iz vseh krajev Jugoslavije. Največ obiskovalcev je ob nedeljah, ko se nekateri ustavljajo med potjo na Porezen. Gospodinja je vedno pripravljena, da gostom postreže z raznimi specialitetami. Med te prišteva predvsem žgance. Izvedel sem še, da so prišli lani silvestrovat sem gor gostje iz Ljubljane, kljub hudemu snežnemu metžu. Splačalo se je potruditi, saj je silvestrovanje v takem okolju nepozabno in enkratno. Tudi poleti je tu prijetno. V hladno senco pod drevje postavi oskrbnik Viktor mize in ni nič lepšega kot kramljanje na svežem zraku in ob hladni pijači.

KMETIJE HITE S KOŠNJO

Kamor sem med mojim obiskom v Leskovicah prišel, povsod so kosili. Tudi predsednik krajevne skupnosti Janeza Rejca v Krnicah ni bilo doma. Zena mi je povedala, da nakladajo seno v senožeti. Po precej dolgem iskanju sem ga le našel v bregu pod gostim grmovjem. Na vso moč je hitel, ker se je pripravljalo k dežju. Ko

Janez Rejca

je seno zgrabil skupaj, je bil takoj pripravljen za pogovor. Janez Rejca je predsednik krajevne skupnosti že sedem let in ima pod »oblastjo« devet vasi: Kopačnico, Debeni, Studor, Slugovo dolino, Leskovicco, Laze, Krnice, Robidnico in Lajše. »Kar precej smo napravili v zadnjem času. Največja pridobitev je nov vodovod. Prej so morale gospodinjice nositi vodo tudi po pol kilometra daleč, zdaj pa imajo poleg vode v kuhinji še napajalnice za živino v hlevu. Seveda vsa stvar ni bila zastonj. Nekaj je prispevala občina, okoličani pa so pri gradnji vodovoda žrtvovali nad 2000 ur prostovoljnega dela. Zdaj bo tudi v primeru požarov precej boljše. V vasi imamo hidrant. Vasi okrog Leskovic imajo zelo razvejano cestno omrežje. Za več kot 10 kilometrov cestišč pa ima krajevna skupnost na razpolago komaj milijon din dotacije. Zato je treba vsak dinar prav obrniti. Imamo tudi nekaj odsekov cest, ki bi jih bilo treba čimprej urediti. Posebno nerodno je pozimi

zaradi pluzenja. Če kdo zbolí, ga je težko spraviti v dolino in tudi delavcem ni nič prijetno hoditi v dolino po nepluzenih poteh. Vsi iz teh krajev imamo še eno posebno željo. Radi bi telefon. Pa je že tako, da vsak pravi: bodo že zrihtali. To bi bila za nas res velika pridobitev.«

ZIVLJENJE SE SPREMINJA

Kaj bi še lahko napisal o krajih pod Blegošem? Življenje je postalo drugačno. Pred leti so po bregovih Blegoša še pasli živino, letos pa ne več, ker jo je premalo in se ne izplača. Ljudje se vse bolj zaposlujejo, predvsem v podjetjih Marmor in Termika. Delavci so v precej težavnem položaju. Sami morajo skrbeti za prevoz, ki v zimskem času velikokrat ni mogoč. Seveda je zdaj precej drugače kot pred leti. Zdaj lahko ves les spravijo v vasi do ceste in ga kar od tu odpeljejo s tovornjaki. Kosilnice so tu že povsem vsakdanja stvar. Le nekaj več strojev za obdelavo njiv bi bilo treba, pravijo kmetje. Res, da so tudi traktorje nekateri že kupili, a za nekatero so še vedno nedostopni.

Pogovarjal sem se tudi z mladimi. Malo jih je še. Zato je tudi krajevna organizacija ZM le bolj na papirju. A nekateri so vendarle še navdušeni za delo na kmetijah. Če bodo lahko nakupili stroje, bodo dobili veselje. Veliko je odvisno tudi od boljše povezave z dolino. Morda bi se le dal urediti prevoz. Od tega je v marsičem odvisno nadaljnje življenje v kraju.

Poslovil sem se od prijaznih ljudi pod Blegošem. Zaključek je bil popolnoma drugačen od začetka. Ljudje tu radi odprejo svoja srca in se izpovedo. Zato je kramljanje s temi ljudmi prijetno. Upam, da me Topličar le razumel ni prav in se bova prihodnjic boljše razumela. V te kraje se bom namreč še vedno rad vrnil.

Besedilo in slike:
J. Govekar

Planinsko zavetišče na Robidenskem brdu

Izbral sem to zadnjo. Imel sem poseben razlog. Obiskal sem Topličarja v Kopačnici, da bi se pomenil z njim o izviru tople vode — toplič. Toda možakar ni bil za pogovor. Da ne vem, kaj je tu-

za te kraje — mopedom, ker bi z avtomobilom po teh krajih le težko prišel daleč. Sicer je res, da imajo Leskovicani boljšo cesto in manj strmo iz Volake in tudi med vami dobro cestno povezavo, a do vsake hiše z avtomobilom ne moreš. Ko prideš po strmem klancu iz gozda, se pred tabo odpre pogled na okoliške vzpetine in na vas. Pod vasjo je šola. Učiteljice ni bilo več. Sicer pa z letošnjim poukom Leskovicani niso zadovoljni. Osemnajst učencev je imelo izredno nereden pouk. Pri tožbe vaščanov so kar deževali, a letos ni bilo prav nič narejenega za izboljšanje. Vaščani pravijo, da se skoraj ne splača pošiljati otrok v tako šolo.

HUDA VOJNA LETA

Iskal sem predsednika ZB v Leskovicah Janeza Gartnerja. Toliko poti je v vasi, da se mimogrede izgubiš. Tudi meni se je to zgodilo. No, končno sem se le zapeljal na pravo pot in za vasjo zagledal Janezovo skrito hišico med drevjem. Doma je bila mama s korajžnim fantkom

Janez Gartner

Sola v Leskovicah

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

223

IV. DEL

Ta sklep ji vrača mir. Francova senca izginja iz nje. Zopet lahko sanjari samo o Fricu, sanjari o njegovih objemih in ljubimkanju vse do svita, potem pa o prebujanju in vnovičnem objemu, o soncu, ki se je precejalo kakor zlat prah skozi špranje polknice in naznanjalo, da je dan, že visok dan.

— Poldan, za božjo voljo, ali je mogoče? — je rekel Fric, ko je odprl polkna.

Sonce... sonce... in zlatordeči javori... preproga listja med debli vse tja do modre gladine Wannseeja, jezera, ki je zanjo zaradi sreče, ki jo je doživela ob njem, najlepše jezero na vsem svetu, pa čeprav je samo zaliv, zaliv za jezere reke Havel, ki je pravo malo morje v zelenem grunewaldskem predelu Berlina. Parniki spominjajo na morje, labodi na jezero, beli labodi, ob katerih se je Fric spomnil, da bi si lahko zvečer ogledala balet Labodje jezero v Državni operi.

Tudi to je bilo zanjo novo doživetje. Še nikoli ni videla baleta.

— O, ostani še kak dan, — jo je prosil Fric. Lahko bi si ogledala še kaj. On bi vsekakor rad videl novo Brechtovo dramo »Im Dickicht der Städte — V goščavi mesta«, zaradi katere je najbrž avtor pripotoval v Berlin, avtor, ki ni nihče drug kakor pesnik, ki so ga izvižgali v kabaretu »Pri treh groših« in o katerem je potem pesnik Walter Mehring dejal, da ni samo znani dramatik in dobitnik Lessingove nagrade, marveč tudi eden največjih pesnikov sodobne Nemčije. To je Fric (tako je rekel) vedel že osem-

najstega leta, čeprav takrat, ko se je pesnik vozil z njim kot bolničar po ranjenice, ni vedel, da vozi Bertolta Brechta, pa tudi Stefi, ki je takrat prejela Brechtovo pismo, vse do teh dni ni vedela, kdo je Bertolt Brecht. Lahko bi ga poiskala in se mu zahvalila, jo je nagovarjal Fric, ona pa je rekla, da bi šla rada, vendar ni hotela izgubljati časa. Morala je odpotovati v München in poiskati odvetnika Ludviga Hirschfelda, ki ga ji je priporočil dr. Tichauer.

In odpotovala je kakor nalašč, saj ko bi ostala še dan v Berlinu, bi morala na dr. Hirschfelda čakati ves teden, saj ji je rekel sam, da se zvečer odpravlja na pot v Salzburg, kjer bo ostal teden dni. Tako ji je rekel in jo prosil, da bi se oglasila kak dan po dvajsetem novembru, pa mu je povedala, da ne živi več na Bavarskem in da bi rada celotno zadevo po priporočilu berlinskega odvetnika dr. Tichauerja izročila njemu, da bi jo rešil sam in po možnosti brez njene prisotnosti na sodišču. Morda ga bo omajalo ime berlinskega prijatelja ali morda tudi razumevanje zanjo, ki se ni utegnula zadržati dalj v Münchnu, saj je nameravala še pred večerom odpotovati v brzovlakom v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor je rekla potem pa povedala točneje, odpotovati v Ljubljano, kjer obiskuje njen sin gimnazijo. Naj je bilo to ali ono, bila je zadovoljna, ker si je dr. Hirschfeld odtrgal zanjo čas in prebral pismo dr. Tichauerja, ki ga je prosil, naj prevzame zadevo prinašalke v roke bodisi kot njegov zastopnik ali pa samostojno, kar bi še najraje videl, saj ima sam posla čez glavo.

— No, prav, sprejel bom, — se je strinjal dr. Hirschfeld, jo poslušal, potem pa jo prosil, naj mu našteje čim več prič, po možnosti čim bolj dosegljivih. Omenila je svojo prijateljico iz tržaškega hotela Central, sobarico Fani, h kateri se zdaj pelje s tržaškimi brzovlakom, vendar bi advokat ime rajši kake bližje, bavarske priče, ki bi lahko potrdile možno krivdo po paragrafih 1365 do 1369, pa mu ni mogla povedati nikogar. Potem jo je odvetnik vprašal, zakaj je zapustila

Bavarsko. To mora vedeti, je rekel, ker bi se lahko tožena stranka po paragrafu 1366 sklicevala, da je ločitve kriva tožnica in ne toženi, ki se je vrnil iz vojske, doma pa zvedel, da ga je tožnica zapustila in odpotovala s sinom neznanokam.

Ta pripomba jo je preplavila z vročino. Na tako možnost zavrnitve njene tožbe ni pomislil niti dr. Tichauer v Berlinu. Zato je vsa zardela umolknila in iskala rešitve v odvetnikovih očeh, ta pa jih je umaknil, kakor da ji ne more pomagati in se kakor v zadregi zagledal v pismo, ki mu ga je prinesla od dr. Tichauerja.

Bala se je že, da bo münchenški odvetnik zdaj zdaj odklonil zastopstvo v njeni zadevi, zato se je zbrala, kolikor se je pač mogla, in začela odvetniku pripovedovati o težavah, ki jih je doživljala na Bavarskem, kjer ji je tašča hotela iztrgati sina iz rok, in ki so bile take, da ji ni kazalo drugega, kakor da je odpotovala domov v svoje kraje.

— Pa saj to ste vendar povedali tudi dr. Tichauerju, — je odvetnik naposled le dvignil pogled iznad papirjev dolgega Tichauerjevega pisma, potem pa rekel, da se bo pač moral pozanimati za njeno zadevo na sodišču v Weilheimu. Če je zadeva res taka, potem bo lahko toženca, če se bo hotel sklicevati na paragraf 1366, zavrnil in mu protibožbo spodnesel. Vseeno pa bi rad še kako živo in pomembno pričo iz tistih dni. Ko mu je omenila časnika Heyma, je samo zmajal z glavo potem, pa povedal, da je časnika mrtev. V času sovjetske republike Bavarske, v času Räterepublik, je bil ta časnika pomembna osebnost, po padcu rdeče Bavarske pa so ga prijeli vojniki prostovoljskega Erhardtovega korpusa in ga po naglem postopku obsodili na smrt z obglavljenjem. Zato je bolje, da imena tega časnika v sedanjih razmerah ne omenja niti ne njegovih člankov, ki jih je pisal o ugrabitvi njenega sina. Mogoče je o tem pisal še kak drug nestranski ali vsaj nerdečkarski časnik.

Zivljenje in delo na hribovskih kmetijah (1)

Tod se je garalo, ne delalo!

Dober kmet mora biti profesor in hlapec obenem. To so vedeli že naši dedje, čeprav so bili nepismeni. Ko je mladi gospodar prevzel domačijo, je z njo vred prevzel tudi vse bogate izkušnje svojega očeta in deda. Tako je šlo iz roda v rod in iz roda v rod jim je bila domača zemlja bolj sveta. Vsak kosček zemlje, vsako drevo, naj bo to na vrtu ali v gozdu, jim je pomenil del njihovega življenja.

Vsak gospodar je ljubo- sumno varoval svoje premo- ženje. Nenapisano pravilo je bilo, da mora vsak gospodar dati iz roke boljše imetje, kot ga je bil prevzel. Tako se je napredovalo skozi sto- letja, da imamo danes zares lepe kmetije. Te domačije so zasluga mnogih rodov. Ra- zumljivo je seveda, da je bil napredek dotlej, dokler so bili ljudje nepismeni, nepri- merno počasnejši kot je dan- es. Izražal se je predvsem v krčenju gozdov in v izbolj- ševanju zemlje.

Nedvomno drži, da se je vsak starejši rod jezil nad novotarjami mladih. V vsak- kem večjem napredku so stari videli pogubo svoje domačije. Še pred 80 leti je

bil konj za hribovskega kme- ta približno tak luksuz, kot je danes traktor. Sicer pa je treba kar priznati, da so bili volji res rentabilni; vsako le- to je kmet dobil podmladek v svojem hlevu in ko so bili stari volji zreli za mesarja, je kmet dobil zanje lepe de- narce. Vsaka doba pa seveda zahteva hitrejši tempo obde- lave zemlje in danes so že konji za to prepočasni. Ali bo plitva hribovska zemljica dobro prenašala traktorje in ali jih bo lahko vzdrževala — to bo pokazal čas.

Zaradi velike spremembe, ki je po zadnji vojni nastala pri nas, v Vinharjih, mi bo seveda nemogoče napisati po- vsem točne podatke o tem, koliko smo pridelali nekoč

in koliko danes. Niti ni bilo včasih v navadi, da bi kaj dosti gledali na uro, koliko časa smo obdelovali kakšno parcelo. Le vse je moralo biti čimprej obdelano. Ura je bila važna predvsem za gospodinjstvo, pa še ona ni sme- la vselej domov kuhat ob do- ločeni uri. Če je moralo bi- ti nekaj obdelano, je bilo vse drugo ob strani. Bognedaj, da bi se bil kdo med delom ustavil brez posebnega vzro- ka! Tod se je garalo, ne de- lalo! Sicer pa v tem oziru tudi danes ni dosti boljše, posebno ne tam, kjer so ostali sami ostareli na zem- lji. Še mnogo težje je, kot je bilo pred vojno. Predvsem pa je danes neprimerno bolj dolgočasno, saj ni nikjer več toliko porok in ne poslov in ne tarbearjev (dinarjev).

Bila pa je tudi razlika med posameznimi vasi in kraji.

Na Kovskem vrhu so včasih rekli, če bi tam tako delali, kot v Vinharjih, bi še za slan krop ne imeli. Seveda so malce pretiravali. Sicer pa je kmečko delo prej ko slej tako imenitno plačano, da se posameznih ur res ne izplača meriti, šteti in računati! Tu- di divjačina rada pomaga po- spraviti njegove pridelke. Za- to se piše, da je kmeta treba ohraniti, ker nam je potre- ben. Govori se, če danes br- hek kmečki fant vpraša kako deklo, če bi ga marala za mo- ža, da ga ta najprej vpraša, kaj imaš. In ko ji pove, da je kmet, se deklo obrne in gre. Potem pa naj revež še vriska in poje! Dom zaman čaka na mlado gospodinjstvo, ki naj bi bila mati novemu rodu. Vča- sih so bila takim fantom vsa vrata na stežaj odprta.

KMETOVANJE V NASIH HRIBIH

Tu v hribovih ima domala vsaka parcela drugačno lego in tudi različno zemljo, zato tudi vremenske razmere ne vplivajo povsod enako na ko- ličino pridelkov. Znano je, da suša vzame eno tretjino preveč, moče pa dve tretjini pridelka. Letine tako vsako leto bolj ali manj nihajo in je težko delati točne račune.

Pri nas v Vinharjih včasih umetnih gnojil nismo nikoli rabili, ampak le dober hlev- ski gnoj in gnojnico, vendar so bili pridelki vselej obilni, predvsem pa bolj zdravi, kot

so danes po vseh mogočnih strupih. Le za ajdo smo tro- sili domač pepel, če je tega zmanjkalo, pa še malo žlin- dre. Ponekod so za ajdo nji- vo prej zažgali, in sicer tako, da so navozili na njivo dolge kupe suhe hoste. Take kupe je potem eden zažgal in z dolgo kljuko potem ogenj vlekli po njivi in potavnal, da je vse zgorelo. Na koncu so pograbili še ogorko in jih še enkrat zažgali, nato pa pe- pel razgrabili po vsej njivi enakomerno in zaorali. To je bilo zelo težko in nevarno delo, posebno še, če je bilo vetrovno.

Včasih je veljalo pravilo: kmet mora pridelovati vse in vsega veliko. Če propade ena kultura, pa uspeje druge. Ta- ko se nikoli ni bilo treba bati lakote. Na splošno lahko s mirno vestjo zapišemo, da smo tod včasih pridelovali dosti več pridelkov in bolj- ših, kot jih danes. Seveda vse le s pomočjo velikih družin in tarbearjev. Izjema, da se več pridelka, so danes le krompir, mleko in živina, pa še to ne povsod.

Marija Frlic
(Prihodnjič naprej)

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

V junijskem (leta 1901) uvodnem članku »Zakaj kmetu šole?« se je časnik, naš prednik, z vsem žarom zavzel za kmetijske volivce. Svetuje jim samozbraževanje, čitanje naprednega in strokovnega časopisa, predvsem pa organiziranje kmetijskih društev in zadrug.

»Kmetje nečejo biti več le volilna živina za razne grofe, duhovnike in meščane. Odslej naprej hočejo voliti može iz svoje srede. Ne pa tako, kot je bilo v preteklosti, ko so volili ljudi, ki jih sploh poznali niso. Ti so se borili le za koristi svojega stanu, kmetije pa od blizu sploh videli niso. Tako se je zgodilo, da so kmeta zastopali ljudje, ki niso znali ločiti sirka od prosa. Potem se ne bo več takozvani kmetijski poslanec iz kmetov bril norce — v mislih pa mu bo le korist farova ali pa njegova advokatska pisarnica.«

»V sedanjem gospodarstvu so vprašanja obstoja kmetij sila važna, saj prav od tega odvisi zdravje vse človeške družbe. Vprašanja umnega kmetijstva pa niso tako lahka, da bi jih mogel reševati kak penzionist, ki so ga zaradi nerabnosti poslali v pokoj. Ne mestni uradniki, ne duhovni — le kmečko oko se spozna v svojem gozdu. Le šolani kmetije znajo biti pravi zastopniki svojih kmečkih tovarišev, posebno malih kmetov. Koristi vseh so v bistvu enake. Sicer pa je tudi med manjšimi kmeti dosti prebitisanih glav, ki kmalu spregledajo poslance drugih stanov. Le kmet je poklican odločiti o kmečkih vprašanjih. Zato pa mu je potrebna strokovna izobrazba v kmetijskih šolah. Brati in pisati je treba znati, prijatelji za plugom!«

Med »Novicami« najdemo tudi vest, da se deželna zbornica v Zadru (za Dalmacijo) in v Inomostu (za Tirolsko) »nista mogla izpeljati, ker ni došlo postavno število poslancev«. Torej je bila ta bolezen — odsotnost čuta odgovornosti izvoljenih ljudi — akutna že pred sedemdesetimi leti... In še obrobna opazka: naši predniki se niso bali napisati za Innsbruck slovenskem imena Inomost, niti za München imena Monakovo, za Dresden Draždana, za Leipzig Lipnica, za Priestitz Breže — danes pa kdo že začudeno gleda, če mu

rečem, naj za štajersko mesto Graz napiše lepo slovensko ime Gradec!

Med novicami prečitamo vest:

»Junjski Buri se bore hrabro in s čudovito vztrajnostjo. V več praskah so prav pošteno naklestili Angleže. Zatrjujejo, da se bodo Buri borili do zadnjega patrona, potem pa z bojoneti.«

Le to je hudo, da so se v današnjem času stvari tako obrnile. Če bi naši predniki, ki so se tako navduševali nad bojem Burov za svobodo, danes brali, kako je prav južnoafriška dežela torišče najbolj mračnega nazadnjaštva in zatiranja sodržavljancev drugačne polti — potem bi bili pošteno razočarani. Sicer pa je znana stara modrost, da je nekdanji hlapec, ki si pridobi oblast, najhujši valpet svojim hlapcem...

Izkopanine v Lajhu pod Kranjem. Gospod Kustos Szombathy, ki vodi prekopavanje v Lajhu za antropološko društvo na Dunaju, je izkopal do danes 31 okostnjakov. Nekateri lobanje so prav dobro ohranjene. Poleg drugega se je našla tudi mala zanimiva rimska tehtnica, nadalje dve precej dobro ohranjeni zaponi in okovi pasu iz medenine. Izkopavanje se bo nadaljevalo.

In še zanimiv podatek o stvari, na katero smo že pozabili:

»Meteorološka (vremenska) postaja otvori se s 1. julijem na Sv. Joštu. Jutri jutraj pripelje osrednji odbor v to svrhu potrebnih instrumentov, ki se preneso gori.«

Najnovejša Edisonova iznajdba je, da se hiša sezida v treh ali štirih dneh. Najprej se postavi ogrodje iz železa. Nato pa vlijejo čez poseben cement, ki je trši kot kamen. V tem ko se cement suši, stavijo ostreže. V taki hiši ni vlažnih stanovanj.«

»Ruska carica Aleksandra je povila prejšnjo sredo četrto večerko Anastazijo.«

»Ljudsko štetje leta 1890 je pokazalo, da je bilo v kranjskem okraju kar 50% prebivalcev nepisanih. Pri štetju lani t. i. leta 1900, pa je bil odstotek analfabetov že manjši. Našteli so le 39% nepisanih. Vsekakor je to dejstvo dokaz o blagodejnem vplivu šole. Kjer je šola dobro urejena, izginja tudi psovovelost odrasle mladine.«

C. Z.

Iz daljne in bližnje preteklosti

Naklega in njegovi hvasi

(1. nadaljevanje)

Utegnil bi kdo od preučeni ali pa od prezahtevnih bralcev oporekati tej naglici, s katero pripovedujem o preteklosti Naklega. A ni časa — do krajevnega praznika je le še nekaj tednov; zato mi je na voljo še troje trikolorskih zapisov — v te pa bom moral vtesati le bistvene znamenitosti kraja in njegovega okolja.

IZ ROK V ROKE

Tako bi lahko rekli prehajanju posesti od ene do druge gosposke. V mrakove zgodnjega srednjega veka niti ne mislim seči. Le kdo bi znal natanko povedati o dnevih, ko se je Rimljan umikal, namreč poganski Rimljan. In kdaj je prav taisti Rimljan, že spreobrnjenec, utiral pot krščanstvu v našo deželo. Nič točnega ne vemo, kako sta se Oglej in Solnograd (še prej menda tudi Velegrad) lasala za oblast nad gorenjsko deželo, malo Karnijo (Carniolol).

Na Velegrad in na slovenska blagovestnika Cirila in Metodija bi utegnil spominjati glagolsko pisani listi, v katerih so pozneje uvezovali naklanske farne uradne knjige (krstno in poročno matice).

Zgodovinsko dognano pa je, da je bila dolga stoletja skoro vsa Gorenjska podložna oglejskim očakom, v cerkvenem in svetem oziru. V to dobo, to je v trinajsto stoletje, vpisujemo tudi rojstvo nakelske fare. Ta je v starih mejah bila dosti obsežnejša kot danes. K fari so spadale še štiri podružnice: sveti Nikolaj v Strahinju, sveti Mihael v Gorenjih Dupleh (z vasicama Zadrage in Pečjo), sveti Andrej v Goričah (s Srednjo vasjo) in sveti Lambert v Zalogu (s Svarjem); Malo Naklo, Cegelnica, Pivka, Polica, Struževo in Bistrica pa so se zgrnili okrog farne cerkve svetega Petra v Naklem.

Leta 1271 — torej natanko pred 700 leti je prišel v Naklo prvi župnik (tedaj vikar imenovan), kateremu vemo za ime iz ohranjenih listin. Bil je to Ortolf — ime zveni skoro langobardsko? Poslan iz Ogleja (ali iz Cedada), iz Furlanije — ali niso tamkaj umeli govoriti tudi slovenski? Malo verjetno bi bilo, da bi modri oglejski očaki pošiljali v našo deželo človeka, ki ne bi bil več jeziku svojih faranov.

Ko pa je jela pešati moč Ogleja spričo vdora nemških severnjakov, zavladajo nad delom Gorenjske tirolski in koroški plemiči. Ze leta 1377 je bilo Naklo podložno grofu Frideriku Ortenburžanu. To se pravi, grof je bil zaščitnik fare, nekaj njen advokat, pozneje tudi patron. Ko pa so Ortenburžani izumrli, so vsa njihova posestva pripadla Hermanu, grofu Celjskem. Tako so postali Celjani tudi nakelski patroni, hkrati pa tudi lastniki nekdanjih ortenburških tlačanov v Naklem in okoliških vaseh. — V letu 1456 je padel v bitki pri Beogradu zadnji Celjan grof Ulrik. Kot dedič Celjanov so zdaj nastopili Habsburžani, prvi med njimi je bil cesar Friderik IV. — Leta 1461 se je nakelska fara tudi v cerkvenem pogledu ločila od Ogleja; od tega leta dalje je priključena ljubljanski škofiji. — Tako sta se svetna in duhovna oblast skozi stoletja prepletali in povezovali. Vse do srede prejšnjega stoletja, do leta 1848.

TURKI IN LUTERANI

Naklo leži sredi ravnine, prav na poti na Visoko Gorenjsko. Zaradi zasluzkov furmanov je bila lega vasi kar pravšnja — prav slaba pa je bila, ko so čez Naklo drvele turške horde — pa naj so bile namenjene naprej proti Gorenjski ali proti Koroški. Takrat se Naklancem ni dobro pisalo. Ni jim kazalo drugega, kot da so zbežali proti Strahinju in se tamkaj poskrtili po udenborskih podzemeljskih jamah. Tako so si oteli vsaj gola življenja. — Valvasor bolj natanko opisuje to skrivanje vaščanov pred Turki — leta 1475 — in pravi, da so ljudje votline zazidali in celo vgradili trdna vrata — tako so bili res na varnem, celo pred mrazom in dežjem.

Sestnajsto stoletje je prineslo v naše kraje kali luteranstva. Znano je bilo bližnje Brdo kot krepak podporne nove vere. Bila pa je ta graščina lastnik mnogih kmetij v nakelski fari. Tlačan se je moral hočeš nočeš pokoriti gospodarju in na videz prevzeti njegovo vero.

Farne zgodovinar se takole hudeje: »Brez vpliva ni ostalo krivoverstvo tudi v Naklem ne; neka razuzdanost (veliko število nezakonskih otrok v tej dobi), neki uporen duh je šinil med ljudi. Tlako so jeli opuščati in cerkvenega posestva niso pri miru pustili. — Tudi vikar sam je marsikatero grenko užil,

preprečiti so mu hoteli celo drvarjenje v Udenburštu.«

No, potem pa se je tudi luteranstvo v naših krajih uneslo — le v koroških hribljih ob Osojskem jezeru se je do danes ohranilo. Ze leta 1752 je župnik Mihael Kilar ugotovil: »Krivovercev, trdovratnih in očitnih grešnikov ni več v fari.«

Kako se je potem, v teku stoletij, nakelska fara večala in manjšala, o tem ne moremo pisati v teh skopo odmerjenih vrsticah. Pač pa nas bo zanimal delež, ki ga je Naklo dalo v našo slovensko kulturno zakladnico.

SLOVITI DOMACINI

Pr eden — to bomo storili v prihodnjih zapisih — pričnemo opisovati življenske poti nekaterih slovitih Naklancev (ali Nakelčanov, Naklanov?), je prav, če jih vnaprej omenimo.

Georgij Oglar (1651—1717), doktor zdravilstva in modroslovja, osebni zdravnik ruskega carja Petra Velikega.

Jernej Legat (1807—1875), tržaškopokoperski škof, narodni delavec.

Morali pa bomo spregovoriti tudi še o nekaterih, širši javnosti in celo domačinom manj znanih Naklancih: o pisatelju in zdravniku Leopoldu Ješetju (1886—1958), o stenografu Jerneju Pavlinu (1881—1963), o podobarju Jožetu Pavlinu (1875—1914, in o bakrorezu Francu Wrenku (1766—1830).

Tudi slovitih in zaslužnih mož, ki so dlje časa živeli in delovali v Naklem, ne bomo smeli prezreti. Tu mislim na jezikoslovca Jurija Japlja (1744—1807), na zgodovino pisca Blaža Blaznika (1786—1862), prešernoslovca Toma Zupana (1839—1937 in druge.

Seveda ne bomo pozabili na zaslužne može in žene, ki so s tega področja vstopili v narodnoosvobodilni boj in tako s častjo ovenčali svoj rodni kraj. Iz Strahinja sta bila doma narodna heroja Pavla Mede-Katarina (1916—1943) in komandant Pohorskega bataljona Rudi Mede-Grega (1909—1943), v Naklem pa se je rodil (leta 1919) narodni heroj Drago Jerman.

(Nadaljevanje bo sledilo)

Črtomir Zorec

odmevi

V zadnjih nekaj mesecih je bilo v več ali manj vseh časopisih v Sloveniji toliko žolčnih debat in razprav o Hladnikovem filmu Maškarada. Pri nas smo s to seksualno revolucijo in misterijem že tako daleč, da smo povsem prezrli čedalje večje socialne neenakosti, da smo pozabili na to, kako bi zboljšali življenjsko raven velike večine z nizkim standardom. Ali pa bi nas taki pisuni in razpravljavci radi uspravili in zavedli, da bi pozabili na vsakodnevne težave z visokimi cenami in težkim življenjem.

Mislím, da ni preveč, če povem, da kritiki in ocenjevalci take pornografije že morajo dobro živeti, da so tako trdno prepričani, kako slovenskemu rodu primanjkuje tovrstne erotike in reklame za boljše življenje. Vendar so v zmoti. Odrezan in če bi bil predvajan neodrezan, je film Maškarada zelo škodljiv za našo socialistično etiko in sploh za kulturno hrano mladini. Zanima me, kaj si misli pisec Gabrijelčič, kdo so tisti, ki nimajo pretiranih moralnih predsodkov. Morda tisti, ki dovolijo, da je pri nas čedalje več mladinskega prestopništva, zanemarijene in tope mladine, ki je povsem zebula jedro socialistične mladine z vsemi etičnimi vrednotami.

Gledal sem že nekaj tujih filmov s podobno vsebino, vendar so le-ti bili večinoma boljše. To pa zato, ker so prikazovali ljubezen iz realnega okolja. Za Maškarado tega ne bi mogli trditi. Se noben tako sposoben filmski režiser ne more iz naše socialistične družbe in njene etike narediti neko manjvredno kapitalistično moralo.

Res je, da je ljubezen povsod lepa in enaka in tako v ljubezni ne bi smelo biti meja in skrivnosti.

Naš slovenski rod ne more in ne sme iti po poteh kapitalistične družbe in slediti vsem negativnim pojavom v tej družbi. V Maškaradi je res nekaj scen, kjer opaziš pozitivne like v boju za osvoboditev erotike od zastarelih spon in tabujev. Vendar so povsem popačeni in pomešani, tako da gledalec ni preveč prepričan, ali je gledal kakšno zahodno seksualno godlo s hipiji in narkomani. Prepričan sem, da je prvotna cenzura naredila prav. Ko je Maškarado prepovedala. Naša mladina se s takimi kulturnimi vrednotami ne bo osvobodila kompleksov in tabujev. Mislím, da je pri nas že preveč teh tako imenovanih kulturnikov, ki ne vedo, kaj bi novega pogruntali. Pa ti dajo neko orgijo z Maškarado.

Film si zrel človek ne bi

želel drugič gledati. Toliko pa vendar ljubimo in spoštujemo svoje otroke, da jim prikrajšamo gledanje takih verzij. Tudi sam imam tri otroke, pa se bojím, da bodo v okolju in ob takih kulturnih vrednotah kot je gledanje takih seksualnih misterijev zgubili spoštovanje do sebe in do poštene socialistične morale.

Zakaj bi naš slovenski človek moral vse okusiti? Ali ni že dovolj pretrepel v tisočletnem jarmu? Ta jarem nam počasi kapitalisti zopet ponujajo v obliki moralnega razkroja. Naši bolj slabi filmarji pa jim gredo na roke.

Ker je teh stvari danes brez slabih in domačih filmov na pretek, bi vsaj svoje domače filme lahko imeli za zgled. Maškarada je zelo slab zgled. Saj vem, kaj boste mislili, ko boste dobili moje pismo, da sem zastarel in starokopiten. Toda ni res. Zelim mladini lepo ljubezen v duhu socialistične etike.

Z. J., Skofja Loka

Že dolgo menim, da dva dobra gospodarja skupaj slabše gospodarita kot en poprčen pa sam. Prav tako dva pisca ne spravita skupaj kaj posebnega. Mislím, da je potrebno sestavek o žičnih kozolcih malo dopolniti.

Namen sestavka je bil kmete opozoriti na edino možnost sušenja v tako slabem vremenu kot je bilo junija. Zato sem poslal dopis že v začetku meseca. Uredniku so se pač zdele nekatere moje trditve pretirane, zato ni dopisa takrat objavil. Trdil sem npr. da je to sušenje posebnost naše doline. Kdor je bil v drugi polovici meseca v Zireh, je to lahko ugotovil. Drugod po Gorenjskem se le izjemoma vidi kje žični kozolec, na Štajerskem več. Pravilna je bila tudi moja trditev, da posušimo travo s pomočjo žičnih kozolcev v Zireh prej kot v Poljanski dolini, kjer je rast za kakih 5 dni naprej. Tudi žice zmanjka in jo je tudi letos v železnini. Celo v Gorenji vasi so Zirovci letos vsako zalogo pokupili.

Malo nejasni so tudi podatki. Npr.: mokre trave niti ne obkladam zelo na tanko, pač pa zelo zrahljamo. Drenaža ni položena pod rušo, pač pa 1 do 2,20 m globoko. V osmih urah sva postavila kozolec in obložila travo za blizu 3000 kg suhega.

Najbolj važna pa so pravila za žične kozolce, ki iz dopisa niso bila prav razvidna: 1. Kozolec dobro zasidra. 2. Žice napete. Vsak tretji kol mora imeti zanesljive opaže.

2. Smer, če le mogoče, vzhod ali jugovzhod-zahod. Važno zaradi viharja in da je pred nakladanjem hitro na obeh straneh na površju suho.

3. Obkladanje z rokami na obe strani zravnano in zrahljano (široko).

4. Zelo skrbno oblikovati vrh. Tu lažje z vilami. Plast gosta in tanka. Na hitro z vilami cel »štant« malo počesati navzdol. Vrh naj bo čim ožji — kot kozji hrbet. Spodaj je boljše, da se masa ne dotika tal, toda ni tako važno, da se v hitrici to tudi spregleda.

5. Če se obklada detelja, je vsaj na vrh treba dati travo. Otava se v mokrih dneih ne posuši lepo.

6. Zelo važno pa je tudi, da se da kozolec hitro postavi (dve osebi v 1,5 ure 100 do 120 m dolžine). Zato je dobro vse že pozimi pripraviti. Posebno uporabno je začetno stojalo s koluti za navijanje in napenjanje žice.

Ti podatki bi nekako zadoščevali, če bi kmet napravilo že kje videl. Za točno navodilo pa bi bil potreben še natančnejši opis.

J. P., Dobračeva

Za odličan članek, ki ste ga napisali o meni in o moji obrti sodarstva, se zahvaljujem, vendar sem v naglici, ko sta bila novinarja pri meni, pozabil omeniti tudi brata sodarja na Laborah, ki je tudi izdeloval velike sode po 15.000 litrov. Obrti se je izučil pri meni in se kasneje osamosvojil, žal pa je že 1942. leta umrl v koncentracijskem taborišču. Tik pred vojno in polomom so prišli naročniki iz Srbije k meni in bratu in sva skupno sklenila kljub ugovoru, da je vojna na pragu — jaz sem imel že poziv na orožne vaje — pogodbo za dobavo takih sodov. Te sode smo po vojni delno izdelali. Sinova, ki sta izučena sodarja, sta v drugih službah. Toliko sem hotel omeniti, da bi ne bilo kake zamere.

J. H., Skofja Loka

Pismo rojaka

Dolgo se že pripravljam, da vam napišem pismo. Morda bo tako zanimivo, da ga boste objavili za vaše bralce.

Ni tako dolgo do meseca septembra, ko pride jesen. Jesen je čas, ko se naše lastovnice selijo in med njimi se selijo tudi izseljenci.

Morda bi nihče ne verjel, da sem slovenski izseljenec, ko mi je šele 26 let, pa vendar bo to kar držalo. Od 1965. leta živim na tujem. Pot ni bila tako lepa kot si mislijo ljudje, ko še odhajajo v tujino in si iščejo boljši služček ter srečo. Dobro se spominjam, ko sem kot 18-letni fant že sanjaril, da bi šel v tujino v daljne kraje, kjer se cedi med, in da je tam na tujem doma zlato. Vendar ni tako kot sem si mislil. Moral sem iti prek mnogih trnovih poti, da sem danes morda zadovoljen s tem, kar mi ponuja tujina. Zlasti hudo mi je bilo prve tri mesece, ko sem slabo tolkel nemščino in nisem našel primerne družbe. To me je

zelo grenilo. Danes, ko imam izkušnje, mi ne dela težav ne jezik ne družba, vendar sem kljub temu še vedno tujec. In če človek čuti, da je tujina ne ponuja toplino, je treba najti pot. Pot pa je samo ena: vrnitev pod rodni krov. Saj v rodnem kraju ne bom stišal nikdar več besede tujec.

Se preden bo prišla topla tiha jesen, se bom vrnil v lepo staro, a vendar drago rodno domovino ter mesto ob zeleni Sori, v Skofjo Loko. Upam, da me bo rodno mesto sprejelo toplo ter odprlo vrata, kot jih odpira povratnikom.

To mi je narekovalo srce, da napišem in napisal sem. Morda se bo vrnilo mnogo rojakov, vendar tako mladih kot sem jaz, so redki.

Že sedaj pozdravljam rodno mesto Skofjo Loko ter njihove občane ter vse znanke ter znanke v Sloveniji. Posebno po pozdravljam vse bralce Glasa. Rojak T. D.

Jugoslovanski radioamaterji v Tacnu

V sredo, 14. julija, se bo začel v Tacnu pod Smarno goro štiridnevni X. jubilejni zbor Zveze radioamaterjev Jugoslavije, združen s proslavo 25. obletnice Zveze in 30. obletnice vstaje jugoslovanskih narodov. Pokrovitelj zbora je predsednik ljubljanske mestne skupščine inž. Miha Košak.

Zbora se bo udeležilo prek 400 radioamaterjev iz Jugoslavije, razen tega pa tudi iz

tujine. Ta največji povojni zbor radioamaterjev Jugoslavije kaže obenem tudi pripravljenost radioamaterjev, da sodelujejo pri splošnem ljudskem odporu. Po naši domovini so namreč zrasli številni radioklubi in glasove radioamaterjev lahko vsak dan slišimo v etru. Zveza radioamaterjev je postala pomembna tudi pri vzgajanju vezistov in radiotehnikov.

— Jk

Zvirčani niso zadovoljni

Odlaganje zlasti pa zažiganje smeti in odpadkov na Mlaki pod Pristavo ni zasmrjalo le bližnjih maloštevilnih stanovanjskih objektov, ampak je ob neugodnem vetru povzročalo neprijetnosti širši okolici. Zato so se pri komunalnem podjetju Tržič odločili, da poiščejo novo lokacijo za deponijo. Kot najbolj ustrezno odlagališče za smeti in odpadke s celotnega območja občine so izbrali svet južno od vasi Zvirče. Lokacijsko dokumentacijo (Arhitekt biro SGP Tržič) je odobril pristojni svet pri občinski skupščini in zato je komunalno podjetje začelo s pripravljalnimi deli na novem terenu. Zdaj pa so se uprli prebivalci vasi Zvirče, ker menijo, da je odlagališče preblizu in jim zato grozi onesnaženje zraka. Predlagali so novo

lokacijo — naravno kotanjno sredi gozda, oddaljeno 2 km od Zvirč. Predlog vaščanov pa ni sprejemljiv iz drugih razlogov: bil bi to grob povsog v neokrnjeno naravo, zraven tega pa še izredno draga investicija, ki pa še kljub temu ne bi v celoti zadovoljila, saj ni mogoča napeljava tekoče vode, problematičen pa bi bil tudi dostop pozimi.

Zato so se odločili za poskus na prvotno predvidenem zemljišču. Ta poteka prav v tem mesecu: v presledkih po en teden sežigajo gumo petkrat na dan. Preizkusu prisostvujejo tako vaščani kot sanitarni inšpektor.

Odločitev bo znana konec meseca. Če imajo vaščani prav, bo problem novega odlagališča ostal še vedno odprt, seveda pa bo potem potrebno najti drugo rešitev čimprej.

—ok

Mara R. iz Ljubljane — Konec avgusta se bom poročila in bi za to priložnost rada imela novo obleko in plašč. Ne vem, za kakšen model naj se odločim. Ni nujno, da sta plašč in obleka iz istega materiala. Plašč bi potem nosila tudi za v službo, saj ga potrebujem. Svetujte mi, prosim, tudi dodatke. Ne vem, ali naj imam šopek ali torbico. Ali naj imam na glavi pokrivalo?

Stara sem 36 let, visoka

170 cm, vitke postave, mladostnega videza. Lase imam pepelnato plave, oči so zelene.

Marta — Plašč je najbolje, če ga izberete v trgovini. Naše konfekcijske tovarne z nekaterimi izdelki celo prekašajo tuje tovrstne proizvajalce, zato sem prepričana, da izbira ne bo težka.

Dodatki, ki jih omenjate v pismu, so vsekakor primerni za poročno slavlje. Kar pa se tiče pokrivala, raje ostanite brez njega. Lepa pričeska naj bo dovolj.

In končno oba modela. Oba sta krojena rahlo oprijeto in in imata normalno dolžino. Leva obleka ima kratke rokave in okrogel izrez. Sivni na obleki so poudarjeni. Desna obleka ima nekoliko večji izrez in je brez rokavov. Pas je vstavljen. Obleka ima na prednji strani dve gubi, lahko pa je tudi brez njih.

Počitnice

Prvi dnevi počitnic malega šolarja so že mimo. Tudi spričevala so že pokazali in jih spet odnesli nazaj v šolo, tako da je tudi huda ura ob slabih ocenah gotovo že zdavnaj mimo. Nekateri starše, ki se čez leto niso preveč zanimali za delo otroka v šoli, je morda slaba ocena preveč presenetila in celo užalila. Zdaj ni čas za »represalije« kot jih nekateri starši še danes radi delajo. Zaradi osebnih užaljenosti ne puste otroku uživati počitnic — češ, če

v šoli nisi delal, se pa med počitnicami uči. To je popolnoma zgrešeno. Otrok se je med letom v šoli toliko telesno in duševno utrudil, da nujno potrebuje počitek, odmor. Če je bil otrok res slab v šoli v kakem predmetu, se z njim pomenite in skupaj določene dni v tednu pregledajte z njim kako poglavje, osvežite kako formulo ali ponavljajte besede tujega jezika. Če je otrok manjši, bo na ta način lahko z njim sodelovali. Seveda pa je treba imeti mejo. Ne cele ure ob knjigi ali celo zaprt v sobi, pod oknom pa veseli prijatelji v igri. Če pa otroku že ne morete očitati neuspeha v šoli, pa se vam sicer zdi, da ni bilo vse tako kot je prav, raje poskušajte drugače vplivati nanj. Utrjujte njegove delovne navade. Za to je dovolj priložnosti, pa naj bo to kako vsakodnevno domače opravilo, pomoč starejšim ali mlajšim ali celo mesečna počitniška zaposlitev s prvim zaslužkom.

Med počitnicami privoščite šolarju dovolj sprostitve ob igri s prijatelji doma v koloniji ali pri sorodnikih na deželi. Otroci naj se ukvarjajo s športom, naj plavajo, hodijo, taborijo. Ob koncu počitnic nam bodo zdrava zagorela otrokova lica povedala, da smo ravnali prav in da je otrok pripravljen za start v novo šolsko leto.

Češnjev narastek

Potrebujemo: malo vode, 8 dkg sladkorja, 1 kg češenj, 30 dkg mlečnega kruha, maščobo za pekač, 5 dkg margarine, 2,5 del mleka in 2 jajci.

Češnje skuhamo v malo vode, ki smo jo sladkali s 3 dkg sladkorja. Nato jih odcedimo. Kruh narežemo na tanke rezine. V pomaščen pekač zložimo plast kruhovih rezin in jih potresemo s koščki margarine. Nato naložimo plast češenj in jih potresemo s sladkorjem. Ponavljamo do vrha. Na vrhu naj bodo češnje. Posebej razžvrkljamo v mleku jajci in češnjevo vodo ter prelijemo narastek. Pečemo v srednje vroči pečici 40 do 50 minut.

Palačinke s češnjami

Potrebujemo: 2 del črnega vina, 20 dkg sladkorja, 1 kg češenj, malo cimeta, za testo pa 13 dkg moke, malo soli, 2 jajci in malo mleka. Preliv: 2 beljaka, 5 dkg vanilijinega sladkorja in malo olja.

Češnje operemo in jim odstranimo peclje in koščice. Skuhamo jih v vinu, ki mu lahko dodamo še malo vode in cimeta. Češnje nato odcedimo. Spečemo približno osem palačink, jih nadevamo s češnjami in zvijemo. Zložimo jih v nepregorno posodo in prelijemo s prelivom. Preliv naredimo iz snega dveh beljakov, sladkorja in češnjevega soka. Nekaj časa ga kuhamo, da se malo zgosti. Prelite palačinke spečemo v pečici v petnajstih minutah.

da je od izbranega treba polovico pustiti doma, pa bo še preveč.

In če še kovčka nimate? Kupite novega, starega morda še papirnatega vrzite proč. Najbolj trajen in najdražji je seveda usnjen, slede pa kovčki iz skaja, platna in kartona. V platnenih kovčkih je veliko prostora, so poceni in zelo lahki posebno v primerjavi z usnjenim. Tak kovček je tudi manj trpežen in se v tem z usnjenim ne da primerjati.

In kaj denemo v kovček? Potrebovali bomo obleko za več priložnosti, perilo, higienske potrebščine, razna čistila, čevlje, copate, zdravila ter pisalni pribor. Od naštetega vzemite to, kar potrebujete, česar ste vajeni. Zato na dopustu ne preizkušajte novih čevljev, novih kozmetičnih pripomočkov. Novo naj bo samo kakšen kos garderobe in pa seveda počitniško razpoloženje.

Prtljaga brez problemov

Marsikoga obide slaba volja, če se spomni, da je treba pred odhodom na dopust pripraviti še prtljago. Če se k temu pridruži še potovalna mrzlica, potem boste na cilju ugotavljali, da ste najvažnejše potrebščine pozabili doma. Kupovali bi jo treba nove in drage v kraju dopusta in — sploh slaba volja že za začetek.

Za dober začetek dopusta torej — organiziran odhod. Nekaj dni prej je treba razmisliti, morda za pozabljive svinčnikom v roki, in sestaviti počitniški kovček. Ko imate seznam, lahko nekatere manjkajoče reči še zadnji dan dokupite ali zamenjate. Za obleko velja, posebno za žensko,

Zdravnik svetuje

Akuten bronhitis (2)

Med obolenja dihalnih poti štejemo tudi vnetja nosu, grla, glasilk in sapnika. V teh sestavkih se bom omejil samo na vnetja sapnika oziroma njegovih večjih in manjših vejah — bronhijih. Do bronhitisa pride zaradi škodljivih vplivov bakterij ali virusov na dihala.

Za začetek boleznij je značilen dražec kašelj, zvišana temperatura in pospešeno dihanje. Če bolj prodira vnetje iz večjih bronhijev v manjše, postaja bolezen težja in bolniki so bolj prizadeti. Poleg zgoraj omenjenih znakov začno izkašljevati v začetku belkast, kasneje belo rumen ali belo zelen in končno zelen ali celo krvav izpljunek. To je že stopnja, ko je velika površina dihalnih poti močno prizadeta že v globino. Začne se tudi že odmiranje površinskih delov zaščitne sluznice bronhijev. Bolnik jo odmrlo in odluščeno sluznico izloča v obliki izpljunka. Tak bolnik ima jo še višjo temperaturo, celo do 40 stopinj. Počutijo se resnično bolne in to res so. Vsemu se pridruži še izguba apetita, bolnik se poti in stavo kašlja. Pri takem bolniku zdravnik sliši v pljučih šumenje v raznih oblikah, opazi pospešeno delovanje srca in celo na rentgenskem pregledu opazimo spremembe, ki kažejo na vnetje. Če se bolezen ne zdravi, lahko pride do vnetja pljuč ali pljučnice. Zato se je treba ob prvih znakih vnetja bronhijev posvetovati z zdravnikom, ki odredi glede na stanje boleznij pravilno zdravljenje. Bolniku se predpiše sredstva za znižanje temperature (amynopirin) in sirupi za lažje izkašljevanje (toclase, noscapin ipd.) in po potrebi tudi antibiotiki. Za antibiotike se zdravnik odloči predvsem takrat, ko so prizadeta manjša dihalna pota. Z antibiotiki se prepreči pljučnica. Bolezen se pozdravi navadno v sedmih do desetih dneh.

Tak je akutni bronhitis, ki nas večkrat spremlja vse življenje. V naslednjih sestavkih bomo govorili o kroničnem bronhitisu, ki je postal prava nadloga in zavzema vse večji obseg.

dr. Gorazd Zavrnik

JUGOBANKA

**10. oktobra žrebanje
1. kola
denarne loterije
v Jugobanki**

Lastniki dinarskih in deviznih hranilnih vlog vezanih nad 13 mesecev, dobe za vsakih 1000 dinarjev eno srečko.

Vse dobitke 1. kola loterije v Jugobanki, v skupni vrednosti 1.000.000 dinarjev, bomo izplačevali v gotovini.

Vabimo vas, da nas obiščite v naši banki, kjer vam bomo nudili podrobnejše informacije.

JUGOBANKA
Titova 32 in Celovška 106,
LJUBLJANA
Titov trg 7, CELJE

**TAPETE PO
GLOBOKO
ZNIŽANIH
CENAH**

PRI

»CHEMO«

JESENICE

Borisa Kidriča 21

Novost podjetja Tobak

Podružnica podjetja Tobak na Jesenicah je te dni odprla v nekdanji slaščičarni pri hotelu Pošta zanimivo trgovino. Poleg dveh komisijskih trgovin, v katerih prodajajo stvari, ki jih dobe od carinarnic, so zdaj uvedli še komisijsko-posredniško trgovino. V njej lahko kupite ali prodate tehnično blago, zlatino, porcelan, tekstil itd. Razen tega bodo v trgovini sprejemali tudi oglase za prodajo rabljenega pohištva. Lastnik, ki prodaja neko stvar, določi ceno, pri čemer mu pomaga z nasvetom tudi prodajalka. Podjetje od prodajne cene dobi 20 odstotkov. Če v dveh mesecih artikel ni prodan, podjetje po-

kliče lastnika in mu predlaga, da ceno zniža, če pa tudi v pol leta ne pride do prodaje in se lastnik ne javi, podjetje lahko proda artikel za kakršnokoli ceno. Take trgovine so v Novem mestu, Ljubljani in Celju, trgovina na Jesenicah pa je edina te

vrste na Gorenjskem. Brez dvoma bo dosegla svoj namen, saj jo je že v prvih dneh obiskalo veliko ljudi. Marsikdo ima doma stvari, ki so mu v napoto, in ne ve, kam z njimi. Zato mu bo taka trgovina zelo dobrodošla.

Z. Fele

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31.
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci

Odkupujemo pšenico in vse vrste žitaric po najvišjih dnevnih cenah. Kmetovalcem plačamo v gotovini pri prevzemu.

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto.

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

CESTA JLA 6/1
(nebotičnik)

IZDELUJE
NACRTE
ZA VSE
VRSTE
GRADENJ

KINOPODJETJE Kranj

razpisuje
prosto delovno mesto
BIJETERJA

za kino Center-Storžič

Pogoji: PK delavec z enoletno prakso.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru.

Ponudbe je treba poslati na naslov: Kinopodjetje Kranj, Stritarjeva 1.

FIAT ZASTOPSTVO TRIESTE TRST

zanetti&porfiri

PRODAJNI ODDELEK: nova in rabljena vozila, namenjena za izvoz v Jugoslavijo
Capo di Piazza št. 2, telefon 36-262

SERVISNA SLUŽBA: za generalna popravila motorjev fiat 600 D, 1100 in 1300
Via F. Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4886

SLUŽBA ZA ZAMENJAVO IN NABAVO originalnih fiatovih nadomestnih delov (prevlek, preprog, prtljažnikov itd.)
Via Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4286

ODDELEK ZA PRODAJO novih in rabljenih fiatovih vozil
Via Locchi št. 26/3, telefon 93-787

Svet delovne skupnosti
občinskega sodišča v Kranju
razpisuje prosto delovno mesto
strojepisne

Pogoj: dvorazredna administrativna šola. Osebnih dohodki po določbah pravilnika o delitvi dohodka na Občinskem sodišču v Kranju.

Prijave kandidatov z dokazili o strokovnosti se sprejemajo do 26. julija 1971.

Podjetje za PTT promet
razpisuje za torek
dne 13. julija 1971

javno dražbo

za prodajo karamboliranega avtomobila
ZASTAVA 750, letnik 1968 v nevoznem stanju.

Javna dražba bo navedenega dne v Kranju, Huje 19, od 8. do 9. ure

Podjetje za PTT promet Kranj

Zahvala

Prostovoljno gasilsko društvo Skofja Loka se najlepše zahvaljuje vsem darovalcem prostovoljnih prispevkov, ki ste nam jih podarili ob nabiralni akciji za nabavo novega tipiziranega gasilskega avtomobila. Zahvaljujemo se skupščini občine Skofja Loka za dovoljenje nabiralne akcije. S tem je pripomogla k uresničenju naše potrebe.

V službi ljudstva — na pomoč!

Upravni odbor

DELIKATESA Prešernova 13

DNEVNO
SVEŽE
SPECIALITETE

DELIKATESA Prešernova 13

tatarski biftek
madžarska solata
ruska solata
domača šunka
kraški pršut
cury sir

DELIKATESA Prešernova 13

BOGATA
IZBIRA
UVOŽENIH
SPECIALITET
IN PIJAC

DELIKATESA Prešernova 13

ostrige
školjke
razne paštete
indijski raki
orehi, lešniki
KETCHUP paradižnik
angleška omaka za solato
TUBORG pivo
doze — steklenice

VELETRGOVINA

ŽIVILA

KRANJ

Posredujemo prodajo

KARAMBOLIRANIH VOZIL:

1. OSEBNI AVTO AUSTIN MINI-1000, leto izdelave 1971 z 9000 prevoženimi kilometri, začetna cena je 8500 din;
2. OSEBNI AVTO SKODA 1000 MB, leto izdelave 1967 s 56.000 prevoženimi kilometri. Začetna cena je 3000 din.

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava PE Kranj, Kranj, Oldhamska c. 2.

Pismene ponudbe z 10% pologom od začetne cene sprejema Zavarovalnica Sava PE Kranj do srede, 14. julija 1971 do 12. ure.

ZAVAROVALNICA SAVA, PE KRANJ

Obvestilo

Vse kandidate, ki v letošnjem letu niso bili sprejeti v ekonomsko srednjo šolo v Kranju ali Ljubljani, obveščamo, da bo v primeru dovolj velikega števila prijav v šolskem letu 1971/72 odprt oddelek ekonomske srednje šole na Jesenicah.

Kandidati naj se zaradi orientacijskega vpisa prijavijo na zavodu za zaposlovanje na Jesenicah do 20. 7. 1971.

Oddelek za družbene službe
skupščine občine Jesenice

Razpisna komisija pri Kinematografskem podjetju Jesenice

razpisuje prosto delovno mesto
računovodje

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. srednja ekonomska šola in najmanj 8 let prakse v računovodskih poslih.

Poleg vloge morajo kandidati predložiti dokazila o strokovni izobrazbi, opis dosedanje zaposlitve in kratek življenjepis. Podjetje s stanovanjem ne razpolaga.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge na naslov: Razpisna komisija pri Kinematografskem podjetju Jesenice, do všteta 24. julija 1971.

Delovna skupnost delovne enote ČP Gorenjski tisk Kranj

razpisuje

5 štipendij

za redni študij na Višji grafični šoli v Zagrebu

Sola daje izobrazbo — grafični inženir.

Študij traja dve leti. Štipendisti dobivajo štipendije 30 mesecev od 1. 9. 1971 dalje. Štipendisti bodo zaradi spoznavanja proizvodnje en mesec pred začetkom študija delali kot praktikanti v proizvodnji.

Posebni pogoji za vpis na Višjo grafično šolo je sprejemni izpit iz matematike in kemije.

Kandidati za štipendije morajo imeti dokončano srednjo šolo z maturo.

Prijave sprejema tajništvo podjetja do 20. julija 1971.

mali oglasi

PRODAM

Prodam 130-litrsko električno VODNO CRPALKO (hidrofor). Trilar, Zg. Bitnje 92 3393

Prodam dve vezani dvokrilni OKNI 150 x 170 cm. Zg. Bitnje 25, Zabnica 3425

Tisoče VRTNIC cveti v Podbrezju — tudi za vas. Ogled in naročila vsak dan od 8. do 18. uri, ob nedeljah zaprto. Vzgoja vrtnic, TU-SEK — PODBREZJE 3429

Ugodno prodam rabljen tračni BRUSILNI STROJ še v dobro uporabnem stanju. Ponudbe poslati pod »dobro uporaben« 3430

Prodam HARMONIJO hohner — tudi na ček. Naslov v oglašnem oddelku 3431

Prodam kompletno opremo za močnejšega KONJA, MOPED na dve prestavi in 1000 kosov rabljene strešne OPEKE špičak. Dobnikar, Verje 1, Medvode 3432

Prodam KONJA in KRAVO. Gerjol Jože, Gorenjska cesta 86, Lesce 3433

Prodam suho SENO. Luže 29 3434

SC ZP ISKRA KRANJ sprejema na delo za nedoločen čas

CISTILKO
za čiščenje šolskih prostorov s popoldanskim polnim delovnim časom.

Na delo bo sprejeta delavka, ki ima stalno bivališče v Kranju in je stara več kot 25 let.

Pismene vloge z opisom dosedanjega dela sprejema šolski center 15 dni po objavi.

Prodam FILODENDRUM. Sorlijeva 16, stanovanje 17, Kranj 3435

Prodam dobro SLAMOREZNICO roland s pihalnikom. Tupaliče 18, Preddvor 3446

Prodam vprežni OBRACALNIK za seno. Trstenik 2, Golnik 3437

Poceni prodam novejšo moderno SPALNICO. Mlakarjeva 22/II, stanovanje 9, Kranj, telefon 22-180 3438

Ugodno prodam globok OTROSKI VOZICEK. Naslov v oglašnem oddelku 3439

Prodam obžagan LES za ostrežje. Sp. Besnica 30 3440

Prodam AIDO, KONJA, OBRACALNIK, GRABLJE, SLAMOREZNICO in DRVA. Pevno 5, Skofja Loka 3441

Prodam CISTERNO za centralno kurjavo (3500 litrov). Naslov v oglašnem oddelku 3442

Prodam sedem tednov stare PRASIČKE. Jože Godnov, Slap 10, Tržič 3443

Prodam SMREKOVE DESKE 25 in 50 mm. Bašelj 12 3444

Prodam BETONSKE ZIDAKE. Zg. Bitnje 136 pri Puškarni 3445

Prodam SIVALNI STROJ in kuhinjsko TEHTNICO. Kocjanova 14, Kalvarija, Kranj 3446

Osnovna šola
SIMON JENKO
Kranj

razpisuje

2 delovni mesti
UČITELJEV

v oddelku
podaljšanega bivanja
za nedoločen čas.

Pogoj: Stanovanje v Kranju ali okolici.

Prodam OPEKO monta (okrog 200 kosov). Suha 31, Kranj 3447

Prodam globok OTROSKI VOZICEK in KOSARICO za dojenčka. Poizve se pri Filipovič, Kranj, Keбетova 16, vsak dan od 18. ure dalje 3448

Prodam BETONSKO ZELEZO, premera 12 mm. Bergelj, Gregorčičeva 15, Kranj 3449

Poceni prodam PUNTE in BANKINE. Senčur, Gasilska 13 3450

Prodam 16 m³ KAMENJA za betoniranje. Zalog 4, Golnik 3451

Prodam ali zamenjam 500 kg težkega delovnega VOILA, vajenega vseh kmečkih del, za kravo. Mohorič Janko, Zg. Besnica 56 3452

Prodam KRAVO, ki bo ta mesec tretjič teletila. Zalog 32, Cerklje 3453

Prodam mesnato SVINJO, težko 160 kg. Cerklje 44 3454

Prodam KRAVO s teletom. Zg. Brnik 83 3455

Prodam BOROVE PLOHE. Glinje 10, Cerklje 3456

DIMNIKARSKO
PODJETJE KRANJ
razpisuje mesto

DIREKTORJA
PODJETJA

Pogojl za razpisano delovno mesto so:

strokovna izobrazba dimnikarske stroke z opravljenim mojstrskim izpitom, najmanj 3 leta prakse na vodilnem delovnem mestu v dimnikarski stroki.

Rok razpisa poteče 15. dan po objavi.

Kandidati naj pošljejo prijave s potrebnimi dokazili o strokovnosti na DS podjetja.

Ugodno prodam AVTORA-DIO blaupunkt-hamburg z anteno, notranja polna VRA-TA in dvojne VRAT, delno za-steklenih. Gašperšič Hermi-na, Jezersko 63 3489
40 m³ BUKOVIH DRV prodam po zmerni ceni. Bened-ik Jože, Pozirno 2, p. Selca nad Skofjo Loko 3490

Prodaj dva plemenska VOLA. Zakrajšek Alojz, Go-bovce 9, Podnart 3491

Prodaj dvobrazdni fergu-sonov PLUG in KOSILNICO ferguson. Srednja vas 55, Senčur 3492

Prodaj novo KABINO za traktor zetor 25 in KOSIL-NICO BCS 127 s sedežem in OBRACALNIKOM ter suhe PLOHE in DESKE. Trata 16, Skofja Loka 3493

KUPIM

Kupim 150 bukovih BU-TAR. Rekar, Kranj, Ulica 31, divizije 1, telefon 22-923 3457

Po ugodni ceni takoj kupim STROJ za izdelavo streš-ne opeke. Ponudbe poslati pod »takoj« 3458

Kupim ELEKTROMOTOR 9 do 10 kW in PRIKOLICO za osebni avto. Ponudbe poslati pod »gotovina takoj« 3459

Kupim IZRUVAC za krom-dir. Češnjevček 3, Cerklje 3460

Kupim SROTAR. Sp. Brnik 25 3461

Kupim 650 kosov OPEKE modularni blok M 150 (za steno 30) in 1500 kosov ZI-DAKA. Pucelj Marjan, Jezerska cesta 42, Kranj 3494

MOTORNA VOZILA

Prodaj FIAT 750, v račun vzamem moped ali drug mo-tor in gradbeni material. Na-slov v oglasnem oddelku 3416

Obnovljen FIAT 750 z no-vim motorjem prodam. Na-slov v oglasnem oddelku 3417

Prodaj VW 1300 (prva ro-ka), letnik 1969. Pavlovski Džoni, Ljubljanska 1, Bled 3462

Oddam GARAZO za eno le-to. Pozimi ogrevana. Eržen, Ulica Moše Pijade 16, Kranj 3463

Prodaj PRIKOLICO s po-krovom za fiat 750. Senčur, Pipanova 13 3464

Prodaj karambolirano SKODO. Suha 20, Predoslje 3465

Prodaj WARTBURG 1957. Lovrenčak, Lom 21, Tržič 3466

Prodaj FIAT 600 D in KOMBIMW, oba po gene-ralni. Informacije na Petrolet Zlato polje II, Kranj 3467

Poceni prodaj dobro ohran-jen VW 1965. Ogljed na De-

lavski cesti 57, Kranj od 17. do 20. ure. 3468

Prodaj STROJ in ME-NJALNIK za škodo 1000 MB, 1967. Celestina, Struževo 57, Kranj 3469

Prodaj FIAT 750. Lahovče 4 3470

Prodaj osebni avto FIAT 750, znamke zastava, tip 600 D, letnik 1961. Polenšek Anton, Volaka 15, Gorenja vas 3471

Prodaj TOMOS AVTOMA-TIC. Ogljed po 18. uri. Vid-mar, Begunjska 14 (pri vodo-vodnem stolpu) 3472

Prodaj FORD TAUNUS 17 M, letnik 1964 za 14.000 din. Ogljed pri avtoličarju Torkar-ju, Lesce, Begunjska 3473

Dobro ohranjen FIAT 750, letnik 1964 ugodno prodaj. Ogljed na domu vsak dan od 14. do 18. ure. Rado Jan, Skofja Loka, Novi svet 9/3 3496

STANOVANJA

Za dvosobno STANOVA-NJE, (za tri leta) lahko je tudi starejše, v Kamniku ali Kranju ter bližnji okolici nu-dim lepo nagrado. Ponudbe poslati pod »upokojenja« 3474

Bodoča zakonca iščeta SO-BO z možnostjo kuhanja ali STANOVANJE v najem v ob-močju od Radovljice do Je-senic. Naslov v oglasnem od-delku 3475

Zakonca iščeta večjo ne-opremljeno ali opremljeno SOBO s posebnim vhomom v Kranju. Ponudbe poslati pod »avgust« 3476

Dekle išče SOBO. More Ivanka, poštno ležeče Kranj 3477

Fantu nudim opremljeno SOBO. Naslov v oglasnem oddelku 3478

POSESTI

Kupim ZAZIDLJIVO PAR-CELO na Gorenjskem. Maru-ša Černič, Ljubljana, Pohor-skega bataljona 177 3375

Prodaj TRISOBNO STA-NOVANJE v Skofji Loki. Te-lefon 85-295 3420

Prodaj dve ZAZIDLJIVI PARCELI, ena z vrtom, vo-do in elektriko. Naslov v og-lasnem oddelku 3479

Prodaj starejšo HISO ali pol hiše. Černivec, Jezerska cesta 21, Kranj 3480

Kupim enostanovanjsko HISO v Kranju. Boštic Mari-ja, Zg. Brnik 60 3495

ZAPOSLITVE

Iščem kvalificiranega ELEK-TRICARJA (vojaščin prost). ELEKTROOBNOVA, Cesta taleev 5 ali Groharjevo na-selje, Skofja Loka 3377

KLJUČAVNICARSKI PO-MOCNIK dobi službo v za-sebnem sektorju. Informaci-je po telefonu Ljubljana 312-868 3481

Iščem dobrega INSTRUK-TORJA za matematiko v II. letniku gimnazije. Ponudbe poslati pod »plačam dobro« 3482

Sprejem MIZARKEGA VAJENCA ali FANTA za pri-učitev. Ogris Andrej, mizar, Kranj, Trojarjeva 9 (Kalva-rija) 3497

Iščem DELAVCA za ce-mentarsko obrt. Likozar Mar-jan, Benedikova 18, Kranj 3498

CESTITKE

Dragemu očetu in mami — Smedičevima iz Orehovelj iskreno čestitajo za rojstni dan in želijo, da bi bila še mnogo let v krogu svojih. Do-mači

Združenje šoferjev in avto-mehaničarjev podružnica Kranj čestita vsem članom, njho-vim svojem in sodelavcem k stanovskemu prazniku »13. julij« in vam želi še vnaprej srečno vožnjo 3483

OBVESTILA

KOTLE za ZGANJEKUHO v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje že prek 40 let KAPELJ V., ba-krokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa cesta 4, Siška 2644

Obveščam cenjene stranke, da bom imel od 24. julija do 16. avgusta zaprto. Obenem sporočam delovni čas od 9. do 12. ure in od 14. do 16. ure, sredi in sobota zaprto. Blaž RANGUS, zlatarstvo, Kranj 3484

Ob tretji obletnici tragič-ne smrti mojega dragega moža

Martina Vuklja

se nanj vedno z najlepši-mi mislimi in z neskončno žalostjo v srcu spominjam.

Zena Francka

OSTALO

38-letni moški, skromen in romantičen, želi spoznati skromno in veselo prijateljico za občasna srečanja. Po-nudbe poslati pod »vzajemni interesi« 3486

Iščem skrbnega in dobro-srčnega gospodarja izgublje-ni psički italijanske pasme (lovske). Zaželeno, da se ja-vi lastnik. Sorlijeva 37, sta-novanje 1, Kranj 3487

POSODILA

Velike obresti dam tistemu, ki mi posodi 500 ali vsaj 300.000 S din do novega leta. Naslov v oglasnem oddelku 3485

PRIREDITVE

V okviru praznovanja 20. obletnice obstoja GASILSKE-GA DRUSTVA priredi PGD Sp. Brnik v nedeljo, 11. juli-ja, VELIKO VRTNO VESE-LICO z bogatim srečolovom in kegljanjem za koštruna. Pričetek ob 14. uri. Za ples in razvedrilo bo poskrbel ansambel FRANCA FLERE-TA 3488

PGD SUHA pri Predosljah priredi v soboto, 10. julija, KRESOVANJE z družabnim večerom, v nedeljo, 11. julija, pa veliko VRTNO VESELICO z bogatim srečolovom. Oba-krat kegljanje za koštruna 3499

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame

Ivane Valant roj. Ulčar
Markotove mame

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijate-ljem in znancem, ki so z nami sočustvovali in jo v tako velikem številu spemili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Albinu Ulčar, č. g. župniku, pev-skemu zboru Viharniki iz Ribna, sosedom in sova-ščanom za njihovo požrtvovalno pomoč.

Zalujoči: sin Albin z družino, hčerke Ivanka, Pavla, Mara, Zora in Angela z družinami

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 80. letu staro-sti nenadoma zapustila naša draga mama, žena, stara mama, teta in sestra

Frančiška Dolhar

Barakarjeva mama

Na zadnji poti jo bomo spemili v soboto, 10. julija, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Pre-doslje.

Zalujoči: mož Franc, sin Franc z ženo Francko in otroci, hčerke Francka z možem Stankom in otroci, Mici z možem Tonetom in otroci, Lučka z možem Jakobom in otroci ter drugo sorodstvo

Predoslje, Stožice, Sodražica, Duplje, 8. julija 1971

Kolektiv Kovinskega podjetja Kranj sporoča, da je nenadoma umrl

Jože Fende

KV ključavničar

Po svojem vzornem delu in toplem tovarštvu nam bo ostal v trajnem spominu.

KOVINSKO PODJETJE KRANJ

nesreče

TOVORNJAK SE JE PREVRNIL

Na parkirnem prostoru na Javorniku se je v torek, 6. julija, popoldne pripetila težja prometna nezgoda. Voznik tovornega avtomobila s priklopnikom Mehmed Zobič iz Jajca je peljal železo po Cesti Borisa Kidriča in zavijal na parkirni prostor na Javorniku. Pri zaviranju in zavijanju pa je tovor zdrsnil na levo, zaradi česar je priklopnik silovito potisnil vlečno vozilo, da se je prevrnilo na streho. Voznik in njegov pomočnik sta bila le laže ranjena. Skode je za 60.000 din.

OTROK STEKEL ČEZ CESTO

Na Cesti železarjev na Jesenicah je v torek, 6. julija, nekaj pred osmo uro zvečer voznik osebnega avtomobila Drago Ronner z Jesenic zadel v bližini prehoda za pešce 7-letno Jasno Vulman in jo z avtomobilom vrgel na hodnik za pešce. Nesreča se je pripetila, ko je deklica, ki je bila sicer pod nadzorstvom, nenadoma stekla čez cesto. Deklica je bila v nesreči le laže ranjena.

AVTOMOBILIST IZSILIL PREDNOST

V Podkorenu je v torek, 6. julija, dopoldne voznik osebnega avtomobila nemške registracije Klaus Hermenerad izsiljeval prednost pred mopedistom Jožetom Merteljem iz Rateč. Mopedist je trčil v avtomobil in padel po cesti. Pri tem se je le laže ranil.

NEPREVIDNO PREHITEVANJE

V bližini nakelškega nadvoza je v sredo, 7. julija, zjutraj voznica osebnega avtomobila Ana Čizman iz Tržiča začela prehitevati dva avtomobila. Ko je bila že vzporedno z osebnim avtomobilom, ki ga je vozil Maks Praprotnik iz Loke pri Tržiču, je ta, ne da bi se prepričala, če ga kdo ne prehiteva, zavozil v levo in začel prehitevati pred njim vozeči avtomobil. S tem je zaprl pot voznici Čizmanovi. Ta je zavila v levo, da bi preprečila trčenje, pri tem pa je njen avtomobil zaneslo in je trčil v ograjo na cesti. Voznica je bila v nesreči laže ranjena. Skode na vozilu pa je za 13.000 din.

NEZGODA NA SLABI CESTI

Na cesti tretjega reda v Zgoši se je v sredo, 7. julija, pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila Andreju Kavčiču iz Zgoše. Voznik je v blagem levem ovinku na cesti proti Hlebcam zapeljal na poškodovani del ceste, pri tem pa je avtomobil zaneslo s ceste in se je ustavil ob drevesu. Voznika so ranjenega prepeljali v jeseniško bolnišnico. Skode na avtomobilu je za 3000 din.

ČEZ CESTO V SMRT

V sredo, 7. julija, dopoldne je na cesti drugega reda v Otokih pri Železnikih voznik osebnega avtomobila Jože Jelenc iz Smoleve zadel Alojzija Golja, staro 66 let, s Sp. Sorice. Nesreča se je pripetila, ko je Goljeva nenadoma hotela čez cesto. Pri trčenju se je Alojzija Golja tako hudo ranila, da je že med prevozom v bolnišnico umrla.

Z MOPEDOM V HISO

V četrtek, 8. julija, nekaj pred drugo uro zjutraj se je na cesti tretjega reda v Gorjah pri Bledu pripetila huda prometna nesreča. Vojak Ranko Pejanovič iz Tolmina se je s sopotnikom tudi vojakom Velimirjem Bujakom na mopedu peljal proti Bledu. V ostrem ovinku v Sp. Gorjah pa je voznik zapeljal v hišo št. 51. Zaradi hudih ran je voznik Pejanovič na kraju nesreče umrl, sopotnik Bujak pa je istega dne popoldne umrl v jeseniški bolnišnici.

TRČILA V TOVORNJAK

Na cesti tretjega reda na Visokem se je v četrtek, 8. julija, pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik tovornjaka s priklopnikom Rajko Jug s Tolmina je vozil proti Poljanam pravilno po desni strani ceste. Iz nasprotne smeri je v dvojnem ovinku pripeljala voznica Marija Sušteršič iz Skofje Loke. Voznica se je z avtomobilom zaletela v zadnje levo kolo tovornega avtomobila. V nesreči je bil voznica hujše ranjena in so jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Skode na vozilih je za 7000 din.

PRETESNO PREHITEVANJE

V četrtek, 8. julija, ob deveti uri zvečer je na cesti tretjega reda na Sp. Brniku voznik osebnega avtomobila Zoran Doljak iz Ljubljane tesno prehiteval tri dekleta. Jožica Burgar, stara 13 let in Mija Burgar, stara 10 let, sta hodili izven čistišča, Jana Fajfar, stara 13 let, pa je hodila strogo po desni strani ceste. Voznik je pri prehitevanju Fajfarjevo zadel, padla je na vetrobransko steklo in po nekaj metrih oznoje zdrsnila na cesto. Zaradi hudih poškodb je Fajfarjeva umrla že med prevozom v bolnišnico. Voznik je kazal znake pijanosti.

L. M.

Vedno več kaznivih dejanj

Postaja milice Skofja Loka je v preteklem letu zabeležila v občini 260 kaznivih dejanj. Skoraj tretjina kršitev je ostala neraziskanih. V primerjavi z letom 1969, ko je bilo prijavljenih 151 kaznivih dejanj, se je število družbeno negativnih pojavov skoraj podvojilo. Občuten porast je deloma posledica priključitve KS Ziri k občini Skofja Loka.

Zanimivo je, da se število težjih kaznivih dejanj v preteklem letu ni povečalo in da je večji podatek glede de-

liktov posledica majhnih tatvin, ki jih je zaradi prepoznih prijav zelo težko raziskati. V strukturi kriminalitete so najbolj številna kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje. Leta 1970 je bilo zabeleženih 92 tovrstnih dejanj. Močno so narastle tudi tatvine motornih vozil. Medtem ko jih je bilo leta 1969 samo deset, se je njih število v letu 1970 povzpelo na 40. Delavci milice sodijo, da vozniki premalo pazijo na svoja vozila, da jih puščajo odklenjena in na

takšnih krajih, ki so ugodni za tatve. Med storilci teh dejanj se pojavljajo zlasti mladoletniki in mlajši polnoletniki.

37 mladoletnikov in otrok je v preteklem letu zagrešilo 54 kaznivih dejanj. Pri zatiranju tovrstne kriminalitete pridobivajo na pomenu zlasti občinski skrbstveni organi.

Naraščanje gozdnih tatvin postaja vse bolj nevarno, ker jih izvršujejo bivši lastniki gozdov. Slednji teh dejanj sploh ne štejejo za kazniva.

A. Igličar

Tatvina koles?

Menda tudi pravniki ne poznajo vseh zakonov, zato radi sežejo po tovrstni literaturi, uradnih listih in drugih knjigah ter revijah, kjer lahko najdejo zakonske določbe in pravne razlage. Občani se zato radi zatekajo po nasvet v pravne posvetovalnice. So stvari, ki so občanom včasih res nerazumljive. Nerazumljive zato, ker ne vemo, zakaj je to ali ono tako in ne drugače pravno urejeno. To misel navajam vsled tega, ker sem v Poročilu o kaznivih dejanjih in dogodkih ter javnem redu in miru v lanskem letu, ki ga je postaja milice poslala v obravnavo občinski skupščini Kamnik, zasledil tudi tole: »Naj navedemo, da tatvine koles obravnavamo kot tatvino samo tiste primere, ko je dokazano, da je kolo res ukradeno, to je če zmanjka iz stavbe, če je odpeljano zaklenjeno kolo, ali v drugih podobnih okoliščinah. Ne štejejo pa za tatvino kolesa tiste primere, ko kolo zmanjka iz pred gostilne, iz javnih štramb za kolesa in podobno, saj je v takih primerih večinoma kasneje ugotovljeno, da je bilo kolo pozabljeno pred gostilno. Ali pa je kolo nekdo samo uporabil kot prevozno sredstvo in ga

kasneje odvrzel, kar ne predstavlja kaznivega dejanja, niti prekrška in zoper storilca takih dejanj ni predpisana nobena sankcija, če ni dokazan namen protipravne materialne koristi...»

Vem, da je tako. Vem, da je postaja milice seznanjena s tovrstnimi predpisi in zakoni. Toda meni in še marsikomu ni razumljivo, zakaj se nekdo izpred trgovine ali gostilne lahko odpelje s tujim kolesom, ne da bi bil za to kaznovan. K sreči nimam kolesa in razmišljanje o tem vprašanju prepuščam kolesarjem.

J. Vidic

Zahvala

Ob smrti našega dobrega moža, nepozabnega očeta, brata in starega očeta

Jakoba Celarja

se iskreno zahvaljujemo vsem tistim, ki so nam stali ob strani, posebno bratu Roku, Jožetu Pokljukarju in Justu, sosedom, Hribarjevim, Boškovi in Zavrtnikovim in Slavku Čudermanu za pomoč. Zahvalo smo dolžni tudi tistim, ki so našega očeta spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in šopke, častiti duhovščini za spremstvo, za poslovilne besede, zdravniškemu osebju, dr. Zavrniku in dr. Zgajnarju za dolgočasno zdravljenje ter pevskemu zboru iz Britofa.

Zalujoči: žena Milka, hčerka Milica z družino, sinovi Ivan in Franci z družinama in Jože z ženo Dragico ter drugo sorodstvo
Breg, 4. julija 1971

Zahvala

V 57. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, sestra in teta

Rezka Štrukelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter članom kolektiva Elektro Kranj, ki so jo v tako velikem številu spemili na zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem darovalcem cvetja in vencev, č.g. župniku in pevcem. Posebna zahvala velja dr. Hribniku, ki je pokojnici lajšal muke v dolgi bolezni.

Zalujoči: mož Stane, sin Stane, sestra Marija, brat Jože in nečakinja

Primskovo, Reševa 13, 5. julija 1971

V Kranju več zanimivih prireditev

V prihodnjih dneh se bodo začela številna tekmovanja v plavanju in vaterpolu. Medtem ko bo v Kranju več prireditev v vaterpolu, pa je iz koledarja plavalne zveze Slovenije razvidno, da bosta na letnem kopalšču le dve tekmovanji v plavanju. Prvo bo v torek, 13. julija, ko se bodo pomerile najboljše ekipe Slovenije v okviru tekmovanja za pokal plavalne zveze Slovenije. Po dolgih letih bo letos v Kranju člansko prvenstvo SRS, in sicer od 13. do 15. avgusta.

Izmed prireditev v vaterpolu velja v prvi vrsti omeniti nastop Triglava v II. zvezni ligi, kakor tudi mladinsko državno prvenstvo, ki bo od 26. do 28. julija. Na tem tekmovanju bodo s svojimi ekipami nastopili vsi klubi I. zvezne lige, kakor tudi nekaj klubov II. zvezne lige.

Razpored tekem v II. zvezni ligi, ki jih bo igral Triglav v domačem bazenu pa je naslednji: 17. julij — Ljubljana : Triglav, 21. julij — Jedinstvo (Zadar) : Triglav, 23. julij — KPK (Korčula) : Triglav, 31. julij — Vojvodina (Novi Sad) : Triglav, 1. avgust — Spartak (Subotica) : Triglav. Vse tekme se bodo pričele ob 20.30.

V Kranju bo letos tudi vaterpolski turnir za pionirski pokal SRS. Članska ekipa pa se bo v Kranju pomerila v okviru tekmovanja za pokal PZS dvakrat, in sicer 18. julija z ekipo Kopra in 22. julija z ekipo Renč.

J. Javornik

Domačini poraženi

Letošnje drugo srečanje v mednarodni areni se je za domačine slabo končalo. Z reprezentanco Beljaka so bili Triglavani poraženi, z rezultatom 9:6. Gostje, ki so nastopili v najmočnejši postavi, so prikazali dober tenis. Enako velja tudi za domačine, ki so se tokrat še posebno izkazali. Prikazali so dobro igro in kažejo viden napredek v letošnji sezoni. Če omenimo nekaj pomembnejših rezultatov so to predvsem zmagovalci nad gosti. Stare : Miessbichler

6:4, 6:1, Uranič : Gradichnik 7:5, 6:1, Urbanc : Zweiner 6:4, 6:0; Primc : Teserniz 6:4, 7:5;

Po igri posameznikov je bil rezultat 5:4 za goste, šele v nadaljevanju, ko je bilo na sporedu igra dvojic, so gostje zabeležili izdatnejšo zmago.

Dvoboji med teniški klubi iz Beljaka in Triglavom so že tradicionalni in kažejo na prijateljske odnose med obema državama. Povraten dvoboj bo avgusta v Beljaku.

I. Purič

Tudi letos plavalni tečaji za pionirje v Kranju

Občinska zveza za telesno kulturo bo v sodelovanju z Zavodom za vzdrževanje športnih objektov in s Plavalnim klubom Triglav tudi letos organizirala tečaj za pionirje-neplavalce. Pionirji, ki še ne znajo plavati, si bodo skušali v 14 dneh tečaja na letnem kopalšču v Kranju pridobiti osnovno znanje plavalca, tako da jim globoka voda ne bo več neprehodna, smrtno nevarna ovira, pač pa sredstvo za radostno in zdrav počitniško aktivnost.

V tečaj, ki bo od 15. do

31. julija vsak dan od 9.30 do 11.30, bodo sprejeli 100 pionirjev v starosti od 9 do 13 let. Za 20 novih dinarjev vpisnine bo tečajnikom zagotovljen prost vstop na kopalšču v času tečaja ter 28 ur pouka plavanja pod strokovnim vodstvom. Prijave sprejemajo kar na letnem kopalšču v ponedeljek 12., torek 13. in v sredo 14. julija, od 9. do 16. ure.

Pričakujejo, da bo tudi letošnji tečaj polno zaseden, saj se zanimanje zanj vsak dan stopnjuje.

KK Kranj četrti

Po končanem spomladanskem delu prvenstva v II. republiški košarkarski ligi je ekipa Kranja pristala na četrtem mestu. Drugi predstavnik Gorenjske — novinec v ligi — Klavdivar iz Zirov pa se je moral zadovoljiti z zadnjim mestom. V vodstvu je ekipa Salonita iz Anihovega.

Na lestvici najboljših strelcev je Lasič iz Kranja s 169 koši tretji.

Rezultat zadnjega kola: Klavdivar : Kranj 70:82. Vrstni red: 1. Salonit, 2. Sežana, 3. Fructal, 4. Kranj, 5. Šempeter, 6. Kobarid, 7. Koper, 8. Logatec, 9. Medvode, 10. Klavdivar.

J. Ažman

Strelsko tekmovanje v Predosijah

Tako kot že nekaj let nazaj bo tudi letos strelška družina Franc Mrak iz Predoselj organizirala strelsko tekmovanje. Tekmovanje bo v počastitev dneva borca in dneva vstaje jutri ob 8. uri dopoldne na improviziranem strelšču v Valjavčevem logu blizu vasi Suha pri Predosljah. Na tekmovanju se bodo pomerile tričlanske ekipe strelskih družin iz kranjske občine, nadalje ekipe organizacij zveze borcev, zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev, ekipa pripadnikov JLA, športnega društva Borec Kranj in ekipe občinskih strelskih zvez z Gorenjske. Za prehodni pokal bodo ekipe tekmovale v streljanju z zračno in malokalibrsko puško ter z malokalibrsko pištolo. Posebnost tekmovanja bo torej, da bo morala vsaka ekipa streljati z vsemi tremi vrstami orožja. Zato tekmovanje od posameznih članov ekip ne terja le poznavanje orožja in večše streljanje z enim orožjem, marveč z vsemi tremi. Najbolje se bo po tekmovanju uvrstila tista ekipa, ki bo z vsemi tremi vrstami orožja dosegla največ krogov.

Ze lani je bilo zanimanje za to tekmovanje veliko, letos pa pričakujejo da bo še večje. Prehodni pokal je lani osvojila strelška družina to-

varne Iskra Kranj. Pokrovitelj jutrišnjega tekmovanja je zveza združenj borcev NOV Kranj. Prva ekipa, kot smo že omenili, bo dobila

prehodni pokal, tri najboljše ekipe in trije posamezniki pa diplome. Če bo vreme slabo, bo tekmovanje prihodnje nedeljo. A. Z.

Marjan Furlan prvak

Vsakoletni obračun teniških igralcev TK Triglav je tokrat prinesel uspeh Marjanu Furlanu, ki je ta naslov osvojil že drugič. Njegova pot do finala je bila težka. V polfinalni borbi je premagal Jezerška po dolgi izenačeni borbi, ki je trajala polne štiri ure in prinesla polno preobratov, z rezultatom 6:4, 6:4, 6:8, 1:6 in 6:2. Ta dvoboj je bil po mnenju mnogih najboljši in tudi najzanimivejši od vseh. Oba sta prikazala modern tenis, ki navdušuje vsakogar. Na koncu je Furlan zbral več moči in premagal sicer odličnega Jezerška. Nasprotnik v finalu je bil Janez Mulej, ki pa je v polfinalu premagal Starca 6:2, 6:1, 6:2. Mulej je bil boljši v vseh pogledih in zaslužno se je uvrstil v finale. Finalna borba se je končala v prid Furlana, ki jo je dobil s 6:3, 6:4, 4:6 in 6:3. Sam finalni boj je potekal v premoči Furlana, ki je deloval bolj zbrano. Mulej se je pokazal kot odličen borec, saj je kljub utrujenosti igral do zadnjega poena. Za tretje mesto sta se pomerila Starc in

Jezeršek, zmagal je Starc 2:1 v setih v njegovo korist. Na naslednjih mestih pa so: Anžec, Polenc, Purič, Čirič, Jokovič, Uranič itd. V konkurenci članov B je zmagovalac Darko Furlan, ki je v finalu premagal Kavčiča 6:4, 6:3.

Letošnje prvenstvo je pri kraju, bilanca pa kaže na to, da so v ospredju mlajši, ki že počasi nadomeščajo starejše.

I. Purič

Nogometni turnir na Godešiču

V okviru praznovanja dneva borca je bil v soboto in nedeljo na Godešiču nogometni turnir. Med šestimi ekipami je po hudem boju zmagala ekipa Sv. Duha, ki je v finalu premagala Vikerče s 4:1 in tako dobila pokal v trajno last.

J. Starman

Riklijeva promenada na Bledu

Konec minulega meseca je turistično društvo Bled na Straži odprlo tako imenovano Riklijevo promenado. To je dva kilometra in tristo metrov dolga sprehajalna pot, na kateri je deset različnih naprav za rekreacijo oziroma razgibavanje. Progo so uredili na trasi, kjer je že včasih bila Riklijeva sprehajalna, nekateri pa so ji pravili tudi atletska steza. Na tej stezi so namreč včasih petični blejski turisti zdravili danes tako imenovane menegerske bolezni. Tudi danes ima proga takšen namen. Od

vsakodnevnega dela, nenčnega pehanja v dirki s časom, od pomanjkanja rekreacije ali če hočete »moderno« bolni turisti naj bi se na tej, do neke mere naporni sprehajalni stezi, malo razgibali, zgubili kakšen odvečen kilogram in pozabili na enoličen in utrudljiv vsakdan. Normalen in pravilen »sprehod« po progi traja približno uro in pol. Na turističnem društvu so nam povedali, da progo vsak dan obišče in tudi prehodi veliko tujih turistov. Mnogi se radi podajo nanjo tudi zato, ker je speljana

tako, da si »moderni bolnik« na različnih razglednih mestih lahko ogleda celoten Bled z okolico in druge lepote večjega dela Gorenjske. Skratka, Riklijeva promenada je svojevrstna posebnost, na katero se velja podati (tako vsaj pravijo), če ne zaradi drugega je zaradi radovednosti. Kolikokrat se je treba podati po promenadi, da si človek dobera razgiba otrdele okončine in nabere malo kondicije, pa v navodilih oziroma blejskih turistčnih informacijah ni pojasnjeno. A. Z.

1 vprašanje 3 odgovori

Naše vojaške oblasti se prizadevajo, da bi starejšinski kader JLA sestavljali šolani in izurjeni kadri vsen jugoslovanskih narodnosti. Znano je, da so nekatere republike, med njimi tudi Slovenija, slabše zastopane. Stvari se obračajo na boljše in vedno več slovenskih fantov se odloča za vojaški poklic. Tako bosta na primer letošnjo jesen tudi iz kranjske občine odšla dva fanta na vojaško šolo, iz jeseniške eden, iz trziške dva itd. Odločili smo se, da vam predstavimo tri bodoče starešine JLA. Prvega smo našli v Cerkljah, drugega v Trzinu, tretjega pa v Podbrezjah. Vprašali smo jih, kdo jih je navdušil za vpis v vojaško šolo?

● Andrej LIPAR, Cerklje, 15 let: »Sprejet sem bil na Letalsko gimnazijo maršala Tita v Mostarju. V Mostarju moram biti 4. septembra in že težko čakam tega dneva. Če bom gimnazijo uspešno končal, bom šel na letalsko akademijo v Zadar. Kriteriji za sprejem na Gimnazijo so bili izredno strogi. Tri

dni smo bili na zdravniškem pregledu v Zemunu. Iz Slovenije nas je bilo okrog 25, vendar dvomim, če so nas sprejeli 10. Za letalstvo so me navdušila letala na brniškem letališču. Doma so mi sicer malo branili, vendar so ustregli moji želji. Šel sem na oddelek za narodno obrambo v Kranj in skupaj smo napisali prošnjo. No, in sprejet sem bil...«

● Marjan JEZEK, Trzin, 14 let: »Sprejet sem bil na tehnično mornariško šolo JLA v Pulju. Nihče me ni silil tja in tudi branil mi ni nihče. Sam sem se odločil. Velikokrat sem bil na morju in videl sem bojne ladje. Na drug poklic še pomislil nisem, ker sem se odločil, da bom mornariški oficir. Pa tudi sama tehnika me zanima. Ko bom končal to šolo, bom šel na mornariško akademijo. Če mi bo všeč, bom v vojaškem poklicu ostal dlje kot je treba. V Pulj bom odšel 25. avgusta in upam, da sem izbral pravi poklic.«

● Miha PETEK, Podbrezje, 15 let: »Jeseni bom odšel v novoustanovljeni vojaški internat v Ljubljani. Komaj čakam. Dejali so, da mi bodo sporočili, kdaj grem v Ljubljano. V Ljubljani bom hodil v gimnazijo ter stanoval v vojaškem internatu. Vse je brezplačno. Po končani gimnaziji bi šel rad na ABH vojaško akademijo, ker me kemija že sedaj izredno veseli. Za vojaški poklic sem se odločil popolnoma sam. Doma mi niso branili in so rekli, naj odločim sam. O vojaških šolah sem enkrat poslušal predavanje, nekaj o vojaškem poklicu pa mi je povedal tudi oče.«

J. Košnjek

Mojstrana pokopala planinca

Včeraj popoldne je bilo pokopališče v Dovjem pri Mojstrani premajhno za vse, ki so se hoteli posloviti od alpinista Zvoneta Koflerja, ki se je ponesrečil na poti domov iz Zah. Pakistana. Na zadnji poti so ga spremljali tovariši njegove zadnje alpinistične poti, člani III. jugoslovanske alpinistične odprave v Hindukuš, predstavniki planinskih društev, gorske reševalne službe, planinci, znanci in prijatelji ter predstavniki družbeno-političnih organizacij — med njimi tudi predsednik in podpredsednik skupščine občine Kranj. V imenu Planinske zveze Slovenije se je od Zvoneta Koflerja poslovil ing. Pavle Segula, ob odprtem grobu pa dr. Ivo Valič in drugi. L. M.

PRIMARIJ DR. METKA URSICEVA

Zena v belem.
Cez hip ali dva se bo njen delavnik iztekel — mi je dejala dežurna sestra in čakala sem jo potrpežljivo in vztrajno. Nenadoma so tihoto in spokojnost bolnišnice smotili hitri koraki, kratki ukazujoči stavki, ostro zavijanje sirene rešilnega avtomobila. Vhodna vrata so se sunkoma odprla, na bolniškem vozilu je ležalo negibno telo nezavestnega človeka z mrtvaško bledim obrazom. V teh trenutkih je bil vsak korak, vsaka kretnja, sleherna sekunda le trdovraten in neizprosni boj za človeško življenje. Potem se mi je zazdel vsak razgovor z ženo v belem le gola formalnost z nizom podatkov in obvezno patetiko. Ostala je v operacijski dvorani, si znova oblekla beli plašč, bele rokavice in niti pomislila ni, da se ji je delavnik že davno iztekel. In taka mi bo ostala v spominu, saj me je obogatila z novim spoznanjem in mi dala intervju...

Na fotografiji je skelet nove velike blagovnice v Kranju ob Koroški cesti nasproti hotela Creina. Zvedeli smo, da napreduje gradnja po predvidenem programu. Kaže, da bodo gradbena dela končana do konca oktobra, potem pa bodo začeli z notranjo opremo. (Jk) — Foto: F. Perdan

